

EP

2023/2024

Vážení a milí čtenáři,

dovolte mi, abych vám tentokrát na tomto místě především poděkoval. Děkuji vám, že i přes téměř rok trvající agresi Ruska proti Ukrajině, přes všechny ekonomické, logistické a společenské problémy z této agrese plynoucí, jste ochotni otevřít náš ediční plán. Děkuji vám i za to, že si z naší nabídky vyberete tituly, které vaše myšlenky na chvíli odvedou někam jinam, nebo které vám naopak pomohou se v současném světě ještě lépe orientovat. Děkuji, že investujete do vzdělání sebe i svých blízkých. Těší mne to nejen kvůli tomu, že snad přinesete Akademii tržby, ale především proto, že patříte mezi ty, kteří se pořád ještě domnívají, že tiš-těná kniha je jedním z pilířů západní civilizace. Díky vám má naše práce smysl.

Jiří Padevět

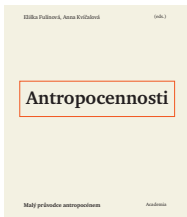
ISBN 978-80-200-3435-9

obsah

- 4 Mimo edice – humanitní vědy
- 35 Mimo edice – přírodní vědy
 - 46 1938–1953
 - 48 21. století
 - 51 Ars // Philosophia, Aesthetica, Theōria
 - 53 Atlasy
 - 55 České moderní dějiny
- 57 Dílo Jana Amose Komenského
 - 58 Drama
 - 59 Europa
 - 67 Galileo
 - 69 Gerstner
 - 70 Historie
- 76 Historie měst a území
 - 77 Judaica
 - 80 Knižní kultura
 - 81 Literární řada
 - 83 Orient
 - 86 Paměť
- 91 Právo – etika – společnost
 - 92 Průvodce
 - 95 Spisy Jakuba Demla
- 97 Spisy Stanislava Komárka
- 98 Spisy Vladimíra Macury
 - 100 Společnost
 - 104 Studentské práce
 - 106 Šťastné zítřky
 - 110 Theatrológica
 - 112 Umění
 - 113 Zoologické klíče
- 115 Živá a neživá příroda
- 117 Popularizace vědy
 - 118 Živa
 - 120 Strategie AV21
 - 122 Věda kolem nás
- 124 Jmenný rejstřík
- 127 Rejstřík titulů

Mimo edice – humanitní vědy

Nakladatelství Academia vydává část své produkce i mimo edice. Knihy z oblasti humanitních věd mají široký záběr – čtenář zde nalezne nejpestřejší témata od jazykových příruček přes monografie významných osobností až po knihy věnované dílu a době Williama Shakespeara.

Antropocennosti Malý průvodce antropocénem

Malý mokřad skrytý pod vlakovým náspem, zvláště tvarovaný strom při procházce v lese, láhev od coca-coly z jedné velmi zvláštní skládky i tužka, kterou si děláte poznámky při čtení. Antropocennosti jsou souborem esejistických textů, které v portrétech různorodých entit, artefaktů a přírodnin zpřístupňují komplexní téma antropocénu širokému publiku. Autoři v krátkých kapitolách představují na první pohled běžné jednotlivosti jako výsledky složitě provázaných jevů a pohybů současného světa, jako zvláštní hybridní skutečnosti, nerozpletnitelné přírodní i kulturní, spontánní a nepředvídatelné a zároveň pevně spjaté s účelově orientovanou lidskou činností. Kniha na názorných příkladech ukazuje, jak vidět svět v antropocenních souvislostech.

Eliška Fulínová,
Anna Kvičalová
(eds.)

Mgr. Eliška Fulínová, Ph.D., (1982) pracuje jako badatelka v Centru pro teoretická studia UK a AV ČR, kde se v posledních letech věnuje filozofickému zkoumání antropocénu. Kromě toho se zabývá fenomenologií a myšlením antického Řecka.

Mgr. Anna Kvičalová, Ph.D., (1986) je historička vědy a religionistka. Působí v Centru pro teoretická studia a na Masarykově univerzitě v Brně. Zabývá se dějinami sluchu, zvuku a akustiky na pomezí humanitních a přírodních věd a je autorkou knihy *Listening and Knowledge in Reformation Europe* (2019).

Zdeněk Doskočil (ed.)

PhDr. Zdeněk Doskočil, Ph.D., (1978), vědecký pracovník Historického ústavu AV ČR, hlavní redaktor *Biografického slovníku českých zemí*. Zaměřuje se na soudobé dějiny, zvláště na období šedesátých let a normalizace.

Kniha vychází v rámci Strategie AV21

Koedice s Historickým ústavem AV ČR

Biografický slovník českých zemí – Hom–Hoz (26. sešit)

Šestadvacátý sešit *Biografického slovníku českých zemí* předkládá čtenářům životopisy osobností, jejichž jméno začíná písmeny Hom–Hoz, a představuje další svazek rozsáhlého encyklopedického projektu, který vzniká ve spolupráci dnes už s více než stovkou autorů z akademických, univerzitních a dalších pracovišť pod vedením Biografického oddělení Historického ústavu AV ČR. V rámci projektu bude zpracováno na 25 000 biogramů osobností všech dob a oborů lidské činnosti spjatých s českými zeměmi (bez rozdílů etnického původu), jež se narodily, žily a pracovaly v uvedeném teritoriu, a to i pokud zde strávily jen část svého života.

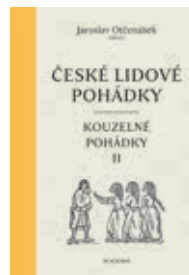

Jaroslav Otčenášek (ed.)

PhDr. Jaroslav Otčenášek, Ph.D., (1974) působí v Etnologickém ústavu AV ČR a na Katedře jihoslovanských a balkanistických studií FF UK. Zaměřuje se především na folkloristiku, výzkum kulturního dědictví a etnokartografii. Další oblast jeho zájmu je balkanistika – převážně chorvatská literatura a jihoslovanský folklor.

České lidové pohádky 3 Kouzelné pohádky II

Třetí svazek sebraných českých lidových pohádek a humorek přináší další část kouzelných příběhů z oblasti narácí *O nadpřirozených protivnicích*. Zastoupeny jsou zde např. mírně hororové pohádky o princezně, která v noci tančí s čerty, o princezně v rakvi, o nápadníkovi, jenž své nevěsty vyražďuje, o zázračném útěku hrdiny s dcerou čarodějnice, o mládenci se zlatými vlasy, o ovčákovi porážejícím obry. Stejně jako předchozí svazky i tento obsahuje také překlady příslušných příběhů českých Němců. Každá pohádka je doplněna o údaje o vypravěči a roku zapsání (pokud jsou známy) i o odborný folkloristický komentář. Publikaci doplňuje seznam textů, literatury, pramenů a rejstříky.

Ilustrovala Ludmila Kejmarová

Ivo Purš,
Vladimír Karpenko

Alchymické laboratorium v obrazových a textových pramenech

Monografie se zabývá obrazovou a textovou dokumentací alchymického laboratoria ve třech oblastech: v alchymických rukopisech a tiscích, ve specializovaných technických traktátech zaměřených především na destilaci, hornictví a hutnictví, a v žánrové malbě, především nizozemské a flámské 17. století. Metodologickým východiskem projektu jsou analýzy daných dokumentů z hlediska dějin vědy a dobově používaných technologií, a z hlediska dějin umění a vývoje zobrazovacích technik. Pomocí těchto analýz je nově posouzen význam těchto pramenů, jaký měly v sociálních a kulturních prostředích, v nichž vznikaly a pro něž byly určeny. Publikace vytváří na základě rozsáhlého obrazového materiálu reprezentativní přehled vyobrazování alchymického laboratoria a jeho vybavení v odborném i uměleckém kontextu.

Kniha vychází
i v anglické verzi pod
názvem *The Alchemical
Laboratory in pictorial
and textual sources*.

Mgr. Ivo Purš, Ph.D., (1964) je vědeckým pracovníkem Ústavu dějin umění AV ČR. Zaměřuje se na výtvarné umění pozdní renesance a manýrismu, alchymickou ikonografii v rámci dějin kultury a vědy 16. století, na ilustrace v předvědecké a vědecké literatuře 16. a 17. století, historické knižní sbírky. Je autorem řady studií a několika knih.

Prof. RNDr. Vladimír Karpenko, CSc., (1942), emeritní profesor Univerzity Karlovy, působí na Přírodovědecké fakultě této školy. Zabývá se biofyzikální chemií a dějinami alchymie. Je autorem, případně spoluautorem, několika knih a kapitol v knihách o dějinách alchymie, a podílel se také na učebnici biofyzikální chemie.

Dějiny Komunistické strany Československa I (1921–1939)

KSČ představovala v československých a českých dějinách 20. století důležitou politickou sílu. Vznikla v roce 1921 z plurality rozličných uskupení, v níž levicová opozice uvnitř sociální demokracie hrála sice ústřední, nikoli však výlučnou roli. Ve druhé polovině 20. let procházela KSČ procesem bolševizace. Léta 1929–1935 bývají v literatuře o dějinách KSČ charakterizována jako etapa vyhoceného sektářství taktické linie komunistického hnutí jako celku, které vyplývalo z dobové kominternovské teze o „sociálfašismu“ a bojové taktiky „třída proti třídě“. Teprve v roce 1935 s novou taktikou tzv. lidové fronty, ordinovanou z Moskvy, nastoupila KSČ pozvolna cestu ke státoporné politice obrany země proti fašismu, která z ní do roku 1945 vytvořila všenárodní stranu vykračující vstříc monopolu moci.

Dějiny skalpování Zakrvácené kštitce, trofeje a významy

Knižní studie pojednává o historii skalpování s důrazem na indiánské kultury Severní Ameriky. O skytském skalpování v Eurasii psal již antický Hérodotos před 2500 lety a jeho svědectví potvrzují osteologické doklady z Altaje (Pazyryk) či Sibiře (Ajmyrlyg). Stopy skalpování nese dětská lebka z dánského močálu (Dyrholmen), zprávy najdeme i ve středověkých kronikách. V Americe bylo odnětí vlasů významným činem z řady důvodů (trofeje, magie), a to jak v předkontaktním období, tak po příchodu Evropanů, kteří vyhlásili odměny za indiánské skalpy. Kniha osvětluje významy skalpování v původním prostředí, ale všímá si i dnešní etiky vystavování těchto „artefaktů“ či odrazů v kultuře. Od roku 1906, kdy Georg Friederici vydal disertaci na toto téma, jde o vůbec nejucelenější práci.

Jakub Rákosník,
Pavel Marek
(eds.)

Doc. PhDr. JUDr. Jakub Rákosník, Ph.D., (1977) působí na Filozofické fakultě UK. Vyučuje též sociální politiku a hospodářské dějiny na Univerzitě Jana Amose Komenského v Praze. Specializuje se především na dějiny sociálních států, historickou metodologii a komparativní dějiny meziválečného období.

Prof. PhDr. PaedDr. Pavel Marek, Ph.D., (1949) je emeritním profesorem Katedry historie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Odborně se zabývá českými dějinami 19. a 20. století.

Martin Rychlík

PhDr. Mgr. Martin Rychlík, Ph.D. et Ph.D., (1977) vystudoval etnologii a dějiny a teorii kultury na Filozofické fakultě UK. Po roce 2009 absolvoval stáž na Tokijské univerzitě (komunikace vědy). Od roku 2013 psal pro *Lidové noviny* (věda, školství), od října 2019 vede média Univerzity Karlovy a jejího magazínu *Forum*. V *Academii* vyšly jeho knihy *Dějiny vlasů* (2018) a *Dějiny lidí* (2022).

Pavla Machalíková,
Tatána Petrasová
(eds.)

Mgr. Pavla Machalíková, Ph.D., (1972) pracuje v Ústavu dějin umění AV ČR jako specialista na umění 19. století. Společně s Tatánou Petrasovou připravila v roce 2022 pro Západočeskou galerii v Plzni výstavu doprovázenou katalogem *Dílo a proměna umělecké scény*.

PhDr. Tatána Petrasová, CSc., (1961) se jako historička umění v Ústavu dějin umění AV ČR zabývá architekturou a sochařstvím 19. století. V současné době pracuje v projektu *Prostor výstav 1820–1950*.

Radomyr Mokryk,
Jiří Padevět

Radomyr Mokryk, Ph.D., (1987), ukrajinský historik a kulturolog. Působí jako akademický pracovník v Ústavu východoevropských studií FF UK.

Jiří Padevět (1966), ředitel Nakladatelství Academia, autor knih *Kronika protektorátu* (2021), *Kronika druhé republiky* (2022), *Krvavý podzim 1938* (2020), *Za dráty* (2018) nebo *Průvodce protektorátní Prahou*, která získala v roce 2014 ocenění Slovník roku a Kniha roku Magnesia Litera.

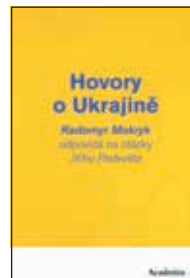
Dílo a proměna myšlení v české kultuře 19. století

Tématem 42. ročníku plzeňského sympozia se stala díla, která podstatně změnila domácí politickou, sociální i kulturní situaci, ať už tím, že byla přeložena z jazyka originálu nebo bez přiznání začala být interpretována a popírána jinými díly, ve snaze dosáhnout ve společnosti změny. Svazek zpracovává dané téma mezioborově a přináší 23 studií z oborů dějin a teorie literatury i výtvarného umění, filozofie, estetiky, muzikologie, historie a historické sociologie. Po úvodní studii, věnované smyslu a obsahu pojmu dílo v čase „smrti autora“, následují příspěvky věnované čtyřem tématům: 1. Dílo zakladatelské, 2. Autonomie díla a kánon, 3. Dílo a autor a 4. Nesoučasnost současného. Zaměření svazku přibližuje a vysvětluje doslov obou editorek.

Hovory o Ukrajině

Jak vznikala ukrajinská státnost a založil Ukrajinu skutečně Lenin, jak tvrdí ruská média? Kdo byli „banderovci“ a proč toto téma dodnes vzbuzuje tolik vášní? Co byl ukrajinský Majdan a byla rusko-ukrajinská válka nevyhnutelná? Tato kniha vybízí k rozhovoru o složitých kapitolách ukrajinských dějin a pokusí se čtenáři přiblížit moderní dějiny Ukrajiny a její současný boj bez propagandistických klišé a historických mýtů. Kniha vznikala jako rozhovor mezi Kyjevem a Prahou v zimě 2022, kdy na Ukrajině již skoro rok trvala plnohodnotná válka. Ruská válka proti Ukrajině ale ve skutečnosti trvá už osm let a ze strany Ruské federace je v neposlední řadě obhajována za pomoci dějin a jejich překrucování. Po mnoho let se dějiny a současnost Ukrajiny staly předmětem manipulací a nástrojem v hybridní válce, kterou Ruská federace vede proti Západu.

Karel VI. Schwarzenberg Deníky 1921–1947

Deníky knížete Karla VI. Schwarzenberga zahrnují období mezi roky 1921 a 1947 před jeho odchodem do exilu. V prvních částech poskytují zejména vhled do výchovy a způsobů využití šlechtického syna, a tedy do každodennosti tohoto dnes již neexistujícího světa, avšak postupně v nich lze sledovat utváření Schwarzenbergovy intelektuální výbavy a názorové pozice, kriticky zaměřené vůči převládajícím ideologiím masarykovské nenáboženské „humanity“ a čechoslovakismu. Deníky z jeho studentských let zachycují vedle líčení studentského života také jeho sblížení s pravicovými a katolickými kruhy, dále události druhé světové války a její dramatický konec. Deníky končí záznamy z let těsně poválečných, poznamenaných konfiskací schwarzenberského majetku a útočnou kampaní v tisku.

Jan Kryštof Müller Barokní kartograf

Jan Kryštof Müller (1673–1721) je vnímán především jako tvůrce podrobných tištěných, reprezentativních map Čech a Moravy a jejich rukopisných předloh. Nejznámější je rozměrná tištěná mapa Čech z roku 1720, zdobená bohatými vyobrazeními (parergy) podle návrhů Václava Vavřince Reinera. Osobnost Jana Kryštofa Müllera, zasažená do barokní Evropy, se však utvářela v rámci širokého společenského, hospodářského a vědeckého prostředí mnohem barvitěji a jeho význam je třeba chápat minimálně ve střeoevropském kontextu. Müllerova tvorba se zapsala natrvalo do dějin vědy, zeměměřičtví, geografie a kartografie. Jeho dílo je významnou součástí evropského kulturního dědictví, dokladem dobové tvorby map a jejich bohaté výtvarné výzdoby.

Jan M. Heller (ed.)

Mgr. et Mgr. Jan M. Heller, Ph.D., (1977) vystudoval bohemistiku a komparatistiku na Filozofické fakultě UK a evangelickou teologii na Evangelické teologické fakultě UK, doktorské studium absolvoval v oboru antropologie na Fakultě humanitních studií UK. Pracuje jako ředitel Nakladatelství AMU v Praze. Věnuje se literaturám střední Evropy a vztahu náboženství a české společnosti.

Eva Semotanová,
Jiří Cajthaml,
Jitka Močičková a kol.

Prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc., (1952) je vědeckou pracovnicí Historického ústavu AV ČR. Zabývá se historickou geografii, historickou krajinou a dějinami kartografie. Je mimo jiné spoluautorkou *Historického atlasu měst České republiky* (vychází od roku 1995) a *Akademického atlasu českých dějin* (Academia 2014 a 2016).

Prof. Ing. Jiří Cajthaml, Ph.D., (1980) je kartograf, profesor na Fakultě stavební ČVUT.

Mgr. Jitka Močičková (1986) působí v Historickém ústavu AV ČR.

Emil Voráček,
David Hubený,
Miroslav Šepták
a kol.

PhDr. Emil Voráček, DrSc., (1950), vedoucí vědecký pracovník Historického ústavu AV ČR. Specializuje se na nejnovější ruské dějiny (20. století), vztahy česko-ruské, dějiny komunistického a socialistického hnutí, problematiku transformace nedemokratických režimů zejména ve střední a východní Evropě.

Tomislav Volek,
Milada Jonášová

Doc. PhDr. Tomislav Volek (1931) vystudoval na FF UK v Praze hudební vědu a historii. V roce 2017 byl zvolen čestným členem salcburské Akademie für Mozart-Forschung.

PhDr. et Mgr. Milada Jonášová, Ph.D., (1973) vystudovala hudební vědu na FF UK a teologii na KTF UK v Praze. Badatelsky se orientuje na život a dílo W. A. Mozarta, dobovou recepci jeho díla, filologii dobových opisů, italskou operu a duchovní hudbu 18. století.

Krise a stát Na příkladu Československa v meziválečném období

Míra schopnosti přejít po roce 1918 z válečného režimu do mírové rekonstrukce, včetně odstraňování válečných následků, adekvátně reagovat na nastupující krize v meziválečném období, hrozící nebezpečí války, vykazovala stupeň odolnosti mladého československého státu a společnosti, soudržnosti a schopnosti najít konsensus ve společnosti navzdory krizové situaci – existující či teprve se blížící. Krize a schopnost řešit ji na národní a institucionální úrovni je základním předpokladem státnosti a devízou daného národa, který se po zvládnutí těchto úkolů může zapojit do nadnárodních/mezinárodních organizací na zvládnání mimořádných situací, a hlavně jejich předcházení. Kolektiv autorů se zaměřil především na společenské, správní, sociální a hospodářské reformy, změny státního zřízení, demokratizace, optimalizaci správy a překonávání problémů s nimi spojených.

L'opera come un evento festivo

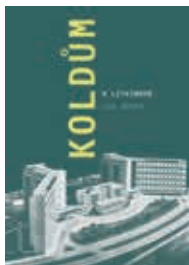
Sedmý svazek ediční řady „L'opera italiana nei territori boemi durante il Settecento“ zahrnuje příspěvky konference „L'opera come un evento festivo“, konané v září 2021 v Českém Krumlově v rámci Festivalu barokních umění při příležitosti provedení serenaty Antonia Draghiho *L'oblighi dell'Universo*, komponované pro císaře Leopolda I. a provedené roku 1680 k oslavě jeho narozenin na pardubickém zámku. Jednotlivé konferenční příspěvky referentů z Itálie, Německa, Rakouska a České republiky se zaměřují především na aspekt slavnostnosti v kontextu dvorních i městských divadel, a to v nejrůznějších lokalitách, včetně samotného Českého Krumlova.

Jan Beneš

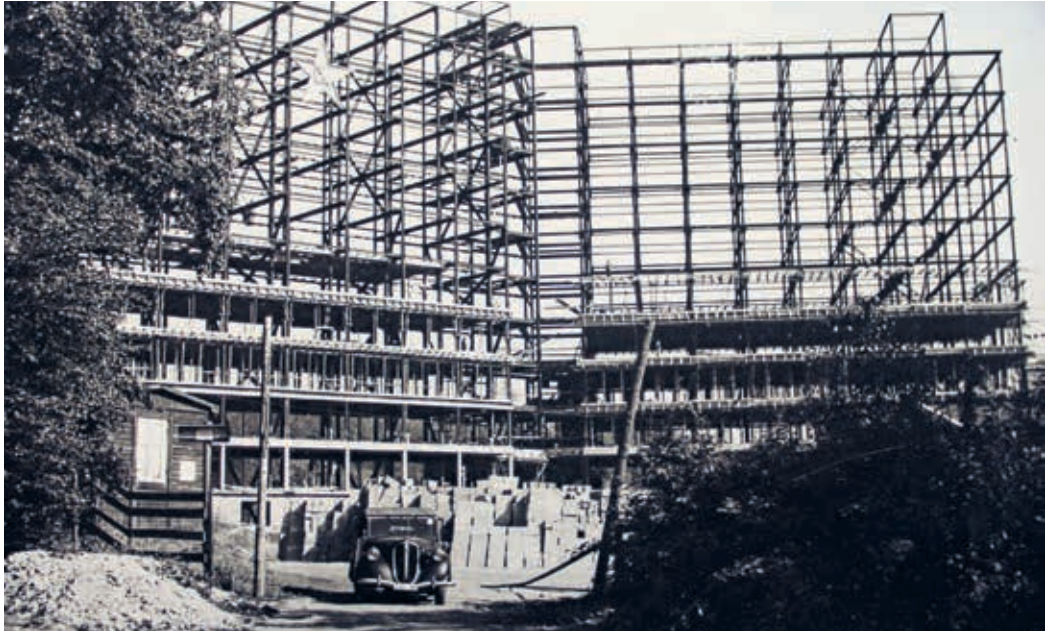
Koldům v Litvínově

Koldům v Litvínově je unikátní stavbou, která měla nájemníky naučit v padesátých letech minulého století žít kolektivně. Zároveň jim měla šetřit čas a nabídnout vše, co člověk potřebuje, pod jednou střechou. V domě se stovkami bytů bylo možné zajít v přezůvkách pro děti do mateřské školy, jeslí, do prádelny, odskočit si od plotny do samoobsluhy anebo si zajít v zástěře přes chodbu ke kadeřníkovi nebo krejčímu. Samozřejmostí byla restaurace přímo v jednom z pater domů. Na odpolední čaj nebo sobotní taneční zábavu se jezdilo výtahem. Unikátní dům měl moderní ženu osvobodit od jejích domácích povinností, aby se mohla plně věnovat práci v továrně nebo v úřadu. Jak experiment dopadl? Jak na počátky domu vzpomínají ti, kteří se do něj nastěhovali jako první, a jak bydlení v Koldomu vnímají lidé dnes? Poznamenal vztahy a pořádek v domě konec socialistické éry? Koldům je stavbou, kde život mezi jeho stěnami po desetiletí dokonale ilustroval život v naší společnosti.

Jan Beneš je novinář a reportér Českého rozhlasu. Na severozápad Čech se přistěhoval z Prahy v roce 1997. S geniem loci Sudet a míst po desetiletí spjatých s těžbou uhlí se dodnes seznamuje – podle něj je jen málo regionů, kde je historie stále tak hmatatelně živá, kde minulost proměnila nejen krajinu, ale i duši lidí, kteří v ní žijí.

Jiří Padevět

Kronika třetí republiky

Třetí republika, která trvala od jara 1945 do 25. února 1948, byla zdánlivě demokratická. Opravdu pouze zdánlivě, některé předválečné politické strany byly zakázány, někteří občané zbaveni volebního práva. Těmito třemi roky se vinou dvě hlavní dějové linie, jednak linie „národní očisty“, tedy vyhnání českých a moravských Němců, jednak nástup komunistů k moci, jako vždy plný lží, brutality a podporovaný Sovětským svazem. Třetí republika je především příběhem o destrukci státu, zaštitěné ušlechtilými hesly.

Jiří Padevět (1966) je ředitelem Nakladatelství Academia, autor knih *Kronika protektorátu* (2021), *Kronika druhé republiky* (2022), *Krvavý podzim 1938* (2020), *Za dráty* (2018) nebo *Průvodce protektorátní Prahou*, která získala v roce 2014 ocenění Slovník roku a Kniha roku Magnesia Litera.

Barbora Kocánová

Mgr. Barbora Kocánová, Ph.D., (1980) působí v oddělení středolatinšské lexikografie Kabinetu pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR, kde se podílí na vydávání *Slovníku středověké latiny v českých zemích*. Dlouhodobě se věnuje také dějinám meteorologie a vývoji meteorologické terminologie, též ve spolupráci s Ústavem fyziky atmosféry AV ČR.

Meteorologie a předpovídání počasí ve vzdělanosti středověkých Čech a Moravy

Středověký člověk byl oproti nám jistě lepší pozorovatel a zdatnější čtenář oblohy, byl také více ovlivněn vnímáním meteorologických jevů ve smyslu symbolů a znamení, z nichž mnohá nalézal již v biblickém textu. Ze středověkých pramenů vyplývá, že se našli i tací, kteří se pokoušeli konkrétní jevy v atmosféře a jejich příčiny vysvětlit, případně počasí a příbuzné jevy předpovídat. Několika takovým učencům z českých zemí se tato kniha tak říkajíc dívá pod ruku a na základě materiálů, které nám zanechali, seznamuje s počátky zdejšího meteorologického zkoumání. Navazuje tak na publikace popisující dějiny meteorologie v českých zemích, které doplňuje o výsledky analýzy převážně latinských rukopisných textů.

Wolfram Siemann

Wolfram Siemann (1946) je německý historik, emeritní profesor moderních dějin na mnichovské univerzitě. Zabývá se zejména politickými dějinami střední Evropy v 19. století.

Metternich Stratég a vizionář

Monumentální biografie rakouského politika a diplomata a s ním celé epochy evropských dějin mezi Francouzskou revolucí a revolucí roku 1848. Poprvé vyšla roku 2016, potřetí 2022, 2019 anglicky; jejím předstupněm byla útlejší kniha *Metternich. Státník mezi restaurací a modernou* z roku 2010. Podtituly obou knih naznačují, jak autor osobnost jednoho z nejvýznamnějších hybatelů politických dějin porevoluční Evropy znázorňuje: na základě podrobného studia jeho rodinného archivu a osobní pozůstalosti zbavuje pohled na Metternicha zažitých stereotypů a ukazuje jej v mnohovrstevnatosti osobních i mezinárodně-politických souvislostí, s důrazem na různost rolí, které hrál, a na strategickou koncepčnost, nikoli pouhou oportunnost jeho politického počínání.

Přeložil Martin Bojda

Počátky Československé republiky I.–III.

Trojdílná kolektivní monografie se zaměřuje na úzce vymezené časové období let 1918 až 1925, tedy na dobu klíčovou pro vnitřní ustavování a stabilizaci nového státu. Přibližuje řadu témat, například volební právo a politickou kulturu, právní reformy, vznik obou ústav, soudnictví, problematiku péče o výživu a zdraví obyvatelstva, pracovních podmínek či postavení národnostních menšin. Přiblíženy jsou rovněž obchod a hospodářství, proměny postavení žen ve společnosti, vzdělávání a snahy o reformy ve školství či utváření armády nového státu. Široce pojaté dílo poskytuje v jednotlivých částech přehled podrobnější, než jaký bylo možné přinést v dřívějších knihách věnovaných meziválečnému období jako celku. Všechny tři svazky mohou dobře sloužit zájemcům o tuto etapu našich dějin, od které nás dělí již století.

Jan Kober,
Stanislav Holubec (eds.)

Mgr. Jan Kober, LL.M., působí v Ústavu státu a práva AV ČR. Zaměřuje se především na civilní právo a právní historii.

Doc. PhDr. Stanislav Holubec, Ph.D. et Ph.D., (1978) je historik, působí v Historickém ústavu AV ČR a na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích. Předmětem jeho zájmu je historická paměť, dějiny meziválečného období a post-komunismus.

**Knihy vychází v rámci
Strategie AV21**

Pozapomenutí lidé prvních let Československa

Právo – politika – sociální záležitosti

Kolektivní monografie přináší odborné studie o řadě dnes více či méně pozapomenutých a širší veřejnosti málo známých mužů a žen různých národností, spojených výrazným způsobem s obdobím let 1918–1925 v Československé republice. Jednotlivé kapitoly přibližují tyto osobnosti především ve vztahu k tomuto období, neopomíjí je však zasadit do širšího časového horizontu. V knize vystupují především příslušníci generace let šedesátých, sedmdesátých a zčásti i osmdesátých, které se výrazně uplatnily v době vzniku státu. Kniha, určená odborné i široké čtenářské veřejnosti, přináší množství nových a málo známých informací a poskytuje podněty k dalšímu přemýšlení o společenském dění na počátku Československé republiky a o úloze jednotlivců v něm.

Jan Kober,
Stanislav Holubec
(eds.)

↑

**Knihy vychází v rámci
Strategie AV21**

Jan Kober (ed.)

↑

Kniha vychází v rámci
Strategie AV21

Republika mezi rovností, růzností a jednotou

Kolektivní monografie *Republika mezi rovností, růzností a jednotou* přináší příspěvky, jež nejširším skupinám čtenářů přibližují vzájemně propojenou problematiku náboženských a společenských otázek a postihují řadu aspektů dobové kulturní změny. Několik studií se věnuje postavení žen po roce 1918 a aktivitám některých jejich spolků, snahám o dekriminlizaci a emancipaci vztahů lidí stejného pohlaví a také dobovému společenskému konfliktu ohledně problematiky interrupce a antikoncepce. Další skupina příspěvků se zabývá náboženskými otázkami, mj. významným tématem vzniku „národních církví“, či problematikou postavení římskokatolické církve i evangelických církví v nové republice.

Jan Kober (ed.)

↑

Kniha vychází v rámci
Strategie AV21

Republika ve změnách a trvání

Kolektivní monografie *Republika ve změnách a trvání* se zaměřuje na sociální dějiny a dějiny sociálního a politického myšlení v období meziválečného Československa. Širokým skupinám čtenářů přibližuje zajímavou problematiku hledání idejí nového státu i sporů o tzv. filozofii českých dějin. Dalším důležitým těžištěm knihy je vývoj na poli sociální i zdravotní péče, hygieny a boje proti nakažlivým chorobám. Obě tyto oblasti pak spojují témata veřejné komunikace, osvěty a výchovy, a to jak na poli školství a pedagogiky, tak v prostředí nového, masově se šířícího média – filmu. Publikace má tak potenciál vzbudit řadu nových otázek a napomoci k promyšlení dějin Československa v době mezi světovými válkami. Jednotlivé texty doprovázejí dobové fotografie.

Republika uchovávací a tvořivá

Kolektivní monografie *Republika uchovávací a tvořivá* se věnuje důležité problematice archivní rozluky s Rakouskou republikou i otázkám spojeným s hledáním podoby ochrany kulturních památek a ochrany i organizace archivnictví v novém státě. Pro obě tyto oblasti přinesl vznik Československé republiky řadu závažných výzev. Svazek dále přibližuje některé otázky týkající se kultury a literatury v novém státě. Zajímavá témata doplňují málo známé dobové fotografie.

Jan Kober (ed.)

↑

Knihy vychází v rámci Strategie AV21

Utváření republiky

Kolektivní monografie *Utváření republiky* přibližuje zájemcům dramatickou dobu počátků nového státu a jeho etablování, a to včetně ovládnutí území s převahou obyvatelstva německé národnosti, a dále vývoji na Slovensku a Těšínsku. Texty se věnují rovněž policejnímu aparátu nové republiky a dalším otázkám, jež jsou spojeny s národnostními nebo náboženskými menšinami. Stejně jako v ostatních svazcích jsou texty doprovázeny unikátními dobovými fotografiemi.

Jan Kober (ed.)

↑

Knihy vychází v rámci Strategie AV21

Jan Kober,
Stanislav Holubec
(eds.)

↑

Společnou silou Aktéři společenské změny v českých zemích 1918–1925

Monografie se věnuje otázce kolektivního, skupinového aktérství v období první republiky, především jejich počátečních let. Ve společnosti, která byla poměrně silně zájmově, národnostně a politicky stratifikována, hráli skupinová aktéři velmi výraznou úlohu ujasňování a formulace skupinových zájmů a snah o jejich prosazování na různých úrovních společenského systému. Kapitoly této monografie přibližují okruhy jednotlivých významnějších skupin aktérů od politických stran přes odbory, různé druhy spolků, náboženských organizací, regulovaných profesí až po některé společenské skupiny.

Jan Kober (ed.)

↑

Stoletý včerejšek Československé texty z let 1918–1925

Jaký byl svět před sto lety? Poutavě jej může současným čtenářům přiblížit výbor důležitých a zajímavých historických dokumentů z počátečních let první republiky (1918–1925). Na rozdíl od jiných antologií, soustřeďujících se především na „významné dokumenty“ politických či právních dějin, usiluje tento výbor o širší záběr od politiky přes kulturu a společenský život, od textů vážných a oficiálních až po nevážené texty satiry a persifláže, od úředních záznamů až po fikci, ukázky z poezie a prózy. Obsahuje některé texty známé i řadu těch již zapomenutých, od doby svého vzniku znovu netištěných. Edice je vhodná pro čtenáře se zájmem o první republiku i pro použití ve školní výuce. Historické texty jsou doplněny stručnými úvody, jež je zasazují do dobových souvislostí, podrobnými vysvětlivkami méně známých pojmů a dobových reálií i odkazem na související dokumenty ve výboru.

Zrušení šlechty

Odborná právněhistorická monografie přináší výsledky výzkumu zrušení šlechtictví a šlechty v Československu, jedné z prvních výrazných reforem nového republikánského státu připravované v listopadu až prosinci 1918. Problematika zrušení šlechty je zasazena do svých starších souvislostí, ve střední Evropě sahajících především k roku 1848. Kniha přináší podrobný rozbor samotného zrušení i jeho právních důsledků. Československo bylo prvním středoevropským státem, který ke zrušení přistoupil, rychle jej však následovala řada dalších států. Monografie sleduje i následný právní a společenský vývoj této oblasti.

Jan Kober

↑

Obnova, sanace a rekonstrukce historických staveb

Kniha je zaměřena na komplexní problematiku historických a památkově chráněných staveb zděných, dřevěných, betonových a ocelových realizovaných do 1. poloviny 20. století. Ve 22 kapitolách obsahuje výsledky konstrukčně statických analýz a experimentálního výzkumu zaměřeného na objasnění příčin poruch a jejich odstraňování, problematiku materiálového a technologického řešení historických staveb, problematiku degračních procesů, ochrany staveb před vnějšími účinky a vlivy, sanací a konsolidačních opatření a zesilování zděných konstrukcí kompozity a injektáží. Těžiště knihy je v analytickém přístupu a prevenci selhání nesprávně navržených rekonstrukcí. Pozornost je věnována problematice nanomateriálů pro stabilizaci povrchových úprav a odezvy historických klenbových konstrukcí na seismické zatížení.

Jiří Witzany
a kol.

Prof. Ing. Jiří Witzany, DrSc., dr.h.c., (1941), emeritní rektor ČVUT, je uznávanou osobností a významným odborníkem v oblasti teoretické a experimentální analýzy stavebních konstrukcí, v oblasti obnovy, sanací a rekonstrukcí historických staveb a v oblasti progresivních a prefabrikovaných systémů.

Dana Hašková
a kol.

PhDr. Dana Hašková (1965)
pracuje ve Slovanském
ústavu AV ČR. Od roku 1994
se věnuje výzkumu dějin ruské
emigrace v meziválečném
Československu se zaměřením
na prosopografii.

Publikace vyšla i v ruštině pod
názvem *Predstaviteli emigracij
s territorii byvszej Rossijskoj Imperii
v Čechoslovakii (1918–1945).*
Biografičeskij slovar

**Kniha vychází v rámci
Strategie AV21**

**Koedice se Slovanským
ústavem AV ČR**

Lukáš M. Vytlačil (ed.)

Mgr. Lukáš M. Vytlačil (1985)
je český hudebník, historik
a muzikolog. Po absolvování
Filozofické fakulty Univerzity
Karlovy nyní působí v Ústavu
pro českou literaturu AV ČR a na
Konzervatoři Jana Deyla v Praze.
Francouzské barokní kultuře
se věnuje jak badatelsky, tak
i jako hráč na barokní příčnou
a zobcovou flétnu.

Osobnosti emigrace z území ruské říše v meziválečném Československu (1918–1945) Biografický slovník

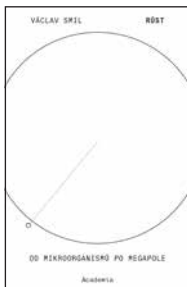
Biografický slovník představuje jak životopisné údaje, tak i vědeckou a kulturní činnost emigrantů z území bývalého ruského impéria, kteří po roce 1917 přišli do Československa. Slovníkovou formou jsou zde prezentovány údaje tištěných pramenů, archivních dokumentů a zvukových záznamů pamětníků. Přestože je pozornost věnována všem sociálním vrstvám ruskojazyčné emigrace, zdůrazněny jsou především ty osobnosti, které ve svých oborech zaujaly v meziválečném Československu významné postavení, podílely se na rozvoji československé vědy, kultury, umění a řady dalších oborů a odvětví, případně dosáhly úspěchů jak ve svém novém domově, tak ve světě.

Principes de la Flute Jacques Hotteterre a jeho Zásady hry na příčnou flétnu, zobcovou flétnu a hoboj

Jacques Hotteterre (1674–1763) patří mezi nejvýznamnější flétnisty 18. století. Působil na dvoře francouzského krále Ludvíka XIV., vedle toho však byl rovněž vyhledávaným učitelem. Mezi jeho žáky patřili jak domácí i zahraniční hudebníci, tak i příslušníci vysoké aristokracie. Roku 1707 Hotteterre poprvé publikoval pojednání *Principes de la Flute*, první učebnici hry na příčnou flétnu a jeden ze základních traktátů k interpretaci hudby francouzského baroka vůbec, který obsahuje zejména velmi cenné kapitoly např. k ornamentice a artikulaci. Český překlad je doprovázen kompletním faksimile amsterdamského vydání z roku 1710. Publikace dále obsahuje též úvodní text k *Premier Livre de Pièces* (1708/1715), který doplňuje a rozšiřuje výklad v *Principes de la Flute* a v češtině vychází vůbec poprvé.

Růst Od mikroorganismů po megapole

Růst je nevysloveným a přitom jednoznačným cílem našeho individuálního i kolektivního snažení. Řídí životy mikroorganismů i galaxií, formuje schopnosti našeho mimořádně rozvinutého mozku i bohatství našich ekonomik. Vaclav Smil předkládá systematické pojednání o růstu v přírodě i společnosti od nejdrobnějších organismů až po růstové trajektorie říší a civilizací. Provede čtenáře od bakteriálních invazí přes metabolismus zvířat až k velkoměstským aglomeracím a globální ekonomice. Věnuje se problematice mapování růstu říší a civilizací a vysvětluje, že můžeme popsat růst organismů jako individuí i v rámci evoluce, ale že progres civilizací ani ekonomik není lineární a zahrnuje tudíž jak propad, tak obnovu.

Přeložil Pavel Kaas

Řecké mýty v literární a výtvarné tradici Dvoudílná monografie

Jádrum monografie *Řecké mýty v literární a výtvarné tradici* je český překlad dvou latinských středověkých příruček, zvaných *První* a *Druhý vatikánský mytograf*, které v pěti stech padesáti kapitolkách, závislých především na antických literárních předlohách, přináší své ztvárnění řecké mytologie. Dva opisy druhé z prací autorka identifikovala i v rukopisech českého původu ze 14. a 15. století a v roce 2017 vydala tiskem. První české překlady obou děl jsou bohatě komentovány, ale především doplněny volnějšími kapitolkami o literárních, kulturně a umělecko-historických kontextech a tématech, čerpaných z dlouhé tradice antického odkazu. Témata výběrově připomínají jak klasické pilíře této tradice, tak zcela nová zjištění z posledních let, a ukazují tím, že vědy o antickém starověku nejsou statickým a neměnným vědeckým oborem. Práci provází četný obrazový materiál.

Vaclav Smil

Vaclav Smil (1943) je kanadský vědec českého původu, emeritní profesor University of Manitoba ve Winnipegu. Je autorem čtyřiceti knih, česky vyšly např. *Globální katastrofy a trendy* (2017) či *Energie: průvodce pro začátečníky* (2018). V roce 2010 byl časopisem *Foreign Policy* zařazen do žebříčku Top 100 Global Thinkers (první stovka globálních myslitelů).

Alena Hadravová

PhDr. Alena Hadravová, CSc., DSc., (1956) je klasická filoložka a medievalistka, od roku 1981 pracuje v Akademii věd ČR. Připravuje edice latinských rukopisů (např. *Druhý vatikánský mytograf: Dva nově identifikované rukopisy z Národní knihovny v Praze*, 2017) a zabývá se dějinami evropské vzdělanosti. Do češtiny přeložila mj. Hyginovo dílo a věnovala se ikonografii antických souhvězdí (*Sphaera octava*, Academia 2013).

Martin Bojda

Mgr. et Mgr. Martin Bojda, Ph.D. et Ph.D., (1991), filozof a historik, působí ve Filosofickém ústavu AV ČR. Specializuje se na duchovní dědictví evropského osvícenství a romantismu a na jeho působení ve 20. století.

Schillerova estetika humanity

Friedrich Schiller byl nejmladším z tzv. výmarských klasiků a jedním z posledních velkých představitelů německého osvícenství. Jeho tvorba, přerванá předčasnou smrtí a vyzdoraná na těžkých životních podmínkách, sahá od medicíny přes historiografii či estetiku až po poezii, jejím svorníkem a fundamentem je však filozofické myšlení. Schiller nejen jako autor teoretických spisů, nýbrž zejména jako dramatický básník hlásal osvícenské ideály a rozvíjel jejich systematické ukotvení v dialogu se starším racionalismem i rodícím se idealismem a romantismem. Tato kniha, navazující na autorovy práce o Herderovi a Goethovi, se snaží o syntézu Schillerova myšlení napříč všemi oblastmi jeho tvorby a o zacelení citelné mezery v českém poznání moderní německé kultury, v níž se snaží ukázat právě spojnice mezi filozofií, literaturou a společenským vývojem.

David Blažek (ed.)

PhDr. David Blažek, Ph.D., (1975) vystudoval slovenistiku a germanistiku na FF UK v Praze. Od roku 2002 působí v oddělení lingvistiky a lexikografie ve Slovanském ústavu AV ČR, kde se specializuje na slovinskou jazykovědu. Souběžně pracuje jako překladatel a tlumočnick slovinského a německého jazyka.

Slovinsko-český slovník

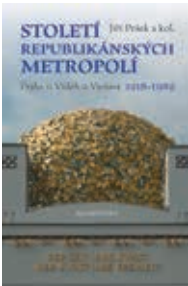
Slovník vznikl v oddělení lingvistiky a lexikografie Slovanského ústavu Akademie věd ČR a čítá více než 25 tisíc hesel. Hlavním motivem pro jeho vznik byla dlouhodobá absence slovinsko-české lexikografické příručky většího rozsahu v českém prostředí. Při tvorbě hesláře se vycházelo zejména z výkladového slovníku spisovné slovinštiny a korpusových zdrojů. Hesla byla vybírána z hlediska frekvence jejich používání ve výchozím jazyce tak, aby ve slovníku bylo kromě obecné slovní zásoby reprezentativně zastoupeno i lexikum užívané v současné slovinské publicistice, uměleckých a odborných textech. Vedle spisovné slovní zásoby jsou zde uvedeny i výrazy hovorové. Jednotlivá hesla jsou ilustrována četnými příklady použití a frazeologickými spojeními.

Jiří Pešek a kol.

Století republikánských metropolí Praha – Vídeň – Varšava 1918–1989

Kniha o vývoji tří středoevropských metropolí v „krátkém“, ale dramatickém 20. století nás provede od vzniku republik na troskách imperiálních monarchií roku 1918 přes převážně optimisticky nalaďenou dobu meziválečnou a trauma pro všechna tři města více či méně drastické nacistické okupace, dobu poválečné rekonstrukce a následně pro Prahu i Varšavu nelehkého komunistického období až k pádu komunismu roku 1989. Hlavní pozornost autoři věnují zápasu městských samospráv se státem o reálnou možnost určovat směry urbanistického, ale i ekonomického a sociálního vývoje jejich města, rozhodovat o prioritách výstavby, samostatně řešit akutní problémy. V době diktatur strana a stát vyvíjely značné úsilí o omezení až zničení občanských struktur a vyřazení městských reprezentací z rozhodovacích procesů. Města však vždy znovu nacházela energii k obratu směrem k samostatnosti a autonomii v rozhodování.

Prof. PhDr. Jiří Pešek, CSc., (1954) se zaměřuje na výzkum interdisciplinárních témat kulturních, sociálních, městských a univerzitních dějin 16.–20. století.

Kolektiv autorů

Slovník připravuje kolektiv badatelů z Kabinetu pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR, pod vedením PhDr. Zuzany Silagiové.

Slovník středověké latiny v českých zemích

sv. 24

Slovník středověké latiny v českých zemích registruje a vykládá slovní zásobu středověké latiny užívané v českých zemích v období od počátků latinského písemnictví na tomto území (asi okolo r. 1000) do r. 1500. Materiál byl excerpován z pramenů různé povahy (diplomatických, úředních, z literatury krásné i odborné apod.) české provenience a podává ucelený obraz o šíři a různorodosti vyjadřovacích prostředků latinského písemnictví českého středověku. Předností našeho slovníku proti obdobným zahraničním dílům je to, že kromě pramenů tištěných byly excerpovány i četné rukopisy a staré tisky z fondů domácích i zahraničních knihoven, čímž se zpřístupňuje velké lexikální bohatství, jež by jinak zůstalo skryto v nevydaných památkách.

Václav Štěpán,
Markéta Trávníčková

Václav Štěpán, p. h., CSc., (1935), divadelní a literární historik, působil jako vědecký pracovník v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, ve Scénografickém a Divadelním ústavu a v Divadelním oddělení Národního muzea, jež v letech 1980–1992 vedl.

Mgr. Markéta Trávníčková (1967) působí od roku 1991 jako kurátorka Divadelního oddělení Národního muzea, od roku 2008 spolupracuje na tvorbě *České divadelní encyklopedie*.

Stavovské divadlo 1824–1862 Českojazyčný repertoár

Publikace navazuje na dvoudílnou monografii *Prozatímní divadlo 1862–1883* (Academia – Národní divadlo, 2006). Za použití stejné metodologie do podrobností mapuje českojazyčný repertoár pražského Stavovského divadla od roku 1824, kdy se začal utvářet profesionální český soubor, do vzniku Prozatímního divadla v roce 1862. Z cedulí jako prvořadého a unikátního pramene výzkum vycházel, jejich informace byly však ověřovány a doplňovány na základě studia dalších pramenů, dobového tisku a literatury. Využití specializované databáze Elektronický divadelní archiv umožnilo sestavení nejen soupisu inscenací a představení, ale i přehledu činnosti tvůrců, inscenátorů i interpretů Stavovského divadla v uvedeném období.

Koedice s Národním muzeem

Milena
Bravermanová,
Helena Březinová,
Jana Bureš
Víchová

Textilie z archeologických výzkumů na Pražském hradě

Památky po českých panovnících, jejich rodinných
příslušnících, světcích a církevních hodnostářích

Textiles from archaeological research at Prague castle

Relics of Czech rulers, their family members,
saints and Church dignitaries

Předmětem monografie je detailní studium archeologických středověkých a raně novověkých textilií, které se zachovaly v různých náleзовých situacích Pražského hradu a představují jedinečný soubor luxusních předmětů dokládajících vysokou úroveň dobové textilní produkce. Stěžejní částí monografie je podrobný katalog textilií, který čítá více než 170 hesel. Celá kniha je doplněna rozsáhlou grafickou přílohou, dokumentující jak zkoumané textilie, tak zahraniční analogie nebo ikonografické prameny. Texty jsou v českém i anglickém jazyce.

PhDr. Milena Bravermanová (1955)
je odborná kurátorka oddělení
uměleckých sbírek Správy
Pražského hradu se specializací
na luxusní textil.

PhDr. Helena Březinová, Ph.D.,
(1972), vědecká pracovnice
Archeologického ústavu AV ČR.

Bc. Jana Bureš Víchová, DiS.,
(1980), restaurátorka historických
a archeologických textilií.

**Koedice s Archeologickým
ústavem AV ČR, Praha**

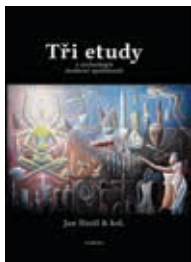
Ti, kteří se rozhodli

Sebevražda. Tajemná, skrytá, uzavřená v hloubce srdce a přesto na očích, tichá, často však hřmotná, decentní nebo surová, upozorňující či nic neříkající, odporná, jindy hodná obdivu, nečekaná, varující... definitivní. Tato kniha představuje fenomén sebevraždy a otevírá diskusi o jednání směřujícím k dobrovolnému ukončení života vlastní rukou. Opírá se o obecně známé a historicky deklarované teorie i praktické zkušenosti, naslouchá vyprávění novodobých policistů, koronerů a soudních lékařů, kteří se posuzováním sebevražděných nálezů zabývají, a věnuje se tomu poslednímu, co sebevrah někdy světu zanechává – dopisům na rozloučenou. Je o nesnesitelnosti bytí. O lidech vyhnaných nepříznivými okolnostmi za tenkou hranici mezi životem a smrtí. O těch, kteří se rozhodli.

Alena Lochmannová,
Miroslav Šafr

Ing. Alena Lochmannová, Ph.D., MBA, (1987) je česká etnoložka působící na Fakultě zdravotnických studií ZČU, jejímž dlouhodobým výzkumným zájmem jsou reprezentace tělesných modifikací (nejen) odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody.

MUDr. Miroslav Šafr (1973) je soudní lékař a znalec v oboru zdravotnictví působící v Ústavu soudního lékařství LF UK a FN Hradec Králové. Jeho specializací jsou střelná poranění a sebevražděná fenomenologie.

Tři etudy z archeologie moderní společnosti

Jak si představit archeologický pohled na moderní společnost? Filozof, teoretik historických věd a disident Zdeněk Vašíček (1933–2011) přirovnal archeologickou syntézu k obrazu: „Zatímco [historický] příběh je diachronní, vždy ho tvoří nějaká posloupnost událostí, obrazu odpovídá situace, a ta je dána synchronií, tj. paralelitou předmětů, událostí a jejich vztahů...“ Výtvarník a protagonista undergroundu 70. a 80. let Bohumír Komínek (1944–1999) kongeniálně vystihl synchronní pohled na složitý (post)moderní svět malbou *Před obrazem*, v níž se prolínají dávné i moderní symboly s událostmi dějinnými, banálními i intimními. Nechybí ani dvojice figur, které na obraz hledí, ale zároveň jsou prvkem jeho kompozice! Lze si jen sotva představit přiléhavější způsob a adekvátnější prostředek, jak ve zkratce charakterizovat perspektivy archeologického studia moderní společnosti.

Jan Hasil

Mgr. Jan Hasil, Ph.D., (1986) se zabývá archeologií raného středověku, archeologií modernity a oborovou informatikou. Od roku 2016 je výzkumným pracovníkem Archeologického ústavu AV ČR, Praha.

**Knihy vychází v rámci
Strategie AV21**

Radan Haluzík

Mgr. et Mgr. Radan Haluzík, Ph.D., (1969) je sociální antropolog zabývající se stavebními boomy v řadě rurálních oblastí nejen Východní Evropy, ale i Asie, Afriky a Latinské Ameriky. Ve svém bádání nad proměnami západního Balkánu navazuje na svůj výzkum válečných konfliktů po rozpadu Jugoslávie v 90. letech v Kosovu, Bosně, Srbsku a Chorvatsku, který zúročil v knize *Proč jdou chlapi do války* (2018).

Simon Schama

Simon Schama (1945) je britský historik, specializující se zejména na dějiny umění. Vystudoval v Cambridgi, kde od roku 1966 přednášel, a poté učil v Oxfordu a na Harvardově univerzitě. Český vyšly jeho knihy *Občané: Kronika Francouzské revoluce* (2004) a *Krajina a paměť* (2007).

Turbo-venkov

Venkov západního Balkánu prodělal v posledních několika dekádách obrovskou kulturní změnu. Od lokálních rurálních komunit ke globalizovaným ekonomikám, žijícím ponejvíce z remitencí zasílaných domů statisíců těch, co odešli za prací do EU či USA. Kniha *Turbo-venkov* se snaží zkoumat tuto epochální turbulentní změnu prostřednictvím proměny místní architektury od tradičních domků z lokálního dřeva a kamení k pompézním vilám mimetizujícím obydlí suburbii západních měst. Klade si otázky, proč lidé, jež dlouhodobě žijí, pracují, integrují se a vychovávají děti v metropolích tisíce kilometrů daleko, investují do stavby okázalého domu v rodné vsi, i když v něm patrně nikdy nebudou bydlet? Podle jakých vzorů jej projektují a zařizují? A jaké jsou osudy domů bez lidí a lidí bez domů?

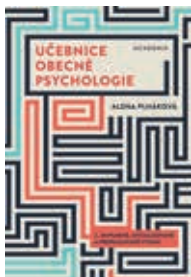
Tvář Británie

Příběhy za národními portréty

Simon Schama, známý popularizátor umění, nás zve na procházku po Národní portrétní galerii v Londýně a zároveň po dějinách Velké Británie. Pohlédneme do tváře řady významných osobností – monarchů, šlechticů, umělců a dalších, kteří ve tváři ostrovního impéria zanechali výrazný otisk. Schama jako skvělý vypravěč podniká výpravy do hloubi dějin, kořenění je barvitými příběhy, každá kapitola je dobrodružnou cestou do vzdálenější i nedávné historie; najdeme v nich odpovědi na otázky, proč se portréty malují a jaký byl jejich význam ať už z uměleckého nebo třeba i z politického hlediska. Kniha je také pobídkou zamyslet se nad osobnostmi, které většinou známe z učebnic, nad jejich osudy, touhami a nad tím, čím se zapsaly do dějin.

Přeložila Eva Poskočilová

Učebnice obecné psychologie

Druhé, přepracované a rozšířené vydání úspěšné monografie obsahuje vedle kapitol zaměřených na tradiční témata obecné psychologie, kterými jsou poznávací, motivační a emoční procesy, také rozsáhlé sekvence o vědomí a nevědomí. Autorka do nich nově začlenila poznatky o řízení lidské psychiky a exekutivních funkcích. Poměrně důkladně rozšířené jsou také kapitoly o spánku, snění a lidském myšlení. Téma motivace je obohaceno o modely explicitních motivů. Problematiku emocí autorka doplnila souhrny vlivných soudobých teorií. Úplně nová je závěrečná kapitola o lidské agresi. Autorka v novém vydání knihy maximálně čerpá z primárních pramenů, kterými nahradila mnohé původní citace ze sekundárních zdrojů. Všechny poznatky jsou prezentovány velmi přehledně a čtivě. Publikace je určena především studentům psychologie a jiných humanitních oborů.

Alena Plháková

Prof. PhDr. Alena Plháková, CSc., (1954) je dlouholetá členka Katedry psychologie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, autorka úspěšných monografií *Spánek a snění* (2013) a *Dějiny psychologie* (2. vydání 2020). V letech 2008 až 2014 byla členkou stálé pracovní skupiny pro pedagogiku, psychologii a kinantropologii Akreditační komise MŠMT České republiky.

Druhé, doplněné, aktualizované a přepracované vydání

V různosti je síla

Exilová nakladatelství Sixty-Eight Publishers a Index nejen ve vzájemné korespondenci

Exilová nakladatelství byla v období normalizace podstatným zdrojem kvalitní literatury, která v Československu nesměla vycházet. Zatímco domácí čtenář pašovaných knih se těšil z výsledků práce exilových vydavatelů a příliš mezi nimi nerozlišoval, jejich vzájemné vazby byly komplikované: někteří dokázali v případě potřeby spolupracovat, častěji si však byli přímými konkurenty. Jak se vyvíjely vztahy mezi dvěma nejproduktivnějšími podniky, torontskými Sixty-Eight Publishers manželů Škvoreckých a Indexem Adolfa Müllera a Bedřicha Utitze v Kolíně nad Rýnem, dokládá připravovaná publikace. Autor vychází především z dochované korespondence, odkrývá však také širší kontext literárního života v exilu 70. a 80. let 20. století.

Michal Příbáň

PhDr. Michal Příbáň, Ph.D., (1966) působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR a vyučuje na Vysoké škole kreativní komunikace v Praze. Odborně se zabývá především samizdatovou a exilovou literaturou, je spolueditorem Spisů Josefa Škvoreckého a řídí internetový *Slovník české literatury po roce 1945 on line*.

Marcel Černý,
Václav Čermák,
Karolína Skwarska
(eds.)

PhDr. Marcel Černý, Ph.D., (1974)
působí na Katedře jihoslovanských
a balkanistických studií FF UK.

Mgr. Václav Čermák, Ph.D., (1974)
je ředitelem Slovanského ústavu
AV ČR.

PhDr. Karolína Skwarska, Ph.D.,
(1973) působí ve Slovanském
ústavu AV ČR.

**Koedice se Slovanským
ústavem AV ČR**

Jan Dvořák,
Anna Chlebina,
Andrij Kohut,
Anna Morhun (eds.)

Mgr. Jan Dvořák, Ph.D., (1982)
je historik působící v Ústavu
pro studium totalitních režimů.

Mgr. Anna Chlebina (1976),
historička, ukrajinistka.

Mgr. Andrij Kohut, CSc., (1980) je
ředitel Resortního státního archivu
Bezpečnostní služby Ukrajiny.

Mgr. Anna Morhun (1981) je
archivářka, redaktorka. Pracovnice
Resortního státního archivu
Bezpečnostní služby Ukrajiny.

Václav Hanka – vlastenecký vědec, či slovanský snivec?

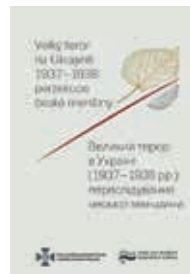
Kolektivní monografie přináší nové filologické i literárněhistorické pohledy na osobnost a dílo Václava Hanky v kontextu slavistických výzkumů. Jejím cílem je představit Václava Hanku jako vědce, jehož činnost výrazným způsobem zasahovala do několika vědeckých disciplín humanitních oborů. Jsou připomenuty jeho zásluhy o podobu současného českého jazyka včetně pravopisu, přínos pro poznání dějin českého i slovanského písemnictví do 17. století, ale také jeho práce literární a překladatelská. Zhodnocena je i jeho činnost organizační a osvětová v řadě humanitních oborů. Cílem publikace je také zhodnotit Hankův přínos českému národnímu obrození a upozornit na jeho kontakty se slovanskými národy. Práce je doplněna rozsáhlou obrazovou přílohou.

Velký teror na Ukrajině 1937–1938: perzekuce české menšiny

Edice dokumentů z proveniencí ukrajinských archivů přibližuje tragédii české menšiny během tzv. Velkého teroru na Sovětské Ukrajině v letech 1937–1938. Celkem 100 vybraných dokumentů NKVD, publikovaných dvojjazyčně v ruském originále i českém překladu a doplněných o odborný poznámkový aparát, ukazuje různé podoby sovětského státního teroru proti Čechům, kteří se provinili pouze svým národnostním původem. Zveřejněné materiály dokazují, že se právě Ukrajina stala pro Čechy jednoznačně nejtragičtějším dějištěm politických represí na území SSSR. Publikaci připravil společně ukrajinský Resortní státní archiv Bezpečnostní služby Ukrajiny a český Ústav pro studium totalitních režimů, autorem historického úvodu je profesor Mečislav Borák.

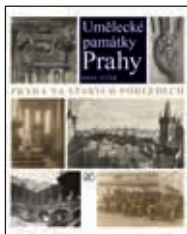
**Koedice s Ústavem pro studium totalitních režimů
a Archivem Bezpečnostní služby Ukrajiny**

Pavel Vlček

Umělecké památky Prahy – Praha na starých pohledech

Publikace navazuje na sedmidílné *Umělecké památky Prahy*, které vycházely v nakladatelství Academia v letech 1996–2017. Jde především o obrazovou publikaci, která se opírá pouze o rozsáhlou sbírku fotografií ve vlastnictví Ústavu dějin umění Akademie věd České republiky. Krátký text k jednotlivým fotografiím (včetně fotografií kreseb či grafiky) odkazuje na stránky v jednotlivých dílech *Uměleckých památek Prahy* a hlavně upozorňuje na rozdíly proti dnešnímu stavu. Ne vždy lze jednotlivé snímky datovat přesněji, většinou jen rámcově podle provedených změn. Fotografie mají neobyčejnou schopnost zachytit dobovou atmosféru a přiblížit tak podobu Prahy v minulých desetiletích. K tomu pomáhají také, kromě snímků jednotlivých domů, kašen, soch či jiných zajímavých detailů, fotografie, jež zachytily pražský život, významné události, pražské osobnosti či jen „pražské typy“.

Prof. PhDr. Pavel Vlček (1948) vystudoval dějiny umění a dějepis na FF UK, vystřídal práci v celé řadě památkových a muzejních organizací, po roce 1992 přednášel na FA ČVUT (profesura 2010) a zároveň pracoval v Ústavu dějin umění Akademie věd České republiky. Je autorem či spoluautorem celé řady knižních publikací (včetně *Uměleckých památek Prahy*) a časopiseckých studií.

Vězeň na útěku

Knih *Vězeň na útěku* zavede čtenáře do světa za vysokými zdmi s ostatným drátem a představí fenomén, který je sice kvantitativně ojedinělý, zato však úzce provázaný s životy nejen vězňených osob, ale také dalších aktérů vězeňského světa. Autoři v knize diskutují možnosti definování vězeňských útěků, vysvětlí jejich příčin a na základě práce s dostupnými daty vyvrací nepravdy spojené s interpretací útěků z vězeňských zařízení. Hledají odpovědi na otázky kdo, proč a jak z vězení utíká. Prostřednictvím skutečných příběhů, které se odehrály v českém a zahraničním kontextu, přibližují historii i současnost vězeňských útěků a jejich rozmanité, fascinující a překvapivé provedení.

Lukáš Dirga,
Tomáš Kubín

Mgr. Lukáš Dirga, Ph.D., (1987) je český penitenciární sociolog působící jako výzkumný a akademický pracovník na Katedře sociologie Západočeské univerzity v Plzni.

Mgr. Tomáš Kubín (1984) působil 16 let ve Vězeňské službě České republiky. Během své profesní kariéry řídil dvě české věznice.

Zahrady toskánských velkovévodu mezi Toskánskem a Čechami

Práce v návaznosti na autorčiny dřívější výzkumy týkající se zahradního architekta Josefa Fritsche (narozen v Čechách, činný v Toskánsku) jako vůbec první analyzuje proměny neformálních zahrad v majetku habsbursko-lotrinské dynastie mezi Toskánskem a Čechami v letech 1737 až 1849. Práce zahrnuje kapitoly věnované genezi tzv. „anglických“ neboli neformálních zahrad, jejich šíření v Itálii a ve střední Evropě, zabývá se dobovými teoretickými spisy o zahradním umění i intelektuálním životem Florencie druhé třetiny 18. století. Důraz je kladen na rozbor archivních pramenů a na historicko-kulturní kontext někdejšího Velkovévodství toskánské v perspektivě nových estetických a etických tendencí 18. a první poloviny 19. století, tedy zejména dobových proudů osvícenství, zednářství a romantismu.

Petra Březáčková

Dr. Petra Březáčková, Ph.D., (1983) vystudovala dějiny umění na Università degli Studi di Firenze ve Florencii se zaměřením na dějiny architektury. Doktorské studium absolvovala na FA ČVUT v Praze. Ve svém výzkumu se věnuje uměleckohistorickým vztahům mezi Itálií a Čechami v oblasti zahradní architektury. V současné době pracuje v oboru kulturní diplomacie.

Mimo edice – přírodní vědy

Celému spektru témat se věnují publikace z oblasti přírodních věd vycházející mimo tradiční edice Nakladatelství Academia. Většina knih je vybavena bohatým obrazovým materiálem a vyniká hloubkou a kvalitou zpracování tématu.

Zdeněk Lyčka,
Josef Elster
(eds.)

PhDr. Ing. Zdeněk Lyčka (1958) vystudoval systémové inženýrství na VŠB v Ostravě a moderní filologii se specializací dánština-angličtina na Karlově univerzitě v Praze. Překládá severskou a angloamerickou literaturu a píše knihy.

Prof. Ing. Josef Elster, CSc., (1958) vystudoval Vysokou školu zemědělskou v Českých Budějovicích a působí jako polární mikrobiolog a ekolog. Byl dlouholetým vedoucím Centra pro algologii a vedoucím Úseku ekologie rostlin.

Arktida

Kniha je první původní českou monografií o Arktidě, která navazuje na knihu Antarktida vydanou v Nakladatelství Academia v roce 2013. V první části jsou uvedeny základní informace o Arktidě od fyzické geografie moří, oceánů a pevniny, geologického vývoje, klimatu a živé přírody přes geopolitické uspořádání a mezinárodní právo až po kulturu původních obyvatel. Druhý tematický celek je orientovaný na historii objevování Arktidy. Třetí část je věnovaná českým stopám v Arktidě s důrazem na významné Čechy. Čtvrtý, nejpodrobnější tematický celek je zaměřený na český polární výzkum od prvních projektů československých/českých vědců v Arktidě a Antarktidě přes postavení českého polárního výzkumu na mezinárodní scéně až po současné úsilí české vědy v polárních oblastech včetně výsledků bádání v jednotlivých vědních oborech. Pátá, poslední část knihy přibližuje čtenářům fenomén propojení arktické vědy a kultury pod názvem Arktický festival.

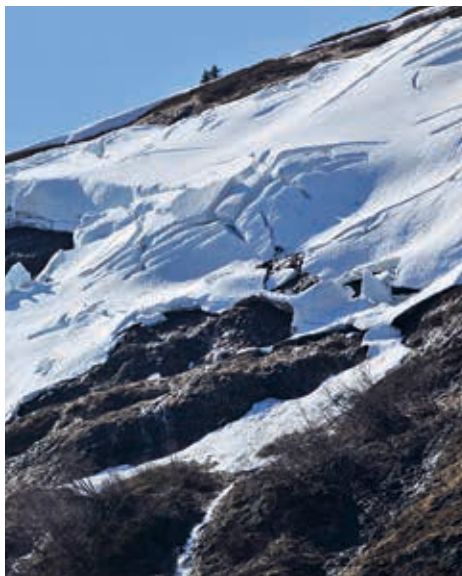
Leo Bureš

Fenomén Velká kotlina 2 Geodiverzita, biodiverzita, ochrana přírody

Kniha navazuje na první díl, který podává přehled o druhové diverzitě. V tomto dílu autor vysvětluje příčiny druhového bohatství rostlin a živočichů, které je dáno vysokou různorodostí stanovištních poměrů, změnami během postglaciálního vývoje i opakovanými antropickými vlivy. Na základě vlastních terénních výzkumů je zpracován geologický a pedologický přehled, hydrologické poměry a podrobně i antropické vlivy. V historii je popisována pas-tva ovcí a skotu, travení, lesní hospodaření i hornická činnost, včetně teprve nedávno objevených středověkých dolů. Poprvé je zde zpracován přehled všech sněhových lavin od konce 19. století po současnost. Kniha obsahuje několik různě starých map a velké množství fotografií, včetně snímků lavin, půdních profilů, potoků a vodopádů. V závěrečné části se zabývá problematikou ochrany přírody této unikátní lokality.

RNDr. Leo Bureš (1947) vystudoval geobotaniku na Katedře botaniky Přírodovědecké fakulty UK. Od roku 1972 žije v Jeseníkách, kde se dlouhodobě věnuje především výzkumům Velké kotliny.

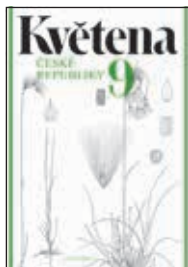

Jitka Štěpánková,
Jindřich Chrtek,
Zdeněk Kaplan
(eds.)

Květena České republiky 9

Publikace završuje unikátní devítisvazkové kompendium *Květena ČR*, které představuje v české literatuře komplexní a dosud nejpodrobnější monografické zpracování druhů naší květeny. Devátý svazek obsahuje kriticky taxonomické a chorologické zpracování s karyologickou, ekologickou a cenologickou charakteristikou 397 číslovaných druhů (a řady nečíslovaných druhů uvedených v Poznámkách) patřících do 7 čeledí jednoděložných. Z nejobsáhlejších čeledí jsou zastoupeny především *Cyperaceae* a *Poaceae*. Text je doplněn 120 celostránkovými tabulemi, kde jsou kromě celkových vyobrazení rostlin zobrazeny i důležité určovací znaky.

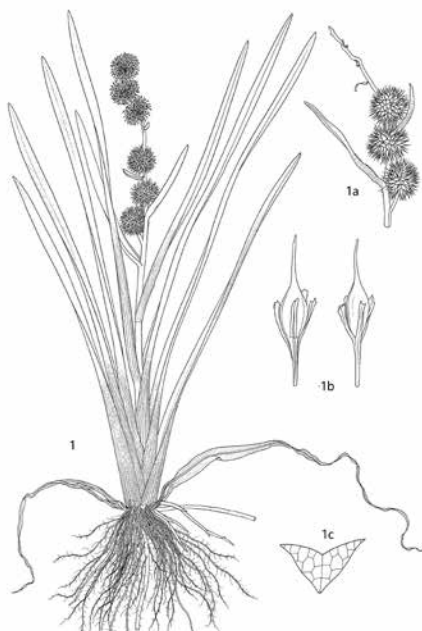

RNDr. Jitka Štěpánková, CSc., (1952) je editorkou čtyř svazků (z toho hlavní editorkou posledních tří dílů) *Květeny ČR*.

RNDr. Jindřich Chrtek, CSc., (1966) je editorem čtyř svazků *Květeny ČR*.

Mgr. Zdeněk Kaplan, Ph.D., (1972) je editorem 2. vydání *Klíče ke květeně ČR*, koordinátorem mapování rostlin a editorem posledních dvou svazků *Květeny ČR*.

Všichni jsou vědeckými pracovníky taxonomického oddělení Botanického ústavu AV ČR v Průhonících.

Stanislav Březina,
Sylvie Pecháčková,
Hana Skálová,
František Krahulec

Louky Dobrodružství poznávání

Základním cílem publikace je vysvětlit fungování lučního společenstva a popsat mechanismy, které přispívají k udržování jeho pestrosti. K jejich pochopení napomohou paralely mezi procesy formující společenstvo lučních rostlin a lidskou společností. Publikace vychází z dlouholetého výzkumu krkonošských luk prováděného badateli z Botanického ústavu AV ČR v Průhoncích, ale i z dalších domácích a zahraničních výzkumů. Čtenáři se rovněž dozvědí základní informace o vzniku a historii luk v České republice, zejména v Krkonoších, a také o ochránářských problémech a výzvách, kterým zde louky čelí. Součástí knihy je bohatý obrazový doprovod – pohledy do interiéru několika krkonošských lučních společenstev nebo schémata ilustrující jednotlivé způsoby soužití lučních rostlin.

Mgr. Stanislav Březina, Ph.D., (1976) pracuje jako botanik na Správě Krkonošského národního parku.

RNDr. Sylvie Pecháčková, Ph.D., (1967) působí v Botanickém ústavu AV ČR a v Západočeském muzeu v Plzni.

RNDr. Hana Skálová, CSc., (1965) působí v Botanickém ústavu AV ČR.

Prof. RNDr. František Krahulec, CSc., (1952) celoživotně působí v Botanickém ústavu AV ČR.

Jiří Moravec

Za neznámými tvory amazonských lesů

Zoologický výzkum v amazonských lesích je dobrodružství. Je třeba překonávat přírodní překážky, získat důvěru místních obyvatel, lovit zvířata. Amazonie ohromuje krásou a druhovým bohatstvím své přírody. Na mnoha místech zůstává dosud špatně přístupná, právě proto lze v Amazonii stále nacházet vědě neznámé druhy rostlin a zvířat. Ještě je možné bádát v místech, kam přírodovědci nepronikli, ještě je co objevovat. Kniha *Za neznámými tvory amazonských lesů* vypráví o zkušenostech a přírodovědeckých poznatcích získaných autorem během čtyřadvaceti výzkumných cest do deštných lesů nížinné Amazonie, mlžných lesů And či suchých plání Altiplana. Volně navazuje na autorovu předcházející knihu *Procházka amazonským pralesem*.

RNDr. Jiří Moravec, CSc., (1958) je zoolog Národního muzea v Praze. Studuje obojživelníky a plazy Amazonie, Evropy a Blízkého východu. Je autorem nebo spoluautorem popisů čtyřiceti nových druhů a rodů žab a ještěřů. Fotografuje a příležitostně se věnuje zoologické ilustraci.

Etologie Mechanismy, funkce, ontogeneze a fylogeneze chování živočichů

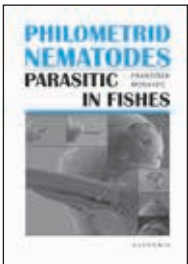
Kniha vysvětluje chování živočichů na čtyřech rovinách. Na úrovni mechanismů ukazuje, jak chování živočichů odpovídá na podněty z prostředí a zároveň je spoluurčováno fyziologickým a psychologickým stavem zvířete. Na úrovni ontogeneze dokládá, jak je chování formováno interakcí mezi individuálním genotypem a získanou zkušeností. Z hlediska evoluční funkce kniha vysvětluje, jak jsou různé typy chování tvarovány přirozeným výběrem. Konečně z fylogenetického hlediska rozebírá, jak se chování rozrůžňuje v odlišných vývojových větvích živočichů lišících se stavbou těla a způsobem života. Kniha je doplněna kapitolami o dějinách světové a české etologie a oddílem o aplikacích etologie v ochraně biodiverzity, v laboratorním výzkumu a v otázce kvality života (welfare) zvířat.

Marek Špinka,
Daniel Frynta,
Jan Havlíček (eds.)

Doc. RNDr. Marek Špinka, CSc., (1957) působí na Katedře etologie a zájmových chovů FAPPZ ČZU v Praze, kde se zabývá chováním domestikovaných zvířat.

Prof. RNDr. Daniel Frynta, Ph.D., (1963) působí na Katedře zoologie PFF UK, kde se zabývá evolucí chování.

Doc. Mgr. Jan Havlíček, Ph.D., (1974) působí na Katedře zoologie PFF UK, kde se zabývá etologií člověka.

Philometrid nematodes parasitic in fishes

Hlístice čeledi *Philometridae* představují jednu z nejvýznamnějších skupin rybích parazitů. Tato kniha je dosud první monografií pojednávající o těchto parazitech, umožňující jejich druhovou identifikaci. Kromě pěti krátkých obecnějších kapitol kniha poskytuje určovací klíče, diagnózy vyšších taxonomických jednotek a popisy a vyobrazení všech druhů těchto hlístic cizopasících v tkáních a tělních dutinách sladkovodních a mořských ryb. Text rovněž podává informace o jejich hostitelích, lokalizaci v hostiteli, rozšíření, a pokud existují údaje, rovněž o jejich vývojových cyklech a ekologii. Tímto způsobem je pojednáno o 221 druzích hlístic náležejících k 18 rodům ze tří podčeledí těchto parazitů.

František Moravec

RNDr. František Moravec, DrSc., (1939) je emeritním vědeckým pracovníkem Parazitologického ústavu Biologického centra AV ČR v Českých Budějovicích, jehož výzkum je už více než padesát let zaměřen hlavně na studium cizopasných hlístic ryb, jejich taxonomii, morfologii, biologii a ekologii, a v této oblasti je světovou autoritou.

Kniha vychází v angličtině.

Petr Gibas

Petr Gibas, MSc., Ph.D., (1982) je geograf a antropolog, vědecký pracovník Sociologického ústavu AV ČR. Věnuje se otázkám spojeným s domovem a jeho vztahem k bydlení, materiální kultuře domova, (post)fenomenologické a urbánní geografii. Je mimo jiné držitelem prémie Otto Wichterleho pro začínající vědce.

Zahrádky

Kniha představuje a do hloubky zkoumá fenomén městského zahrádkaření, a to zejména v zahrádkových osadách. Na základě mnohaletého terénního výzkumu ukazuje zahrádkové osady jako prostory typické pro moderní města, kde se vyjevuje úzký vztah mezi městem a přírodou. Kniha tak obrací perspektivu běžně uplatňovanou při studiu města a přírody v něm: nahlíží a promýšlí město z prostoru zahrádek a zahrádkových osad. To jí umožňuje důkladně se věnovat vztahu mezi městem a přírodou, a popsat, jak vzájemné propojení politiky a přírody ovlivňuje nejen plánování a rozvoj města, ale zejména každodenní život a prožitek přináležení a domova ve městě. Současné město pak ukazuje jako něco nikoli odrzšeného od přírody, ale jako společensko-přírodní artefakt, který se neustále proměňuje a vyvíjí, a to pod vlivem obyvatel, z nichž lidé tvoří jen část.

Leo Bureš

Fenomén Velká kotlina 1 Flóra, vegetace, fauna

Ledovcový kar Velká kotlina v Hrubém Jeseníku je řazen mezi druhově nejbohatší botanické lokality ČR. Na pestrost flóry a vegetace je vázáno také druhové bohatství fauny, především bezobratlých. První díl monografie obsahuje podrobné floristické, fytoocenologické a faunisticke údaje vycházející z téměř padesátiletých autorových terénních výzkumů a z rešerší dosavadní odborné literatury, včetně prací z 19. století. Soupisy druhů cévnatých rostlin, lišejníků, mechorostů, hub, bezobratlých živočichů a obratlovců, jakož i unikátních fytoocenóz a biotopů dokumentuje několik stovek barevných fotografií. Digitální mapy a souborné fytoocenologické tabulky jsou na přiloženém CD. Přílohou knihy je také tištěná mapa zavedené místní toponymie jednotlivých terénních útvarů a vodotečí.

Již vyšlo

1938–1953

Doba mezi roky 1938 a 1953 byla pro český národ pohnutá. Autoři přibližují události odehrávající se v tomto období a snaží se zdůraznit, že většina těchto dějů nebyla ohraničena druhou republikou, protektorátem Čechy a Morava, třetí republikou a nástupem komunistické totality, ale probíhala kontinuálně.

„Heydrich byl střelen neznámým útočníkem“ SOE a příprava paraskupiny „Anthropoid“ na pozadí operační vlny 1941–1942. Edice dokumentů

Edice dokumentů vychází z archivního výzkumu příslušných fondů britského Národního archivu v Londýně i Vojenského ústředního archivu – Vojenského historického archivu v Praze a zahrnuje klíčové dokumenty o přípravách a výcviku první vlny operačních skupin. Spolupráce britské diverzní organizace Special Operations Executive s II. odborem exilového Ministerstva národní obrany v Londýně na přípravách první operační vlny paravýsadků do okupovaného Československa v letech 1941–1942 přinesla novou kvalitu koordinace činnosti mezi ústředními zpravodajskými orgány obou spojeneckých zemí. Byla završena úspěšnou realizací operace Anthropoid – likvidací zastupujícího říšského protektora v Čechách a na Moravě Reinharda Heydricha.

Pavel Žáček

PhDr. Pavel Žáček (1969) je novinář, historik, státní úředník a politik, zakladatel a první ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů a Archivu bezpečnostních složek.

Markéta Těthalová

Mgr. Markéta Těthalová (1988) absolvovala Fakultu přírodovědně-humanitní a pedagogickou Technické univerzity v Liberci a v současnosti je posluchačkou doktorského programu na Filozofické fakultě Univerzity Hradec Králové. Zabývá se totalitními režimy, zejména dějinami komunistického Československa.

Kryslíčková „teroristická skupina“ Proces Talík a spol.

Poválečné pohraničí bylo tavicím kotlem nadšenců a dobrodruhů, ale i těch, kteří se chtěli „uklidit“ stranou. V Liberci dalo spolu s událostmi z února 1948 vzniknout skupině, která nesouhlasila s komunistickým převratem a rozhodla se proti němu bojovat se zbraní v ruce: vyhodit do povětří prvomájovou tribunu, na které měli stát přední politici a představitel města. Hlavou celé akce byl Josef Kryslíčka, četník a partyzán s pochybnou pověstí. Atentát se ale nekonal, nálož vybuchla dříve a zabila část členů skupiny. Na jejich chybu, ale i na pouhou známost s nimi doplatili jiní: v rámci vykonstruovaného politického procesu byla řada osob odsouzena k mnoha letům odnětí svobody. Mezi nimi i úřední lékař Jan Šolc, na kterého většina Liberečanů vzpomíná jako na člověka, jenž pomáhal nespravedlivě vězňům.

Stefan Zwicker

„Národní mučedníci“: Albert Leo Schlageter a Julius Fučík Hrdinský kult, propaganda a kultura vzpomínání

Julius Fučík v komunistickém Československu a Albert Leo Schlageter v nacistickém Německu: dva popravení, ze kterých režim učinil mučedníky a na jejichž odkazu vybudoval skutečný kult. Oba byli ve své době oslavováni jako hrdinové, bojovníci proti odvěkému nepříteli a jako jeho oběti. Po pádu systémů, který jejich jména využil, na ně čekal opět podobný osud: zapomnění. Tyto dvě osobnosti mají společné také to, že jejich skutečné osudy překrýly nejrůznější legendy a polopravdy. Kniha nabízí pohled na hrdinský kult dvou států a režimů a zároveň se zabývá obecnými mechanismy vzniku postav národních hrdinů.

Přeložila Zuzana Schwarzová

Již vyšlo

21. století

Jak bude vypadat budoucnost za několik let? Bude svět stejný jako dnes, nebo úplně jiný? Dojde ke konci dějin, nebo ke střetu civilizací, nebo prostě dojde pitná voda? K hlavním tématům edice patří politologie, sociologie, ekologie, globalizace, ale bohužel také náboženský, politický a státní terorismus.

Jak být dobrý i bez pánaboha a další eseje o náboženství, morálce a vědě ve svobodné společnosti

Autor v knize nabízí jednak upravené verze několika kratších esejů, které publikoval v příloze *Lidových novin* Orientace a dalších periodikách, jednak dosud nepublikované stati. Jde o populárně zaměřené texty spadající do čtyř tematických okruhů: obrana ateismu a sekularismu, aktuální morální témata nahlížená z čistě světské perspektivy, obhajoba principů egalitárního liberalismu a obrana vědy před jejími tradičními i postmoderními nepřáti. Přímocárým a přesto filozofickým přístupem k otázkám, jako je ateismus, eutanazie, stejnopohlavní manželství, etika kouření, imigrace, hate speech, feminismus, klimatická změna nebo scientismus, je kniha v českém kontextu výjimečná. Závěrečný oddíl tvoří rozhovory s předními světovými intelektuály (filozofy Danielem Dennettem, Peterem Singerem a dalšími).

Tomáš Hříbek

PhDr. Tomáš Hříbek, Ph.D., (1965)
působí ve Filozofickém ústavu
AV ČR. Zaměřuje se na filozofii
mysli a jazyka, filozofii vědy
(biologie) a na estetiku.

**Knih vychází v rámci
Strategie AV21**

Tomáš Hříbek,
David Černý
a kol.

PhDr. Tomáš Hříbek, Ph.D., (1965) je vědeckým pracovníkem ve Filosofickém ústavu AV ČR. V Nakladatelství Academia vyšla jeho monografie o etice eutanazie a asistovaného sebeusmrcení *Obrana asistované smrti* (2021).

PhDr. David Černý, Ph.D., (1977) je vědeckým pracovníkem Ústavu státu a práva AV ČR. V Nakladatelství Academia publikoval monografii *Princip dvojího účinku* (2016), kterou následně vydal i v anglické verzi v prestižním nakladatelství Routledge.

David Černý,
Adam Doležal,
Tomáš Hříbek,
Josef Kuře

PhDr. David Černý, Ph.D., (1977) a JUDr. Adam Doležal, L. L. M., (1979) jsou vědeckými pracovníky v Ústavu státu a práva AV ČR.

PhDr. Tomáš Hříbek, Ph.D., (1965) působí ve Filosofickém ústavu AV ČR.

Doc. Mgr. Josef Kuře, Dr. phil., (1963) působí v Ústavu lékařské etiky Masarykovy univerzity v Brně.

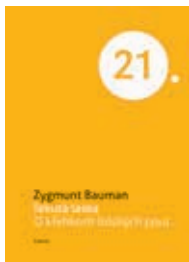
Robofilozofie Vědomí, autonomie, kreativita, emoce a utopie

První monografie v českém jazyce, která pokryje celý rejstřík filozofických, etických a teoreticko-právních témat, jež nastoluje vývoj robotů. Co jsou vlastně roboti? Pouhé stroje, nebo časem i morální aktéři? Mohou být roboti nadáni vědomím a tvořivostí? Dává smysl, abychom k nim získali emocionální vztah? Co když nás budou sexuálně přitahovat, či se do nich dokonce zamilujeme? Měli bychom se svěřit do jejich péče v nemoci a stáří? Jak ovlivní naše zažitá představy o autonomii a odpovědnosti zavedení robotických dopravních prostředků? Máme připustit, aby roboti sami rozhodovali, zda zabít člověka? Jak spravedlivě uspořádat společnost, v níž roboti a umělá inteligence zastanou většinu práce? Jak roboty pojmám, či mělo by pojmát právo? A jak je náš postoj k robotům ovlivněn antropomorfními představami a populární kulturou?

Snadnější smrt? Filozofické a právní předpoklady asistované smrti

Nové formy asistované smrti, zvláště eutanazie a asistované sebeusmrcení, představují jednu z etických výzev pro 21. století. Ve většině zemí jsou zatím ilegální, ale všude probíhá veřejná debata o jejich etické přípustnosti a rizicích. Odpovědný přístup vyžaduje všestrannou odbornou diskusi, jež se v českém prostředí teprve rozbíhá. Každý z autorů, kteří v předkládané knize spojili síly, v posledních letech publikoval odborné i populární stati a monografie k dané problematice. Cílem nové knihy je propojit výsledky těchto individuálních snah a zprostředkovat výsledky dosavadní práce srozumitelným jazykem všem zainteresovaným čtenářům v jednom svazku.

Tekutá láska O křehkosti lidských pout

Hlavní postavou této knihy je člověk naší „tekuté moderní“ doby – člověk bez pout, bez pevných a trvalých vazeb, které by mu daly možnost přestat opakovaně usilovat o sebedefinování a sebeprosazení. Tento člověk navazuje vztahy takřka na potkání. Nikdo mu ale nedokáže zaručit, že tato pouta vydrží. Navíc má potřebu vázat se volně, aby se zase, změní-li se okolnosti, mohl co nejrychleji a nejsnáze odvázat. Zvláštní křehkost lidských pout, pocit nejistoty, kterou tato nestálost vyvolává, a rozporuplná touha navazovat stále nové vztahy jsou hlavními tématy této významné knihy Zygmunta Baumana. Zaujme nejen studenty a badatele v oboru sociologie a společenských a humanitních věd obecně, ale osloví každého, kdo se zajímá o proměnlivou povahu lidských vztahů.

Přeložila Zuzana Gabajová

Zygmunt Bauman

Profesor Zygmunt Bauman (1925–2017) byl polsko-britský sociolog, jeden z nejvlivnějších a neoriginálnějších vědců ve svém oboru. Teoretik v oblasti postmodernity, holocaustu aj. Působil na Univerzitě v Leedsu.

Druhé vydání

Umění života

Tato kniha Zygmunta Baumana není návod, jak si umění života osvojit: za konstrukci životního plánu, za způsob, jakým je život veden, i za jeho výsledek je zodpovědný výhradně a pouze jedinec. Je to znamenitý popis podmínek, za nichž si vybíráme své životní plány, a překážek, jež tento výběr mohou omezovat; vzájemné souhry plánů, náhod a povahy, které ovlivňují jejich realizaci. A je to také studie způsobů, jimiž naše společnost – tekutá moderní, individualizovaná společnost konzumentů – ovlivňuje způsob, jakým si budujeme své životní cesty.

Přeložila Zuzana Gabajová

Zygmunt Bauman

↑

Druhé vydání

Ars // Philosophia, Aesthetica, Theōria

Edice představuje překlady základních textů z filozofie, estetiky a teorie výtvarného umění. Předkládány jsou jak klasické tituly autorů vytvářejících základy dějin umění a příbuzných oborů, tak i úvahy současných autorů, kteří vymezené hranice myšlení o umění překračují a nově problematizují pro pozdní 20. a soudobé 21. století.

Jonathan Crary

Jonathan Crary (1951), profesor dějin a teorie moderního umění na Columbia University v New Yorku, se věnuje průzkumu dějin vidění a vnímání a vizuální kultuře moderny, píše kritiky i o současném umění.

Techniky pozorovatele

Vidění a modernismus v 19. století

Práce amerického teoretika, věnovaná myšlení o vidění v 19. století a proměnám v počátcích moderní vizuální kultury, patří k základům teorie vizuální kultury. Crary provádí archeologický průzkum teorie a technik pozorování ve snaze prokázat ahistoričnost výkladu o rozkolu malby a realistické reprezentace v 19. století, podle nějž fotografie převzala roli vytvářet věrné obrazy světa. Vyvrací přitom představu o kontinuitě mezi kamerou obscurou a fotografií, když odhaluje první jako epistemologickou metaforu, ovlivňující reprezentaci, vědění a koncept subjektivity 17. a 18. století. Se zhroutilím této metafory začne v 19. století „modernizace“ pozorovatele jako nového typu subjektu či individua.

Přeložila Hana Brinton

Předmluvu napsala Stanislava Fedrová

Eseje, poznámky a přednášky

Tato antologie přináší reprezentativní výběr ze spisů německého historika umění a kultury Aby M. Warburga (1866–1929). Obsahuje jednak eseje, které publikoval za svého života (nejpozoruhodnější je jeho důležitá studie z roku 1920 o astrologii v německé reformaci), stejně jako nepublikované poznámky k přednáškám. Kromě toho obsahuje výběr z jeho sešitů *Základní fragmenty k monistické psychologii umění* a také *Úvod* k jeho slavnému atlasu kulturní paměti *Mnemosyne*. Editor Matthew Rampley uvádí jednotlivé texty a knihu doplňuje studií o Warburgovi a jeho díle.

Aby M. Warburg
Matthew Rampley,
Marta Filipová (eds.)

Aby M. Warburg (1866–1929) byl německý historik umění a historik kultury. Věnoval se ikonografii a ikonologii, které zavedl jako samostatnou disciplínu dějin umění.

Prof. Matthew Rampley je čestným vědeckým pracovníkem Ústavu dějin umění AV ČR a mimořádným profesorem dějin umění na Masarykově univerzitě v Brně.

Po konci umění Současné umění a oblast mimo dějiny

V knize, která vznikla na základě přednášek konaných v rámci prestižního cyklu na počest A. W. Mellona, se americký filozof Arthur C. Danto vrátil k jedné z nejprovokativnějších tezí, které pronesl, totiž že umění dospělo ke konci. Tento konec v jeho pojetí neznamená, že se umění přestalo vytvářet, ale že v šedesátých letech 20. století opustilo tradiční, na pokroku založené dějiny. Pokud tomu tak je, vyvstává otázka, jak o současném umění přemýšlet jinak než v pojmech tradičního narativu. Tato publikace představuje v určitém smyslu odpověď: uvažuje o úloze muzea, roli estetiky, nutnosti změnit charakter kritiky, a především o svobodě, kterou přinesl pluralismus umění.

Arthur C. Danto

Koedice
s Ústavem dějin umění AV ČR

Přeložila Šárka Lojdová
Předmluvu napsal Tomáš Murár

Již vyšlo

Atlasy

Znáte českou přírodu zblízka? Naše atlasy přehledným a srozumitelným, přesto vždy fundovaným způsobem představují nejrůznější témata především – ale nejen – z oblasti fauny a flóry. Publikace jsou vybaveny kvalitním, často unikátním obrazovým materiálem.

Jan Květ,
Andrea Kučerová,
Jana Navrátilová,
Kateřina Šumberová

RNDr. Jan Květ, CSc., dr. h.c., (1933)
se dlouhodobě zabýval ekologií
mokřadů na třeboňském pracovišti
Botanického ústavu AV ČR.

Mgr. Andrea Kučerová, Ph.D.,
(1973) pracuje v Botanickém
ústavu AV ČR v Třeboni.

Mgr. Jana Navrátilová, Ph.D., (1978)
je vedoucí Vědeckého pracoviště
Třeboň Botanického ústavu AV ČR.

Mgr. Kateřina Šumberová, Ph.D.,
(1973) pracuje v Botanickém
ústavu AV ČR v Brně.

Vodní a mokřadní rostliny České republiky

Atlas obsahuje fotografie 450 druhů parožnatků, mechorostů, plavuní, kapradorostů a semenných rostlin, které můžeme najít v našich stojatých a tekoucích vodách, nebo na střídavě zaplavovaných, podmáčených či silně vlhkých stanovištích. Fotografie doplňují popisy a ekologické charakteristiky jednotlivých druhů, údaje o jejich rozšíření na území ČR a poznámky k případné užitkovosti nebo jedovatosti. Krátká obecná část knihy shrnuje základní poznatky o ekologii jednotlivých skupin vodních a mokřadních rostlin, jejich společenstvech a ekosystémových funkcích a službách. Atlas je určen širokému okruhu zájemců. Poslouží také jako užitečná příručka profesionálním i amatérským ochráncům přírody a při výuce na středních a vysokých školách přírodovědného, rybářského, zemědělského, lesnického a vodohospodářského zaměření.

Zkamenělé stopy živočichů v Čechách a na Moravě

Atlas zkamenělých stop živočichů v Čechách a na Moravě je pro českého čtenáře první možností nahlédnout do zatím neviděného světa jedné z vědních disciplín se svou vlastní terminologií, logikou a estetickými hledisky. Tento obor se nazývá ichtnologie a zabývá se mnohem širším spektrem objektů, než jsou zkamenělé šlépěje. Autor představuje i širokou škálu tzv. potravních stop, z nichž uvádí alespoň takzvané požerky na povrchu mořského dna, stopy po projíždání hlubokých partií dna i složité konstrukce sloužící doslova k pěstování a sklizni potravy. Renomovaný ilustrátor pravěkého světa Jiří Svoboda doprovodil knížku desítkou překvapujících pohledů do světa ichtnologie. Knížka může posloužit nejen jako atlas, ale také jako průvodce, protože většina nalezišť vybraných zkamenělých stop dosud existuje a údaje o přístupu k lokalitám jsou v knížce detailně zpracovány.

Atlas rozšíření kobylek a sarančí České republiky

Kobylky, cvrčci, saranče a jejich příbuzní (rovnokřídli) jsou zvláště v letním období nepřehlédnutelnou a nepřešlechnutelnou skupinou hmyzu naší přírody. Díky své velikosti, často nápadnému pestrému zbarvení, schopnosti stridulace a dramaticky rychlým změnám v rozšíření některých druhů jsou atraktivní jak pro odbornou a ochrannářskou, tak i pro neširší veřejnost. Atlas založený na mnohaletém systematickém mapování všech druhů rovnokřídých na území ČR přináší ucelené shrnutí aktuálního výskytu a změn rozšíření našich druhů této skupiny hmyzu, kterých je bezmála sto. Česká republika se tím zařadí k dalším evropským zemím se zpracovaným atlasem rozšíření rovnokřídých. Současně práce zahrnuje historii výzkumu a problematiku ochrany rovnokřídých. V neposlední řadě představuje z hlediska druhové bohatosti a ochrany naše nejcennější lokality.

Radek Mikuláš

RNDr. Radek Mikuláš, CSc., (1964) je geolog a paleontolog, ve volných chvílích také fotograf, botanik, horolezec, orientační běžec a bruslař. Vystudoval Přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy a pracuje v Geologickém ústavu Akademie věd České republiky, kde se zabývá studiem biogenního přepracování hornin, paleobiologií a geomorfologií.

Pavel Marhoul, Jaroslav Holuša, Robert Vlk, Petr Kočárek, Oto Kaláb, David Musiolek, Kateřina Kuřavová, Stanislav Rada a Tomáš Dvořák

Autoři jsou profesionální biologové a působí jak v akademické sféře, státní správě, tak v nevládním i soukromém sektoru a rovnokřídly hmyz studují zejména ve volném čase. Během posledních 20 let publikovali stěžejní novodobá díla – *Klíč orthopteroidního hmyzu České a Slovenské republiky* (2005), *Atlas rovnokřídých ČR* (Academia 2013), *Červený seznam ohrožených druhů rovnokřídých* (2005, 2017) a řadu dílčích faunistických studií.

České moderní dějiny

Jak vznikal svátkový kalendář první republiky a jak se státní svátky slavily? Jak se vyvíjel náboženský život průmyslového dělnictva v meziválečných českých zemích? Edice se zaměřuje na dosud neprobádané aspekty sociálních a kulturních dějin českých zemí od poloviny 19. století do šedesátých let 20. století.

Petr Valenta

PhDr. Petr Valenta, Ph.D., (1979) vystudoval historii na FF UK.

Politické a sociální dějiny studoval na Vídeňské univerzitě a Univerzitě Otto-Friedricha v Bamberku. Zaměřuje se na české dějiny 19. století a historii parlamentarismu ve střední Evropě. Působí jako odborný konzultant v Kanceláři Poslanecké sněmovny. Přednáší na Vysoké škole CEVRO Institut a FSV UK.

Koedice s Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR

Richard Dotzauer Podnikatelský příběh z doby počátků kapitalismu v Čechách

Autor se zaměřuje na významnou podnikatelskou osobnost devatenáctého století – Richarda Dotzauera. Mapuje jeho působení na poli podnikání, ale stejně tak sleduje jeho veřejnou činnost ve spolkovém a politickém životě, pozornost je věnována problematice podnikatelské mentality a životního stylu. Práce poukazuje formou širších exkurzů na další výrazné podnikatelské osobnosti studované epochy. Zatímco Richard Dotzauer reprezentuje typ německého podnikatele, jde v případě Andrease Haaseho o osobnost obtížněji národnostně zařaditelnou a v případě Jindřicha Fügnera o zástupce národnostně českého podnikatelstva. Autor ve své knize představuje uvedené osobnosti v kontextu významných procesů devatenáctého století, jako byla industrializace, formování národního hnutí a vznik moderní občanské společnosti.

Nekonečný příběh Narativy vzniku Československa v měnícím se čase a prostoru (1918–1992)

Monografie sleduje proměny obrazu vzniku Československa, a to v kontextu vývoje československé historiografie a politiky dějin v letech 1918–1992/1993. Příslušnou produkci zabývající se vznikem ČSR analyzuje z hlediska měnících se interpretačních schémat a konstruovaných narativů. Publikace současně zkoumá, jakým způsobem se vznik ČSR objevoval jako klíčový bod celkového narativu národních dějin a jak se tato konkrétní historická událost stávala fenoménem, který z historiografických textů pronikal do mediální roviny a do aplikované politiky dějin. Přináší rovněž biografické a profesní profily historiků zabývajících se touto problematikou i institucí zastřešujících výzkum spjatý se vznikem ČSR. Neopomíná ani podnětné komparace vybraných aspektů s vývojem v Jugoslávii a Polsku.

Jan Hálek,
Boris Moskovič,
Tomáš W. Pavlíček,
Jakub Štofanič

PhDr. Jan Hálek, Ph.D., (1976) je archivář a historik.

PhDr. Boris Moskovič (1990) je historik působící v Masarykově ústavu a Archivem AV ČR.

Dr. phil. Tomáš W. Pavlíček, Ph.D., (1982) je absolvent oboru české moderní dějiny na FF UK.

PhDr. Jakub Štofanič, Ph.D., (1988) je slovenský historik a etnolog.

**Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR**

Ženy v české a československé vědě v první polovině 20. století Kariéry, osudy, úspěchy

Cílem autorek je představit čtenáři komplexní obraz vědkyně v české a československé společnosti první poloviny 20. století s přihlédnutím k evropskému kontextu. Charakterizují zastoupení a pracovní výsledky žen ve vědních oborech a jejich působení ve vědeckých institucích. Zaměřují se přitom na analýzu podílu žen a mužů ve vědecké práci, hledají důvody, které do určitých oborů přiváděly více žen než mužů. Dále sledují možnosti profesionálního růstu a budování vědecké kariéry, které v případě žen vyžadovalo sladění pracovního a osobního života.

Marie Bahenská,
Dana Musilová,
Libuše Heczková

PhDr. Marie Bahenská, Ph.D., (1970) působí v Masarykově ústavu a Archivem AV ČR.

Prof. PhDr. Dana Musilová, CSc., (1958) je profesorka Historického ústavu Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové.

Doc. Mgr. Libuše Heczková, Ph.D., (1967) je literární historička, bohemistka, rusistka.

**Koedice s Masarykovým ústavem
a Archivem AV ČR**

Dílo Jana Amose Komenského

Dílo Jana Amose Komenského – *Johannis Amos Comenii opera omnia* – vychází od roku 1969. Komenského spisy připravují k vydání pracovníci Oddělení pro komeniologii a intelektuální dějiny raného novověku Filosofického ústavu Akademie věd České republiky; do roku 1990 editorská příprava probíhala v Pedagogickém ústavu Jana Amose Komenského ČSAV.

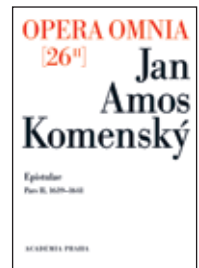

Jan Amos Komenský

Svazek připravili pracovníci Oddělení pro komeniologii a intelektuální dějiny raného novověku Filosofického ústavu AV ČR Vojtěch Balík, Markéta Klosová, Marcela Slavíková, Martin Steiner, Lenka Řezníková, Lucie Storchová, Kateřina Šolcová, Vladimír Urbánek a externí spolupracovník Václav Bok.

Opera omnia 26/II

Druhý svazek kritické edice Komenského korespondence zahrnuje relativně krátké období od začátku roku 1639 do první poloviny roku 1641, tedy do odjezdu do Londýna (září 1641). Komenský si tehdy dopisoval mj. se svými přáteli S. Hartlibem a J. Hübnerem (Londýn), významným slezským básníkem M. Opitzem (Gdaňsk), francouzským filozofem a matematikem M. Mersennem (Paříž), významná je i korespondence s B. Leszczyńským nebo D. Stolciem (Štolcem). Svazek obsahuje kromě vlastní edice dopisů také textově kritický aparát a věcné komentáře, registry jednotlivých dopisů, bibliografický soupis, obrazové přílohy a rejstříky osob, prací a geografických názvů.

Drama

Dramatická tvorba vždy spoluurčovala tvář nejen českého divadla, ale i literatury a rozhlasového vysílání. Edice čtenářům představuje a do historických souvislostí zasazuje výrazná dramatická díla, která vznikla v rozmezí posledních sto padesáti let a která i přes svou uměleckou kvalitu jsou dnes známa pouze odborníkům.

České protektorátní drama

Antologie *České protektorátní drama* představí veřejnosti dvanáct pozoruhodných divadelních a pět rozhlasových her, které vznikly a/nebo byly uvedeny v období protektorátu a z nichž zhruba polovina není čtenářsky dostupná, či dokonce nikdy nebyla publikována. Cílem svazku je vytvořit představu o dobové původní dramatické tvorbě, což bude v knize podpořeno také úvodními odbornými studiemi o dramatické produkci a o divadelním a rozhlasovém prostředí za okupace.

Iva Mikulová,
Lenka Jungmannová,
Pavel Janoušek (eds.)

Mgr. Iva Mikulová, Ph.D., (1984)
pracuje v Ústavu pro českou
literaturu AV ČR.

PhDr. Lenka Jungmannová, Ph.D.,
(1967) pracuje v Ústavu pro
českou literaturu AV ČR.

Prof. PhDr. Pavel Janoušek, DSc.,
(1956) pracuje v Ústavu pro
českou literaturu AV ČR. Zabývá se
teorií literatury a divadla a literární
lexikografií.

**Koedice s Ústavem pro českou
literaturu AV ČR**

Europa

V evropské literatuře najdeme řadu děl, která ovlivnila evropské a světové myšlení nejen v době svého vzniku, ale ovlivňují ho až do dnešních dní. A právě těmto dílům, ať již filozofickým, literárním, nebo politickým, je určena edice Europa. Vycházejí zde knihy, ke kterým se budeme stále vracet.

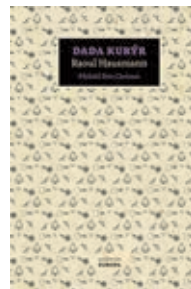
Raoul Hausmann

Raoul Hausmann (1886-1971), vídeňský rodák, byl spoluzakladatelem dadaistického hnutí v Berlíně; později působil především ve Francii, opakovaně pobýval i v Praze. Vynalezl optofon, zabýval se psychoanalýzou, věnoval se fotografii (foto-koláže).

Dada kurýr

Autentická, dokumentárně vzpomínková a zároveň svěrázně provokativní kniha jednoho ze zakladatelů dadaistického hnutí Raoula Hausmanna přináší očitě svědectví o zrodu a podobách jedné z klíčových epoch ve vývoji moderního umění: „Nejdůležitějším postřehem – protože dada bylo víc než dada – je, že na počátku byly rozmanité, vzájemně provázané podněty a společenská i umělecká kritika a revolta. Tyto nepostihnutelné vlivy zůstaly pro většinu z nás skryty a vyjevují se zřetelněji až nyní; v tom se dada podobá jiným aktivitám. Ve své době ale bylo vše dada a dada bylo vším. Měšťáci ho považovali za tlachání nebo podivný žert, brzy ale zjistili, že se mýlí. Povedlo se nám zaplnit noviny falešnými zprávami o dada a jeho zločinech.“ Čím skutečně dada bylo, se dozvíte v této knize.

Přeložil Petr Christov

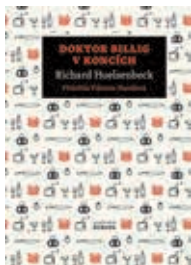

Dělník Hegemonie a figura

Svou studii *Dělník. Hegemonie a figura* vydal Ernst Jünger roku 1932. Patří k jeho zásadním esejistickým textům a odráží se v ní jeho dějinně filozofické a politické smýšlení, které se u něho vyvíjelo v reakci na zážitky 1. světové války a na poválečný společenský kontext nejenom v Německu. Dělník je v Jüngerově podání oproštěn od svých tradičních socioekonomických vztahů a vystupuje ve své dehistorizované roli jako nezávisle působící veličina, která utváří novou skutečnost. Jeho nárok na hegemonii nad společností, hospodářstvím a státem spočívá podle Jüngerova v jeho přirozeném vztahu k moci. Mezi další témata, kterými se zde autor zabývá, patří práce jako způsob života, nebo technika jako způsob, kterým figura dělníka mobilizuje svět.

Přeložil Michael Půček

Doktor Billig v koncích

Groteskně laděný text *Doktor Billig v koncích* od Richarda Huelsenbecka z roku 1920 je vůbec prvním dadaistickým románem na světě. Jedná se o román protikladů: fantastické výjevy se střídají s realistickými popisy, po satiricky laděných rozhovorech následují patetické proklamacce. Huelsenbeckova kritika maloměstského pokrytectví, ale i života bez jakýchkoli morálních zásad neztrácí na významu ani po sto letech od prvního vydání.

Přeložila Viktorie Hanišová
Předmluvu napsal Radim Kopáč

Ernst Jünger

Ernst Jünger (1895–1998) byl německý spisovatel a politický publicista. Je autorem mnoha deníků z první a druhé světové války (česky vyšly *Válečný deník 1914–1918* a *V bouřích ocele*, oba Academia), románů a dějinně filozofických esejů.

Richard Huelsenbeck

Richard Huelsenbeck (1892–1974) byl německý spisovatel, básník, esejista, dramatik, lékař a psychoanalytik. Stál u zrodu dadaistického hnutí v Curychu a Berlíně. Po převzetí moci fašisty emigroval do USA, později se vrátil do Evropy a zemřel ve Švýcarsku.

François Rabelais

François Rabelais (1494 nebo 1483-1553) byl francouzský spisovatel, právník, lékař, botanik a stavitel, autor slavného románu *Gargantua a Pantagruel*, který do češtiny počátkem 20. století přeložilo uskupení překladatelů Jihočeská Theléma.

Gargantua Překlad a výklad Cibulské Thelémy

Nový překlad tohoto arcidíla renesančního humanismu a reformismu obsahuje vlastní *Gargantuu*, tedy první knihu, myšlenkové jádro Rabelaisova volného cyklu *Gargantua a Pantagruel*. Překlad reflektuje proměny češtiny, a to zdaleka nejen ve vnímání vulgarismů. Nechce podat informaci o renesančním smíchu, ale přimět čtenáře skutečně, „gargantuovsky“ se smát. Navíc bere vážně skutečnost, že nemalá část rabelaisovských vtipů je vázána na konkrétní lokality v Rabelaisově rodném kraji kolem Tours, tyto vtipy však v českém kontextu nejsou vtipné. Celý *Gargantua* je tudíž přesazen do jižních Čech: I k počtě dávné Jihočeské Thelémy. Paralelně s překladem je veden odborný komentář, vysvětlující kulturně historické odkazy i kontexty Rabelaisova života a díla.

Přeložila Cibulská Theléma

Odborné komentáře Martin C. Putna a Petr Wohlmuth

Radim Kopáč (ed.)

Radim Kopáč (1976) je literární a výtvarný kritik, editor a kurátor. Zabývá se okrajem literatury a kultury posledních století, je autorem řady knižních publikací, mj. *Praha erotická* (Academia 2017) a *Praha ožralá* (Academia 2021); studiemí uvedl knihy M. Vischera (2021), W. Jensena (2021), A. Bretona (2022), E. E. Kische (2022) nebo R. Huelsenbecka (2023; vše Academia).

Chodci zeleně

Jedlan, Marr, Kataj, Kajem – to nejsou jména chlapců z klubu, který se inspiroval u Rychlých šípů. To jsou přezdívky Chodců zeleně: Jana Řezáče, Josefa Proška, Jaroslava Rychlého a Miloše Hájka. Jde o jednu z méně známých a literárněhistoricky dosud pomíjených básnických skupin, které fungovaly ilegálně v Praze za druhé světové války a těsně po ní. Navazovali především na předválečný surrealismus, který později přepsali vlastním tvůrčím vkladem na takzvaný monstrialismus. Z dlouhé řady realizovaných samizdatů jsou některé nenávratně ztraceny, jiné se dochovaly. A právě všechny ty dochované – vedle titulních *Chodců zeleně* jde o sborníky *Mezitím*, *Ochranné prostředky*, *Schopnost skutečnosti*, *Záchody* a *PF 49* – jsou shromážděny v chystaném svazku.

Autorem úvodní studie je Radim Kopáč

Italská cesta

Obsáhlé autobiografické dílo líčí osudy a pocity Goetheho během jeho pobytu v Itálii v letech 1786 až 1788. Důvěrné setkání se zcela novým světem a především s antickou známenalo tvůrčovo znovuzrození. Města i umělecká díla, která Goethe popisuje, většinou ještě existují, byť většinou už v proměněné podobě. To či ono umělecké dílo se však dnes již často nachází jinde, některé obrazy jsou atribuovány jiným autorům, mnohé antické sochy se jinak vykládají. Proto můžeme dnes Goethovu *Italskou cestu* vnímat nejen jako hluboce ukotvený cestopis, který jako u všech velkých autorů přerůstá v dílo širšího než jen cestovatelského významu, ale i jako výzvu k poutavému seznamování s Itálií, k dobrodružství poznání, k propátrávání nových souvislostí.

Přeložila Věra Macháčková-Riegerová

Předmluvu napsal Zdeněk Hrbata

Doslov napsal Václav Macháček

Léto a zima v Království obojí Sicílie

Cestopisně laděné vyprávění popisuje zážitky z cest po známých i pozapomenutých místech na území historického Království obojí Sicílie, tedy po jižní části Apeninského poloostrova a Sicílii. Kniha obsahuje barvitě líčení tradičních turistických míst jako Sorrento, Neapolský záliv, Benátky, Paestum, Capri, Palermo či Neapol a lze ji v jistém smyslu položit vedle známějších cestopisů viktoriánského období z pera Johna Murrayho, Johna Ruskina či Charlese Dickense. Vyprávění obohacuje řada esejisticky laděných zamyšlení na vybraná historická, společenská a kulturní témata. Kniha překračuje úzce vymezený žánr dobového „turistického průvodce“ a stává se živoucím svědectvím o kultuře, zvycích a tradicích jižní Itálie a Sicílie poloviny devatenáctého století.

Přeložil a doslov napsal Martin Štefl

Johann Wolfgang Goethe

Johann Wolfgang Goethe (1749–1832) byl německý básník, prozaik a politik světového významu. Vystudoval práva, s Johannem Gottfriedem Herderem stál u zrodu hnutí Sturm und Drang. Hodně cestoval, často navštěvoval také Čechy (Karlovy Vary, Mariánské Lázně). Na cestách po Itálii se seznámil s antikou, již považoval za vrchol kultury.

Druhé vydání

Julia Kavanaghová

Julia Kavanaghová (1824–1877) byla irskou spisovatelkou a esejistkou tzv. viktoriánského období. Mládí prožila v Paříži a po návratu do Londýna se živila psaním. Publikovala patnáct románů, řadu povídkových a esejistických sbírek a cestopisů.

Eugène Ionesco

Eugène Ionesco (1909–1994), rumunsko-francouzský dramatik, esejista, literární kritik, prozaik a básník, patří i nadále k nejhranějším světovým dramatickým autorům.

Mezi životem a snem

Kniha obsahuje rozhovory otce tzv. absurdního divadla s Claudem Bonnefoyem, literárním kritikem revue *Quinzaine littéraire*. Ionesco v nich vzpomíná na léta idylického dětství na francouzském venkově i méně idylická vysokoškolská studia v Bukurešti, kde se stylizoval do role věčného rebela, vybavuje si své literární lásky, jež ovlivnily jeho pozdější tvorbu, ozřejmuje svou kulturní rumunsko-francouzskou dvojdomost, podává výklad svých nejslavnějších her, v nichž klíčovou úlohu začasťe hraje sen, a obnažuje jejich případné metafyzické podloží. V závěrečné části, nazvané *Dnes a zítra*, kriticky zhodnocuje přínos tzv. nového románu pro rozvoj francouzské prózy a uvažuje o dalším vývoji dramatické literatury.

Přeložil Jiří Našinec

Vladimir Majakovskij

Vladimir Majakovskij (1893–1930), světově proslulý ruský a sovětský básník, prozaik a dramatik, rovněž autor dětské literatury či filmových scénářů. Majakovského tvorba byla v raném období ovlivněna avantgardou, zejména futurismem, jehož byl čelným představitelem.

Poemy, svazek II.

Druhý svazek nového českého překladu vybraných Majakovského veršů nabídne čtenáři celkem sedm poem, které lze námětově označit jako veřejné: je to *150 000 000* z let 1919–1920; *IV. internacionála* a *Pátá internacionála*, obě publikovány v roce 1922; poema *Vladimir Iljič Lenin* z roku 1924, napsaná v přímé reakci na Leninovu smrt v tomtéž roce; *Létající proletář* s datací do roku 1925; *Správně!* (1927); a konečně poema *Z plna hrdla*, která vyšla na přelomu let 1929–1930, tedy těsně před Majakovského smrtí, a je považována za nedokončenou. Ačkoliv všechny vznikly po ruské revoluci roku 1917 a nelze jim upřít politickou angažovanost, je zcela nepochybnitelné, že ani tyto porevoluční Majakovského verše nepozbyly nic ze své obraznosti, kreativity a často i hravosti.

Přeložili Jana Kitzlerová a Vojtěch Frank
Úvodní studii napsala Jana Kitzlerová
Poznámkami opatřil Vojtěch Frank

Poslední člověk

Poslední člověk je vedle *Frankensteina* patrně nejlepším dílem Mary Shelleyové. Apokalyptický román se odehrává koncem jednadvacátého století, kdy je země zasažena neznámou pandemií, jež se rychle rozšíří po celém světě a téměř vyhubí lidstvo. Vedle tématu apokalypsy se román věnuje politickým otázkám, zejména pak rozpuštění monarchie a nastolení republiky v Anglii. Zároveň je text vzpomínkou a poctou dvěma básníkům, kteří byli Shelleyové velmi blízcí: P. B. Shelleymu a lordu Byronovi, kteří zemřeli krátce před jeho napsáním. Jako zbytek autorčina díla s výjimkou *Frankensteina* zůstával *Poslední člověk* v relativním zapomnění. Kritická pozornost je mu věnována až od druhé poloviny dvacátého století, a to částečně pod vlivem úspěchu jiných velkých dystopických románů, jako byl *Krásný nový svět* Aldouse Huxleyho nebo *1984* George Orwella.

Přeložil a úvodní studii napsal Ladislav Nagy

Psychologie nevědomých procesů Přehled moderních teorií a metod analytické psychologie

„Považuji problém nevědomí za natolik významný a tak aktuální, že by podle mne byla velká škoda, kdyby tato otázka, tak úzce se dotýkající nás všech, měla zmizet ze zorného pole vzdělaných laiků tím, že by byla vykazána do nějakého nedostupného odborného časopisu, aby pak vedla svůj stínově papírový život v policích knihoven,“ napsal v předmluvě k prvnímu vydání *Psychologie nevědomých procesů* její autor a jeden ze zakladatelů moderní psychologie Carl Gustav Jung. V rozsahem nevelkém a čtenářsky přístupném raném díle Jung na konkrétních případech pacientů a s využitím snů, fantazií, krásné literatury a mytologie podává výklad konceptů individuálního a kolektivního nevědomí, na nichž staví jungovská terapie.

Přeložil Pavel Kolmačka
Předmluvu napsal Stanislav Komárek

Mary Wollstonecraft Shelleyová

Mary Wollstonecraft Shelleyová (1797–1851) byla nejvýznamnější autorkou tzv. druhé generace romantických básníků. V roce 1814 se seznámila s básníkem P. B. Shelleyem, kterého si později vzala. Po jeho tragické smrti v roce 1822 se dlouhodobě snažila propagovat jeho dílo. Vedle toho však sama psala. Román *Frankenstein* se stal klasickým dílem literatury. Až do konce 20. století byl zbytek díla Mary Shelleyové relativně málo znám, v posledních desetiletích kritika znovu objevuje díla jako *Mathilda* (1819), *Valperga* (1823), *Perkin Warbeck* (1830) nebo *Poslední člověk* (1826).

Carl Gustav Jung

Carl Gustav Jung (1875–1961), švýcarský psycholog a psychoterapeut. Žák Sigmunda Freuda, s nímž se posléze názorově rozešel, zakladatel analytické psychologie. Lidskou duši studoval nejen v medicínském kontextu, ale především v jejich projevech: ve snech, výtvarném umění, literatuře, mytologii a náboženství.

Petronius Arbiter

Pravděpodobný autor *Satyriconu*, římský prokonzul a spisovatel Titus Petronius zvaný *arbiter elegantiarum*, tedy „rozhodčí ve věcech vkusu“, žil u dvora císaře Nerona a těšil se pověsti vzdělaného, výstředního a vlivného muže. Nakonec upadl u psychicky labilního císaře v nemilost, byl obviněn z účasti na spiknutí a v roce 66 po Kr. přinucen spáchat sebevraždu.

Martin Heidegger

Martin Heidegger (1889–1976), asistent Edmunda Husserla, později jeho nástupce na univerzitě ve Freiburgu, v letech 1933–1934 její rektor. Vyšel z Husserlovy fenomenologie a celoživotně rozvíjel otázku po bytí čili ontologii.

Satyricon Zbytky latinského románu

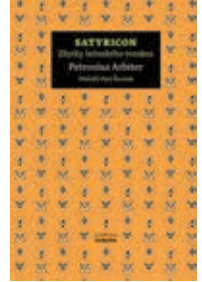
Nový překlad slavného literárního díla, které představuje protiklad k převažujícímu vnímání antiky jako kultury vznešené, ušlechtilé, klasicky krásné – jak píše Martin C. Putna v doslovu, *Satyricon* reprezentuje „kánon či stereotyp opačný – antiku ‚nízkou‘, dekadentní, perverzní, amorální a ‚neestetickou‘“. Román sleduje osudy dvou mladíků a obstarožního veršotepce, kteří společně putují jižní Itálií a zažívají různá dobrodružství, často erotického rázu. Dílo se dochovalo jen v podobě větších či menších fragmentů, z nichž nejdelší a nejsouvislejší líčí hostinu u bohatého křupana Trimalchiona. Bizarnost *Satyriconu*, jeho satirická a parodická síla inspirovala řadu novodobých spisovatelů a umělců; největší proslulosti dosáhl film Federica Felliniho z roku 1969.

Přeložil Petr Šourek
Úvodní studii napsal Martin C. Putna

Úvahy II–VI Černé sešity 1931–1938

Od roku 1931 do začátku 70. let si Martin Heidegger zaznamenával své myšlenky do sešitů vázaných v černém voskovaném plátně. Záznamy nejsou datovány, ale představují svérázný myslitelský deník, který nechává čtenáře nahlédnout hluboko do autorovy mysli, ať už jde o jeho filozofické dílo či o to, jak si představoval obrodu Německa nacionálním socialismem po 1. světové válce a jak byly jeho představy faktickým vývojem zklamávány. V rámci obsáhlého Heideggerova díla, které sám na sklonku života uspořádal a rovněž určil, v jakém pořadí mají jednotlivé svazky vycházet, bylo 34 „černých sešitů“ zařazeno až na úplný konec jako svazky 94–102. První sešit (Úvahy I) se nedochoval. Až do nedávného zveřejnění nesměli mít k těmto zápiskům přístup ani specializovaní badatelé.

Přeložil Ivan Chvatík

Zaměstnanci Z nejnovějšího Německa

Titul *Zaměstnanci* (*Die Angestellten*) vyšel v Německu poprvé roku 1930 a již následující rok byl přeložen do češtiny. Autor zde popisuje proletarizaci a ideologické „bezdomovectví“ zaměstnanců. Na základě rozhovorů a příkladů analyzuje pozici zaměstnanců mezi industrializovanou prací, městským prostředím a zábavní kulturou. Autor se ke „kultuře zaměstnanců“ staví kriticky, negativně hodnotí úniky z každodenního života pomocí kultury a sportu, které podle něj vedou k potlačování reality.

Přeložil J. Višek

Siegfried Kracauer

Siegfried Kracauer (1889–1966) byl německý novinář, sociolog, filmový teoretik a filozof. Mezi jeho nejznámější díla patří *From Caligari to Hitler. A Psychological History of the German Film* (Dějiny německého filmu: Od Caligariho k Hitlerovi), které slouží jako základ sociologie filmu.

Život Karla Velikého a jeho nástupců

Svazek obsahuje české překlady latinských textů z 9. století, které pojednávají o životě Karla Velikého (747–814). Autorem prvního z nich je Nithard, příslušník vysoké karolinské aristokracie, diplomat a rádce zakladatele západofranské říše Karla II. Holého. Druhým autorem je Hinkmar z Remeše, od roku 845 arcibiskup remešský. Další oddíl svazku obsahuje překlad vybraných nejvýznamnějších kapitulářů vydaných Karlem Velikým a jeho nástupci. Kapituláře (*Capitularia*) byly panovnické výnosy a dekrety, které regulovaly veškerý politický, náboženský i ekonomický život Franské říše. Poslední oddíl svazku představuje část Fuldských análů (*Annales Fuldenses*), historického díla zahrnujícího události celého 9. století, které postupně napsalo několik autorů v německém městě Fulda.

Přeložili a k vydání připravili Jarmila Bednaříková, Soňa Hudíková, Lubor Kysučan a Lenka Blechová
Knihu uvádí historická studie Jarmily Bednaříkové

Nithard,
Hinkmar z Remeše

Nithard (asi 800–844) byl francouzský historik, syn dcery Karla Velikého Berty. Je autorem díla *Historiarum libri IV* (Čtyři knihy dějin).

Hinkmar z Remeše (kolem 806–882) byl remešským biskupem v 9. století (845–882).

Galileo

I zásadní problémy vědy a společnosti mohou být pojednány čtivým či netradičním způsobem. Edice přináší tituly renomovaných českých i zahraničních autorů pohybujících se svojí tvorbou na pomezí věd přírodních a společenských: od biologie a klimatologie přes matematiku a fyziku až po filozofii, ekologii a medicínu.

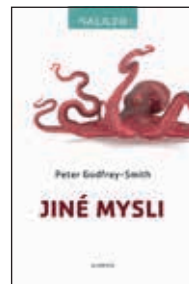
Peter Godfrey-Smith

Peter Godfrey-Smith (1965) je profesorem historie a filozofie vědy na Univerzitě v Sydney. Zabývá se především filozofií biologie a filozofií mysli. Za knihu *Darwinian Populations and Natural Selection* (Darwinovské populace a přírodní výběr) obdržel v roce 2009 Lakatosovu cenu.

Jiné mysli

Jiné mysli je kniha o chobotnicích, sépiích, olihních a vědomí. V čem se liší přemýšlení hlavonožců, ptáků a savců? Jaké to je, nemít páteř, zato mít velký a složitý mozek? A co příroda sleduje tím, že vloží takový mozek se schopností cítit, vnímat a komunikovat do těla žijícího jen pár desítek měsíců? Peter Godfrey-Smith se zabývá pradávnou historií Země, potápí se do mořských hloubek a čte osvicenecké i současné filozofy. Díky tomu vznikla poutavá a přístupná monografie, ze které vyzraňuje autorův zápal a vřelý vztah k hlavonožcům, často záhadným, někdy pestře zbarveným, čas od času škodolibým, ale jindy vstřícným a přátelským obyvatelům světových moří. V knize najdete rovněž početné barevné fotografie chobotnic v různých situacích, pořízené převážně v lokalitě zvané Octopolis poblíž Sydney.

Přeložila Silvie Mtlenerová

Mitochondrie a medicína budoucnosti

Kniha popisuje fascinující souvislosti mezi banálními záležitostmi každodenního života a složitým fungováním buněk našeho těla. Kde bereme energii, abychom vyšli schody? Proč nám pomalu v každé druhé reklamě tvrdí, že antioxidanty jsou tím nejlepším pro naše tělo? Proč nestačí pouze zdravé stravování, ale nejlepších výsledků pro své zdraví dosáhneme v kombinaci s pravidelným pohybem? A kdy už pohyb spíše škodí? Na všechny tyto a další otázky můžete najít odpovědi právě v této publikaci doktora Lee Knowa, který dokázal velmi poutavě popsat základy buněčné fyziologie a biochemie a propojit poznatky těchto vědních oborů s otázkami, které každý z nás nutně řešíme – otázky ohledně zdraví, stárnutí, nemoci a smrti. Ve všech těchto čtyřech procesech hrají zásadní roli nenápadné váčky uvnitř našich buněk – mitochondrie.

Přeložila Aneta Buchtelová

Ostrov v plamenech

Výbuch islandské sopky Laki je jednou z největších přírodních katastrof v dějinách. Vychrlila jedovatou mlhu, která trvala osm měsíců, ale Evropu ovlivňovala ještě několik dalších let. Způsobila smrt lidí až na Nilu a hladomor, který možná vyvolal francouzskou revoluci. Ostrov v plamenech je příběhem nejen o sopce, ale i o lidech, kterým změnila život, například o knězi Jonu Steingrímssonovi, který byl svědkem těchto událostí a zaznamenal je. Je to také příběh moderní vulkanologie a potenciálu supervulkánů po celém světě. A zřejmě vůbec nejdůležitější je to, že po erupci sopky Eyjafjallajökull, která v roce 2010 uzavřela evropský vzdušný prostor, řeší, jak by se události mohly vyvíjet, kdyby Laki vybuchla znovu.

Přeložil Petr Kovařík

Lee Know

Lee Know N.D. je kanadský licencovaný lékař přírodní medicíny. Kromě řízení vědeckých výzkumů ve své vlastní společnosti působí v současné době jako konzultant v oblasti doplňků stravy a zastává funkci v redakční radě časopisu *Alive*, nejčtenějšího časopisu o přírodním zdraví v Kanadě.

Alexandra Witzeová,
Jeff Kanipe

Alexandra Witzeová je oceňovaná novinářka popularizující vědu, přispěvatelka do časopisu *Nature*. Její zpravodajství ji zavedlo ze severního pólu do guatemalských džunglí i do čínské provincie S'čchuan zničené zemětřesením. Její manžel Jeff Kanipe vystudoval žurnalistiku na University of Texas v Austinu. Přes 25 let píše a edituje vědecké knihy, pracuje jako redaktor pro několik časopisů o vesmíru včetně *StarDate* a *Astronomy*.

Gerstner

Edice Gerstner přináší nejnovější práce českých i zahraničních vědců z oboru matematiky, fyziky a techniky. Hlavním kritériem textů vydávaných v edici je vysoká odborná úroveň a nový přístup k řešení tématu.

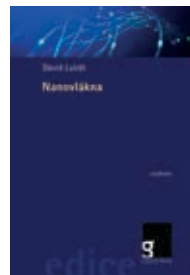

David Lukáš
a kol.

Prof. RNDr. David Lukáš, CSc., je absolvent Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy, obor biofyzika a chemická fyzika, profesor pro obor textilní technika, emeritní rektor Technické univerzity v Liberci a stipendista Fulbrightova programu. Zabývá se vývojem nových způsobů výroby nanovláken, fyzikálními principy jejich tvorby a aplikacemi nanovláknenných materiálů pro zdravotnictví a medicínu.

Nanovláknna

Výzkum a technologie výroby nanovláknenných materiálů se v posledních desetiletích bouřlivě rozvíjejí. Spolu s narůstajícím využitím nanovláknenných materiálů, například pro bioinženýrství, filtraci, elektroniku, vývoj sond, zdravotnictví a textil, vzrůstají i nároky na analýzu jejich vlastností. Hledají se další oblasti jejich uplatnění, předpovídají se možná rizika a v neposlední řadě dochází k akreditaci vysokoškolských studijních programů, které se nanovláknna zabývají. Cílem knihy je nabídnout přírodovědně, technicky a technologicky zaměřeným čtenářům ucelený text popisující teorii tvorby nanovláken (s důrazem na hydrodynamické nestability), technologie jejich výroby (zejména elektrické zvláknování) a oblasti jejich využití (především ve zdravotnictví). Nechybí ani ekonomická a filozofická reflexe.

Historie

Edice má široký záběr jako historie sama. Jednotlivé tituly se většinou věnují konkrétním historickým osobnostem nebo událostem, zároveň však hledají souvislosti mezi historií a současností.

České světy

Od svého vzniku a pozvolné konsolidace během první poloviny 19. století zažíval novodobý „český svět“ (řečeno slovy Vladimíra Macury) několik proměn, často i radikálních. Konflikty o základní politické i kulturní hodnoty a stavební kameny tohoto útvaru se týkaly nejen jeho vnitřní struktury, ale i jeho umístění ve vztahu k širšímu evropskému prostoru. Předkládaný soubor studií sleduje politické, kulturní a literární pokusy o stabilizaci a přetváření českého světa v rámci habsburské monarchie, za první republiky i za socialismu. Ukazuje, jak český svět jakožto samostatná sémiosféra nikdy nemohl být dlouhodobě celistvý, protože byl vždy neoddělitelně spojen s vlastními – a cizími – sny o jiných světech.

Přeložili Michael Charypar, Dalibor Dobiáš,
Václav Maidl, Zdeněk Beran, Vojtěch Kessler,
Martin Lukáš

Peter Bugge
Eduard Burget (ed.)

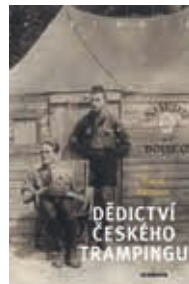
Peter Bugge, Ph.D., (1960) je dánský historik, bohemista a překladatel z češtiny. Působí jako docent na Katedře evropských studií na univerzitě v Aarhusu. Ve svém badání se dlouhodobě věnuje českým a československým dějinám a české literatuře 19. a 20. století. Jako překladatel se významně podílí na propagaci českého jazyka, literatury a kultury ve své vlasti. Do dánštiny přeložil mj. díla Karla Čapka nebo Václava Havla.

Karel Altman

PhDr. Karel Altman, CSc., (1960) je český etnolog. Působí na brněnském pracovišti Etnologického ústavu AV ČR a externě vyučuje v Ústavu evropské etnologie FF MU. Mezi hlavní témata jeho odborného zaměření patří urbánní etnologie a studium každodenního života obyvatel velkoměsta.

Dědictví českého trampingu

Tramping neboli trampské hnutí představuje specifický fenomén, mající svou tradici rozšířenou na celé území našeho státu. Monografie usiluje na základě mnohaletého studia historie trampské subkultury postihnout hlavní rysy trampingu v současnosti, tj. v posledních zhruba třiceti letech. Právě v podmínkách restaurovaného tržního hospodářství se tramping specifickým způsobem transformuje, přičemž vychází nejen z osvědčeného bohatého dědictví celé éry své stoleté existence, ale přizpůsobuje se i novým podmínkám dalšího rozvoje, pozitivním i negativním. Hlavním rysem je odliv velké části potencionálních nositelů této subkultury, z rozličných příčin i důvodů, přesto však tramping přežívá a dále se rozvíjí.

Dana Dvořáčková-Malá,
Jan Zelenka,
František Záruba
a kol.

Doc. PhDr. Dana Dvořáčková-Malá, Ph.D., (1972) patří mezi přední domácí historičky medievistky.

PhDr. Jan Zelenka, Ph.D., (1978) působí v Historickém ústavu AV ČR, je vedoucím redaktorem časopisu *Mediaevalia Historica Bohemica*.

Mgr. František Záruba, Ph.D., (1977) je historik umění a kastelolog.

Dvory a rezidence v proměnách času

Kolektivní monografie vychází u příležitosti desetiletého výročí činnosti Výzkumného centra Dvory a rezidence ve středověku v Historickém ústavu AV ČR (2013–2023). V součinnosti předních domácích historiček a historiků představuje dvorský výzkum v českých zemích ve více než třech dekádách intenzivního bádání (1989–2022). Autoři mapují období od raného středověku po 18. století, jinak řečeno až na práh osvícenství. Publikace je rozdělena do tří hlavních kapitol (*Struktury a systémy, Prostory a území, Vládcí a lidé kolem trůnu*), v nichž jsou předestřeny historiografické výsledky a metodologické problémy dvorského bádání (např. v otázkách výpovědi pramenů, ceremoniálních aktů, rezidenčních sídel, či role aristokracie, rodin i rodů, nebo výchovy a kléru).

Koedice s Historickým ústavem AV ČR

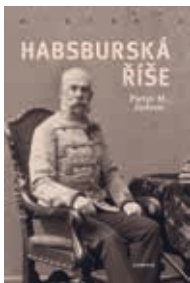

Filosofie německého osvícenství

Kniha je pokusem o syntézu dějin německého myšlení epochy osvícenství, sahající od G. W. Leibnize až po Kanta či Jeana Paula, jaká v moderní literatuře chybí. Ukazuje konstituci moderní německé filozofie v souvislostech s kulturními dějinami 18. století a sepětí osvícenského racionalismu s jejich modernizačními prvky. Osvícenství se v politicky roztržitém německém prostředí vyvíjelo nikoli odvržením, nýbrž složitou konverzí dosavadní duchovní tradice, a prosazovalo se jako křesťansko-humanistický projekt, navazující na lutherskou reformaci. K jeho zásadním rysům patřilo propojení s tvorbou moderní občanské kultury, s rozvojem knižního trhu, žurnalistiky, světského umění a empirických věd. Právě v německém osvícenství se zrodila estetika jako samostatná věda a prostřednictvím básnictví docházelo k celospolečenskému šíření osvícenských idejí, k utváření čtenářské, kritické a debatující veřejnosti.

Martin Bojda

Mgr. et Mgr. Martin Bojda, Ph.D. et Ph.D., (1991), filozof a historik, působí ve Filosofickém ústavu AV ČR. Specializuje se na duchovní dědictví evropského osvícenství a romantismu a na jeho působení ve 20. století.

Habsburská říše

Nová historie Habsburské říše zachycuje období od konsolidace za Marie Terezie v 18. století po zánik Rakouska-Uherska a je působivá svou šíří zkoumání a argumentací. Habsburkové a jejich rozsáhlá byrokracie nebyli bez chyby, avšak jejich úsilí o centralizovanou správu bylo pozitivní, na rozdíl od oportunismu vlivných osobností a aristokratů např. v Budapešti nebo Lvově. Časté výbuchy nacionalistických hnutí vycházely od místních aristokratů, kteří se snažili udržet u moci. Povstání v roce 1848 nepůsobila přehnaná centralizace, ale nedostatek reforem. Mnohonárodnostní říše ve skutečnosti nebyla autoritářským státem. Pieter M. Judson ji vnímá spíše jako předchůdkyni Evropské unie.

Pieter M. Judson

Pieter M. Judson (1956) je americký historik nizozemského původu. V současné době působí jako profesor historie 19. a 20. století v European University Institute ve Florencii. Zabývá se moderní evropskou historií, nacionalistickými konflikty a revolučními sociálními hnutími.

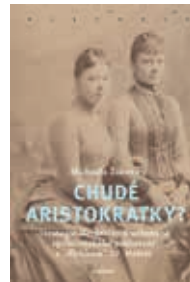
Přeložila Kateřina Brabcová

Michaela Žáková

PhDr. Michaela Žáková, Ph.D., (1988) působí jako postdoktorandka v Historickém ústavu Akademie věd České republiky. Věnuje se dějinám šlechtických elit „dlouhého“ 19. století, dějinám žen, genderové historii a dějinám dámského automobilismu.

Chudé aristokratky? Strategie šlechticů k uchování společenského postavení v „dlouhém“ 19. století

Autorka ve své práci sleduje jednu ze strategií šlechty k uchování sociálního a ekonomického postavení elity prostřednictvím umísťování neprovdaných dcer do ženských šlechtických nadací, a to na příkladu uchazeček o prebendy Tereziánského ústavu šlechticů na Pražském hradě. Hledá odpovědi na otázky, jakými prostředky se urozené ženy o nadační místa ucházely, jaké byly jejich osobní motivace a které faktory o výsledku přijímacího řízení rozhodovaly. Předmětem zájmu jsou životní osudy konkrétních aristokratek, stejně jako otázky, jakým způsobem přijetí prebendy ovlivnilo jejich životy a jaké alternativy existenčního zajištění volily v případě, že neuspěly.

Jan Klápště,
Tomáš Klír,
Ivo Štefan (eds.)

Prof. PhDr. Jan Klápště, CSc., (1949) je archeolog středověku. Zabývá se městským a vesnickým prostředím ve 13. století.

Doc. PhDr. Tomáš Klír, Ph.D., (1979), medievista, působí v Ústavu pro archeologii Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Zabývá se zvláště adaptabilitou středověké společnosti.

PhDr. Ivo Štefan, Ph.D., (1978), archeolog středověku, působí v Ústavu pro archeologii Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Věnuje se proměnám raně středověkých společností ve střední Evropě.

Krajina středověké Prahy

Už v 10. století se v pražské kotlině utváří jedna z nejvýznamnějších protourbánních aglomerací střední Evropy, která se ve 13. a 14. století přerodila v pražské souměstí, jehož základní rysy registrujeme dodnes. Složitý vývoj a fungování středověké Prahy však není možné pochopit bez poznání jejího vztahu k okolnímu regionu. O něj se nejprve opřela expanze prvních Přemyslovců, což dokládá síť rozsáhlých hradišť, které s konsolidací raného státu ztratily svůj význam. Později se zde zformovalo hospodářské zázemí vrcholně středověké metropole, jež se stalo také arénou podnikání a reprezentace významných pražských měšťanů. Kniha nabízí soubor studií archeologů, historiků a přírodovědců, zkoumajících různé aspekty proměn „krajiny středověké Prahy“ od počátku raného středověku až do 15. století.

Na prahu socialismu Československo v letech 1956–1960

Východiskem publikace jsou dramatické události roku 1956 – odhalení Stalinových zločinů na XX. sjezdu KSSS, bouře polských dělníků i protikomunistické povstání maďarského lidu. Ukazuje, jak se vládnoucí KSČ snažila situaci stabilizovat násilnými prostředky i kroky, vedoucími ke zvýšení životní úrovně obyvatel. Přibližuje tak významné okamžiky vývoje, jako byla volba Antonína Novotného prezidentem republiky v roce 1957, třídní a politické prověrky o rok později, sebevražda ministra Šlechty a jeho manželky, dokončení kolektivizace zemědělství, ale i tak významný úspěch, jakým byla čs. expozice na světové výstavě v Bruselu. Práce končí vyhlášením Československé republiky socialistickým státem v roce 1960. Tento zdánlivý triumf komunistického režimu však v sobě nesl zárodky dalších problémů, které vyvrcholily reformním hnutím 60. let.

Proměny anarchismu (1793–1939)

Od Proudhonova prohlášení „Vlastnictví je krádeží!“ až po vojenskou porážku a masakr španělského anarchismu vznikaly klíčové texty mezinárodního anarchismu, zahrnuté do prvního takto obsáhlého výboru v češtině. Kniha představuje anarchistické myšlení a jeho předchůdce ve vývojové perspektivě, v návaznosti na to, jak reflektovalo Velkou francouzskou revoluci, revoluce 1848, rozpad Mezinárodního dělnického sdružení, Pařížskou komunu, vlny anarchistických atentátů, růst autonomních syndikalistických odborů, první světovou válku, ruskou revoluci, nástup fašismu a španělskou občanskou válku. Výsledkem je plastické představení jednotlivých proudů v anarchismu (individualismus, mutualismus, anarchistický socialismus, anarchistický komunismus, anarcho-syndikalismus) nikoli ve schematické podobě, ale ve vztahu k historickým momentům, jež je utvářely, a k myšlením autorů, kteří je formulovali.

Jiří Pernes

Doc. PhDr. Jiří Pernes, Dr., (1948) je historik, vědecký pracovník Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR. Odborně se zaměřuje na dějiny KSČ a komunistického režimu a také na moravské a české dějiny na přelomu 19. a 20. století. Je autorem četných odborných studií a knih a také popularizačních prací.

Ondřej Slačálek,
Dagmar Magincová,
Čestmír Pelikán,
Michael Polák

PhDr. Ondřej Slačálek, Ph.D., (1982) je odborným asistentem v Ústavu politologie Filozofické fakulty UK.

Mgr. Dagmar Magincová, Ph.D., (1966) vystudovala bohemistiku a kulturologii na Filozofické fakultě UK.

Mgr. Čestmír Pelikán (1968) vystudoval historii v Hradci Králové a v Pardubicích.

Mgr. Michael Polák (1990) je doktorand z Ústavu hospodářských a sociálních dějin Filozofické fakulty UK.

Kateřina Vršecká

Mgr. Kateřina Vršecká, Ph.D., (1975), klasická filoložka a divadelní teoretička, působí od roku 2000 v oddělení středolatinšké lexikografie Kabinetu pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR. Podílí se na tvorbě *Slovníku středověké latiny v českých zemích*.

Scénická poznámka středověkého náboženského dramatu Liturgické a pololiturgické hry

Scénické poznámky středověkých náboženských her (tzv. rubriky) představují svěbytnou a nedílnou část středověkého dramatického textu, která bývá nejčastěji analyzována za účelem rekonstrukce jeho scénické stránky a podoby. V pozadí zájmu však zůstává specifický a různorodý charakter a jazyk rubrik, jakož i jejich původ, rukopisná tradice, účel a funkce ve středověkých dramatických textech. S využitím divadelní teorie a terminologie týkající se obecně scénické poznámky v dramatickém textu sleduje tato práce rubriky náboženských her především z hlediska jejich podoby, formy a funkce v kontextu středověkého liturgického dramatu a jeho performance. Kniha je sondou nejen do opomíjené tematiky rubrik a textové podoby středověkého dramatu, ale současně i do inscenačních konvencí a postupů liturgického divadla středověku.

Volodymyr Vjatrovyč

Ukrajinské 20. století Utajované dějiny

Pokud se na vahách ocitne láska a ideál, co si vybrat, a jaká bude cena takového rozhodnutí? Je možné hrát dvojí hru s tajnými službami a vyjít z ní jako vítěz? Mění člověk válku, anebo válka člověka? Jak se spolu s „žalářem národů“ rozpadala nejstrašnější tajná policie světa? Historik Volodymyr Vjatrovyč vypráví o minulosti Ukrajiny mezi lety 1918 a 1991. Přináší neobyčejné peripetie obyčejných lidí, vůdců ilegality a politických vězňů, vypráví o fantastických obviněních nejnižších vyšetřovatelů proti největším spisovatelům své doby. Autor zpřístupňuje kdysi tajné a donedávna zatajované příběhy, jež přístupnou, čtivou a názornou formou odhalují zatajované a překrucované stránky dějin Ukrajiny 20. století.

Přeložila Rita Kindlerová

Již vyšlo

Historie měst a území

Edice přibližuje historii měst a území, která sehrála v dějinách civilizace zásadní úlohu, ale i míst, která byla neprávem zcela zapomenutá.

Jeruzalém Příručka a kulturněhistorický průvodce Svatým městem

Kniha spojuje dva aspekty: je příručkou, v níž badatel nalezne velmi podrobné informace o Jeruzalému, a současně je průvodcem, který čtenáře spolehlivě povede při návštěvě Svatého města. Je konfesně korektní, byť autor, věrný své specializaci, přirozeně věnuje výraznou pozornost novozákonním tématům. Výklad jednotlivých oblastí a staveb umožňuje zachytit jejich složitý vývoj, který většinou zahrnuje příslušnost k více než jednomu náboženství a časovému období. Kniha je vedle cestovatelů do Svaté země určena i všem, kteří se z historického, teologického či uměleckého hlediska zabývají oblastí Předního východu. Informace, které podává, jsou nepostradatelné pro všechny, kdo se věnují židovské, křesťanské i muslimské kultuře.

Přeložili Pavel Čech a Vlastimil Drbal
Předmluvu napsal Filip Čapek

Max Küchler

Max Küchler (1944) je emeritním profesorem Nového zákona na univerzitě ve Freiburgu, věnuje se zejména vztahu archeologie a biblické literatury. Na svém životním díle spolupracoval s předními odborníky, mimo jiné s profesory O. Keelem a K. Biebersteinem

Judaica

Židovské myšlení od starověku po současnost představují komentované překlady původních prací – z hebrejštiny, judeo-arabštiny, ale i řečtiny, angličtiny nebo francouzštiny, a také monografie o významných židovských učencích.

Nisim ben Ja'akov
ibn Šáhín

Doc. PhDr. Daniel Boušek, Ph.D., (1973) vyučuje na Katedře Blízkého východu Filozofické fakulty UK v Praze hebraistiku. Zabývá se především kulturními dějinami Židů ve středověku, zvláště náboženskou polemikou mezi judaismem a islámem a judeoarabskou literaturou.

Kniha úlevy po veškerých trápeních

Kniha úlevy po veškerých trápeních je v kontextu židovské středověké literatury jedinečným dílem. Jde o první ucelenou sbírku vyprávění v židovské středověké literatuře vůbec, a zároveň o první sbírku, u níž známe jméno autora a čas sepsání: v polovině 11. století ji napsal rav Nisim ben Ja'akov ibn Šáhín, jeden z největších učenců tzv. ga'onského období a představený kajruvánské židovské komunity. Podnětem k jejímu sepsání byla žádost, s níž se na rava Nisima obrátil jeho příbuzný, aby mu příběhy „našich nejlepších a nejvznešenějších učenců Talmudu blahé paměti“ o Boží spravedlnosti dodal víru a poskytl útěchu v žalu ze smrti jeho syna. Výsledkem byla judeo-arabská sbírka vyprávění, majících za cíl utěšit a poučit ve věcech náboženského práva a víry, zvláště pak v otázkách odměny a odplaty ve světě příštím.

Přeložil a k vydání připravil Daniel Boušek

Nebud' jako tvoji otcové: Židovství, křesťanství a hebrejská Bible v díle Profayta Durana

Duran, hebrejským jménem Jišḥaq ben Moše ha-Levi, studoval astronomii, filozofii i hebrejskou gramatiku. Během protizidovských útoků v letech 1391–1392 byl za nevyjasněných okolností pokřtěn, dlouhá léta žil jako křesťan a pod jménem Honoratus de Bonafide působil jako lékař a astrolog na aragonském dvoře. Zároveň potají vyznával víru svých předků a psal náboženské spisy a protikřesťanské polemiky v hebrejštině. Předložená publikace seznamuje českého čtenáře se dvěma klíčovými Duranovými díly: s polemickým dopisem „Nebud' jako tvoji otcové“ (*Al tehi ka-avotecha*) a s obsáhlou předmluvou ke gramatickému spisu *Dílo efodu*. Oba texty spojuje téma vyrovnávání se s nucenou konverzí a snaha nově uchopit náboženskou identitu pokřtěných Židů.

Milan Žonca

PhDr. Milan Žonca, Ph.D., (1985) je hebraista a historik judaismu. Působí jako odborný asistent na Katedře Blízkého východu FF UK v Praze. Zabývá se středověkou židovskou kulturou v křesťanské Evropě a dějiny židovsko-křesťanské polemiky.

Pražský Maharal mezi tradiční aškenázskou učeností, mystikou a filozofií

Kolektivní monografie představuje myšlenkový svět rabiho Jehudy Levy ben Becalela, pražského Maharala. Kniha předkládá jeho syntézu tradiční agadické látky Talmudu a midrašů, náboženské filozofie a mystiky. Přináší srovnání Maharalova díla s myšlenkovým odkazem některých jeho současníků a dále přibližuje způsoby, kterými Maharal přejímal starší mystická a nábožensko-filozofická díla, dostupná aškenázským učencům 16. století. Zvláštní pozornosti se dostává vlivu knihy *Zohar* na Maharalovo myšlení. Mimořádnou součástí publikace je studie o recepci Maharalova díla ve východoevropském chasidismu.

David Biernot,
Kamila Kohoutová,
Elliot R. Wolfson

Mgr. David Biernot, Th.D., (1973) vyučuje hebrejštinu a židovskou náboženskou filozofii na Husitské teologické fakultě UK.

Mgr. Kamila Kohoutová (1990) se zabývá studiem odkazu pražského Maharala. Působí na Husitské teologické fakultě UK.

Prof. Elliot R. Wolfson, Ph.D., (1956) je předním světovým odborníkem na židovský mysticismus. Působí na University of California a na New York University.

Koedice s Husitskou teologickou fakultou Univerzity Karlovy

Jiří Starý,
Pavel Sládek
(eds.)

PhDr. Jiří Starý, Ph.D., (1971) působí v Ústavu germánských studií Filozofické fakulty UK. Zabývá se především staroseverskou kulturou a německou filozofií 19. století.

Doc. PhDr. Pavel Sládek, Ph.D., (1976) je judaista působící na Filozofické fakultě UK. Zabývá se raně novověkou židovskou kulturou, především rabínskou literaturou a židovskou knižní kulturou v období po objevu knihtisku.

Pavel Sládek

Richard Wagner a jeho *Židovství v hudbě*

Kolektivní monografie pojednává o Wagnerově nechvalně proslulém spisu *Židovství v hudbě* a obecněji o sociálně-politických aspektech provozování Wagnerových oper. Vojtěch Kolman předkládá radikální kritiku Wagnerova myšlení z filozofických pozic. Aleš Urválek zasazuje Wagnera do kontextu německé romantiky. Jiří Starý interpretuje *Židovství v hudbě* v souvislostech s ostatními Wagnerovými teoretickými spisy. Miroslav Petříček ukazuje, proč Wagnerův spis uniká jednoznačnému hodnocení, Pavel Sládek se zabývá problémem provozování Wagnerovy hudby ve Státě Izrael a spojuje jej s potřebou symbolické denacifikace evropského hudebního provozu. Štěpán Zbytovský se zamýšlí nad recepcí Wagnerova kontroverzního textu v současném Německu. Nakonec Boris Blahak předkládá revizi obecně přijímaných představ o karikaturách Židů ve Wagnerově *Prstenu Nibelungové*.

Hebrejské vyprávění mezi středověkem a raným novověkem Devadesát devět příběhů z Jeruzalémského rukopisu

V jádru knihy stojí překlad jedné ze sbírek hebrejských příběhů, dochované v tzv. Jeruzalémském rukopisu z první poloviny 16. století. Příběhy mají svůj původ ve východních tradicích i v oblasti středoevropské, v ději mnoha z nich se objevují nadpřirozené prvky. Překlad je doplněn komentářem, který s použitím sekundární literatury ukazuje široké možnosti interpretačních přístupů. Autor úvodní studie podává výklad o vývoji hebrejských vyprávění od závěru starověku do raného novověku a představuje některé akademické přístupy k jejich studiu. Důraz je kladen na otázku sociálního zakotvení hebrejského vyprávění v aškenázkém kulturním okruhu.

Již vyšlo

Knižní kultura

Kulturní historie psaného slova je jedním ze zásadních faktorů pro vývoj lidské civilizace. Edice se zabývá materiální podobou textů rukopisných i tištěných, jejich grafickou úpravou, výrobou, rozšířením, zpřístupňováním, čtením a jinými souvisejícími kulturními praktikami, a to od antiky až do věku digitální revoluce.

Česká knižní kultura na cestě od rukopisu ke knihtisku

Monografie na podkladě kratších studií nastiňuje obraz knižní kultury, knižní tvorby a čtenářské obce v českých zemích na přelomu 15. a 16. století. Zabývá se předpoklady pro vznik a přijetí knihtisku v českých zemích a zkoumá některé jevy a vlivy, které působily v době přechodu od rukopisné k tištěné knize. Zároveň srovnáním se zahraničním vývojem zasazuje období raného českého knihtisku do mezinárodního kontextu. Vzhledem k probíhající diskuzi o povaze českého humanismu a o tzv. národním humanismu se na případu Řehoře Hrubého z Jelení vyslovuje také k ideovým, kulturním i společenským konotacím tehdejší knižní kultury.

Bořek Neškudla

Mgr. Bořek Neškudla, Ph.D., (1971) je historik a knihovník Strahovské knihovny v Praze. Věnuje se dějinám školství a vzdělanosti a starověkým dějinám.

Literární řada

Proč číst literaturu o literatuře? Svazky edice **Literární řada** přinášejí nové pohledy na dějiny literatury, na jednotlivá literární díla i na širší souvislosti vzniku autorského díla.

Ondřej Sládek

Doc. PhDr. Ondřej Sládek, Ph.D., (1976) pracuje v Ústavu pro českou literaturu AV ČR, přednáší na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, zabývá se teorií literatury, naratologií, českou literaturou 20. století a dějinami české literární vědy.

Český strukturalismus v exilu

Strukturalismus představuje v české lingvistice, literární vědě a estetice jeden z nejvýznamnějších badatelských směrů, který získal značný ohlas i v zahraničí. Na jeho podobě a rozvoji se v průběhu 20. století nicméně výrazně podepsaly historické a politické události. Mezi emigranty, kteří v letech 1938–1939, 1948 a 1968 opustili Československo, bylo i mnoho významných literárních vědců (například R. Wellek, R. Jakobson, L. Matějka, L. Doležel, P. Steiner, M. Grygar a další). Kniha se zabývá jejich životními osudy, podobou a proměnami jejich vědeckého díla v zahraničí. V centru pozornosti jsou především ti literární badatelé, kteří v exilu v letech 1938–1989 udržovali a rozvíjeli poetiku a estetiku českého strukturalismu anebo se jí ve své práci inspirovali. První část publikace má charakter detailní literárněhistorické a teoretické analýzy, druhá má podobu antologie – obsahuje nejdůležitější dosud nepřeložené texty vybraných exilových literárních vědců.

Nekorektní literatura Politická korektnost v české literatuře a literární komunikaci

Politická korektnost představuje kontroverzní jev, který se i v českém prostředí stává předmětem vyhocených debat o politice, společnosti, kultuře i umění. Tato publikace si klade za cíl prozkoumat reakci českého literárního pole na požadavky spojené právě s politickou korektností. Korektnost přitom nechápeme jako výhradně restriktivní jev, ale jako nesmírně komplexní a produktivní sociální fenomén, který utváří poetiku „neko-rektních“ literárních textů a vyvolává debaty o smyslu a povaze české polistopadové literatury. Studie, které tvoří jádro knihy, se vedle oblasti vysoké literatury či tvorby pro děti a mládež nevyhýbají ani populární literatuře, například akční fantastice či tvorbě Vlastimila Vondrušky.

Stefan Segi

Mgr. Stefan Segi, Ph.D., (1982) se zabývá výzkumem populární kultury a sociální regulace současné české literatury. Podílel se mimo jiné na vzniku oceňované monografie *V obecném zájmu* (Academia 2015). Působí v Oddělení pro výzkum literární kultury Ústavu pro českou literaturu AV ČR.

Mezi disentem, undergroundem a šedou zónou Neoficiální bulharská literatura 1944–1989

Podobně jako v ostatních zemích na východ od železné opony existovala i v Bulharsku literatura neoficiální (samizdatová, „šuplíková“, zakázaná). Tato kniha představuje první ucelený pohled na neoficiální bulharské písemnictví v kontextu tamního totalitního režimu. Jednotlivé kapitoly nabízejí možná interpretační řešení vybraných literárních textů v širších kulturně-politických souvislostech. Úryvky jednotlivých básní, próz, dramát, esejů a manifestačních textů jsou v knize představeny v češtině, což předkládanou monografii činí dostupnou nejen odborným kruhům z řad bulharistů, slavistů, literárních historiků a studentů, ale i širší laické veřejnosti.

Jakub Mikulecký

Koedice se Slovanským ústavem
AV ČR

Již vyšlo

Orient

Nechme se vtáhnout do tajů Orientu. Edice nás seznamuje se vzdálenými kraji, exotickými kuriozitami, ale i seriózními vědeckými pracemi zabývajícími se dějinami, kulturami a jazyky daných oblastí, a to prostřednictvím překladů autentických literárních památek Orientu i fundovaných, nepředpojatých a zasvěcených studií starších i současných badatelů a orientalistů.

Zdeněk Štipl

PhDr. Zdeněk Štipl, Ph.D., (1976) je indolog, působí na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, kde vyučuje sanskrt, dějiny Indie a indické náboženské tradice. Indii pravidelně navštěvuje od roku 1996. Nakladatelství Academia vydalo v roce 2021 jeho rozsáhlý překlad X. knihy *Bhágavatapurány* pod názvem *Život vznešeného Kršny*.

Dévímáhátmja: Oslava bohyně

Dévímáhátmja je vůbec prvním dochovaným dílem sanskrtské literatury, které se soustavně zabývá postavou bohyně. Třebaže se nad přesnou datací tohoto nepříliš rozsáhlého anonymního spisu vznáší řada otázníků, od okamžiku jeho vzniku se jedná o konstitutivní kanonický text nového náboženského proudu, tzv. šaktismu, který Indii ve druhé polovině prvního tisíciletí zaplavil a jako mocný živel v ní dodnes zůstává přítomen. Podle nábožensko-filozofického přesvědčení šaktismu je bůh jakožto nejzazší realita ztotožněn se ženou, jež stojí nad vesmírem, současně je v něm však vždy nerozlučně přítomna. Český překlad doprovází odborný úvod zasazující kult bohyně do historického kontextu vývoje indických náboženských představ, interpretace celého spisu i jeho dílčích pasáží a také množství vysvětlujících poznámek.

Ze sanskrtu přeložil Zdeněk Štipl

Putování po Hedvábné cestě Cesta staletími mezi Čínou a Evropou

„Hedvábná cesta“, v češtině často nesprávně „Hedvábná stezka“, byla vzájemně propojenou sítí tras spojujících starověké společnosti Evropy, střední Asie, západní Asie, Blízkého východu a východní Asie, jež přispěly k rozvoji mnoha velkých světových civilizací. Její celková délka po souši a po moři činila asi 8 000 km, avšak po určitých trasách přesahovala 35 000 km. Nikdy to nebyla pouze cesta hedvábí. Dokonce i ve vrcholném období svého rozkvětu, v 7. až 9. století, tedy za dynastie Tchang (618–907), hedvábí tvořilo pouze jistou – i když nikoli zanedbatelnou – část obchodu se Západem, který zahrnoval celou škálu komodit, od drahých kamenů až po různá koření a rebarboru. Obchodní cesty byly i jakousi tehdejší informační superdálnicí. Publikace seznámí čtenáře nejen s vlastní Hedvábnou cestou a jejími předchůdkyněmi, ale připomene i současný kontroverzní plán vlády ČLR na novou Hedvábnou cestu, známý jako „Jeden pás, jedna cesta“.

Qušajrího Pojednání o nauce súfismu (1. díl)

„Qušajrího Pojednání“, které napsal nejlivnější středověký súfijský učenec šejch Abú al-Qásim 'Abdalkarím al-Qušajrí (986–1073), je všeobecně pokládáno za nejoblíbenější z klasických shrnutí učení súfijů. Dodnes je využíváno pro didaktické potřeby, neboť Qušajrí neměl za cíl pouze přehledně shrnout učení mistrů předchozích generací, jejich pojmosloví i nauku o mystické cestě k Bohu, ale zároveň prokázat, že toto učení je plně ve shodě s islámem, jak jej chápaly rané autority tohoto náboženství. Obojí se mu povedlo, a tak se přednosti apologetické v jeho spise snoubí s přehlednou strukturovaností témat i výstižným výkladem stěžejních súfijských termínů a konceptů. Ambicí prvního dílu překladu „Qušajrího Pojednání“, obsahujícího především životy velkých mistrů a jejich stěžejní pojmy a koncepty, je nejen zpřístupnit českému čtenáři toto veledílo, ale zároveň na jeho příkladu přiblížit svět středověkého súfijského učence a literáta.

Vladimír Liščák

PhDr. Vladimír Liščák, CSc., DSc., (1954) je český sinolog, působí jako vědecký pracovník Orientálního ústavu AV ČR. Dlouhodobě se zabývá zejména dějinami styků mezi Evropou a východní Asií. Publikoval několik odborných prací věnovaných dějinám františkánských misíí v Číně a monografií o Odorikovi z Pordenone. Je autorem řady odborných statí v češtině, angličtině i čínštině.

Bronislav Ostržanský

Doc. PhDr. Bronislav Ostržanský, Ph.D., (1972) je český islamolog a arabista, působí jako vědecký pracovník Orientálního ústavu AV ČR a přednáší na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Vedle své práce odborné se zabývá také popularizací a věnuje se rovněž překládání ze středověkého arabského islámského písemnictví.

Gabriela Ůzel Volfová (ed.)

Gabriela Ůzel Volfová, M.A., je bývalou výzkumnou pracovnicí Orientálního stavu AV R a doktorandkou v stavu etnologie FF UK. V souasn době provádí dlouhodob vzkumn pobyt v Turecku zamřen na problematiku genderového násilí v kontextu války v Srii a s tím spojen migrace.

Ženy bojující, ženy trpící

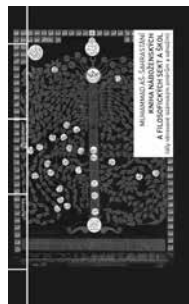
Postavení ženy na Blzkm vchod patr v dnešní době k astm tématům diskusí ve veejnm prostoru a za-slouží si hlubší reflexi. Nn řeenm zjednodušovat celou tuto zajímavou a složitou problematiku na tradiční zahalování žen a na kritiku pstupu islámu k ženám z pohledu „západní civilizace“. Ta se mnohdy stav do role jediného oprávněného kritika, pritom se postupn ukazuje, že nemotorn snaha o pohled zvenčí nijak nezohlednuje dynamiku, s níž ženy zasahují nejen do politicko-ekonomického žvota Blízkého východu. Predkldan kolektivn monografie proto nabízí pestřejší pohled na působení žen v rozmanitm prostoru Blízkého východu, jež reflektuje vývoj bádání posledních několika desetilet. Mezinárodní tm odborníků prn svědectví nejen o žench v on tradiční „rolí obětí“, ale i o těch, kter se staly aktivními hybatelkami společnosti.

Muhammad a-Šahrastn

Kniha náboženských a filosofických sekt a škol

Kniha perského učence Muhammada a-Šahrastnho (1086–1153) je vseobecn pokládána za nejvýznamnější islmsk stredovk dílo venovan náboženstvím a filozofickm směrům na tehdejší Blzkm vchod a ve Stredomo. V prvním dle této pomysln „protoreligionistick encyklopedie“ se Šahrastn snažil predevm vysvětlovat a analyzovat, nikoliv soudit a proklínat. A prav pro tuto svou relativn nestrannost je Šahrastnho kniha stále vydávána jakožto vznan pramen ke studiu stredovk islmsk duchovnosti. Bohat komentování esk překlad obsahuje úvodní studii venovanou jak Šahrastnho odkazu a jeho interpretaci, tak i jeho zasa-en do kontextu stredovkho islámského myšlení.

Preložil a úvodní studii napsal Bronislav Ostransk

Již vylo

Paměť

Inspiraci i poučení můžeme najít v životních příbězích druhých. Edice nabízí memoárově laděné texty nejen významných českých vědců, ale i dalších zajímavých osobností, jejichž osudy dobře charakterizují pohnutou dobu 20. století. V ediční řadě vycházejí také životopisné monografie a edice korespondence.

Bahno společnosti

Memoár anglo-maďarského spisovatele Arthura Koestlera podává fascinující obraz jednoho válečného roku Francie – o to pozoruhodnější, že jde o rok před založením kolaborantské vlády ve Vichy. Obzvláště pozoruhodné jsou Koestlerovy portréty spoluvězňů z koncentračního tábora: židovského socialisty z Československa; polského krejčího prchajícího před židovskými pogromy; italského uprchlíka, kterého ve vězení mučil sám Mussolini. „Všichni jsme měli společné to, že jsme byli proti fašismu a že nás pronásledovali v našich domovinách.“ Koestlerovo *Bahno společnosti* pokrývá sice pouhý jeden rok v jedné zemi, líčí však širší příběh evropské netečnosti a rezignace tváří v tvář hitlerovské mašinerii. Dnes naštěstí víme, že rokem 1940 tento příběh neskončil.

Přeložil David Vichnar

Arthur Koestler

Arthur Koestler (1905–1983) byl původem maďarský Žid z Budapešti. Ve třicátých letech byl členem německé komunistické strany, z níž vystoupil kvůli stalinským procesům, které literárně zpracoval v románě *Tma o polednách* (1941), jenž mu zajistil mezinárodní proslulost. Česky vyšly mj. v Nakladatelství Academia dva svazky jeho paměti (*Šíp do nebe*, 2016; *Neviditelné písmo*, 2018) a román *Cizinec na náměstí* (s manželkou Cynthií; 2020).

Zuzana Augustová,
Barbora Čiháková,
Iva Mikulová (eds.)

Doc. PhDr. Zuzana Augustová, Ph.D., (1963) působí v Ústavu pro českou literaturu AV ČR a na germanistice FF ZČU v Plzni. Badatelsky se zaměřuje na současnou české a německé drama a divadlo.

MgA. Barbora Čiháková (1988) působí jako doktorandka v Ústavu pro českou literaturu AV ČR a na Masarykově univerzitě v Brně. Dlouhodobě se věnuje literatuře napsané politickými vězni.

Koedice s Ústavem pro českou literaturu AV ČR

Jiří Grygar

RNDr. Jiří Grygar, CSc., (1936) studoval fyziku na MU v Brně a astronomii na UK v Praze. Pracoval jako vědecký pracovník v Astronomickém ústavu ČSAV v Ondřejově. Od roku 1980 působil v odd. nízkých teplot Fyzikálního ústavu ČSAV v Řeži. V roce 1991 přestoupil do sekce elementárních částic FZU AV ČR, nyní Centrum částicové fyziky.

Človče, ty nic nevíš

Vzpomínky Alexandry Součkové vyobrazují drama 20. století – dobu protektorátu i čas těsně poválečný, zejména však zkušenost s komunistickými věznicemi padesátých let i obtížný návrat do společnosti po propuštění. Evokují životní podmínky ve vazbě a ve věznicích v Ruzyni, Pardubicích a na Pankráci a v pracovním táboře ve slovenských Želiezovcích. Alexandra Součková přibližuje každodenní život, zmiňuje takzvanou vězeňskou univerzitu, plánování útěku, rezistenci vyjadřovanou systematickou nekomunikací s dozorci, a zejména přátelství a solidaritu vězeňkyň. Kniha zachycuje lidský osud a životní cestu statečné ženy, která se nenechala totalitním režimem zlomit, jíž mravní hodnoty, víra v Boha, ale i vrozená lehkost, s níž všechny životní nesnáze prožívala, umožnily přijmout vězeňskou zkušenost s nadhledem a láskou k lidem.

Dvě století v životě pozorovatele

Mým prvním zážitkem byla okupace Ostravy německou armádou 15. 3. 1939. Němci obsadili školu naproti našeho domu a zřídili tam vojenské velitelství. Tento zážitek mne poznamenal a inspiroval. V pěti letech jsem začal s rodiči poslouchat Londýn a pokračovali jsme až do konce války. Po větší část svého dospělého života jsem si vedl záznamy o banalitách, ale i domácích a světových událostech. Internet mi obstarává informace, které usnadňují pokračovat v subjektivním pohledu na dění doma i ve světě.

Konec války a začátek míru Rok 1945 z deníkových záznamů pamětníka

Obsah knihy odpovídá denní kronice autora z roku 1945. Největší pozornost je věnována bombardování Prahy od 14. února téhož roku. Autor navštívil bombardovaná místa a podrobně popsal zasažené objekty a zčásti i osudy postižených. Následuje líčení květnových událostí v Praze od 5. května do osvobození a dále. Masařík procházel ulicemi a zaznamenával nálady, postoje a chování civilních obyvatel. Jde o významné, cenné a autentické svědectví z těchto dnů. Další měsíce po osvobození Prahy jsou ve znamení postupné obnovy státu z hlediska politického, hospodářského a společenského. Údaje z tohoto období jsou podloženy četnými zprávami z tisku, rozhlasu i z vlastního pozorování. Je tak možné udělat si plastický obrázek o průběhu každodenního života normálních občanů včetně autorovy rodiny. Text je doplněn mnoha fotografiemi.

Edičně připravili Ivo Masařík a Zdenko Maršálek

Návrat Česká rodina na útěku ze Sibíře do vlasti v letech 1919–1920

Osudy československých legionářů v Rusku v průběhu a po skončení první světové války náleží k velice zajímavé a důležité problematice moderních dějin českého národa. S legionáři se ale vracelo do vlasti také mnoho civilistů Čechů a Slováků, kteří původně žili a podnikali v Rusku, a nyní prchali před bolševiky, aby zachránili alespoň holý život. Přitom většinu svého majetku museli zanechat v revoluci a občanskou válkou rozvrácených troskách bývalého carského impéria. Paměti přibližují osudy právě jedné české rodiny, která se společně s legionáři vracela do vlasti a prožila s nimi celou anabázi od jízdy vlakem po transsibiřské magistrále přes plavbu lodí „kolem světa“ až po návrat do Čech. Popisují konkrétní podmínky a každodenní život během celé přepravy a tím přinášejí další poznatky o osudech legionářů a zejména repatriantů z Ruska.

František Masařík

JUDr. František Masařík (1902–1989) byl justičním důstojníkem. V roce 1949 byl zatčen a jeho další život byl poznamenán kádrovými postihy ze strany režimu. Jeho největší zálibou se stalo sepisování kronik. Vytvořil rozsáhlé kronikářské dílo zahrnující větší část 20. století.

Věra Matějková,
Petr Prokš
(eds.)

PhDr. Petr Prokš, CSc., (1954) vystudoval obor filozofie – historie na FF UK v Praze. Odborně se zabývá příčinami, průběhem a výsledky první světové války, rozpadem Rakouska-Uherska a vznikem Československa.

Věra Matějková (1943) vystudovala Pedagogickou fakultu UK a celý život pracovala jako učitelka přírodních věd.

Alena Wagnerová,
Friedrich Pfäfflin (eds.)

Alena Wagnerová, spisovatelka, kulturní publicistka a orální historička, se narodila v Brně, vystudovala biologii, pedagogiku a později divadelní vědu. Žije v Praze a v Saarbrückenu a píše česky i německy. Systematicky se věnuje kulturním dějinám střední Evropy, česko-německým vztahům a postavení ženy v moderní společnosti.

Friedrich Pfäfflin (1935), původním povoláním knihkupec a nakladatelský redaktor, působil čtvrt století v Schillerově Národním muzeu a v Literárním archivu v Marbachu am Neckar.

Vladimír Ležák Borin

Vladimír Ležák Borin (1902–1970) byl novinář, spisovatel, účastník 2. odboje, dobrodruh. Od roku 1948 žil v Austrálii, kde organizoval odborové centrály.

Zahrada po ní zůstala aneb konec střední Evropy Sidonie Nádherná: Dopisy Václavu Wagnerovi 1942–1949 v souvislostech válečné a poválečné historie kraje

Sidonie Nádherná (1885–1950) je výraznou osobností evropského kulturního života první poloviny 20. století. Nedávným objevem je její korespondence s historikem umění a památkářem Václavem Wagnerem (1893–1962). Dopisy dokládají jejich přátelství a působivě dokumentují tragický závěr Sidoniina života. Za druhé světové války nacistická okupační správa její zámek a statek ve Vrchotových Janovicích vyvlastnila v souvislosti s budováním vojenského cvičiště a obec byla vystěhovávána. Wagner se po celou dobu snažil baronce pomáhat při ochraně jejího památkového dědictví. Po jeho zatčení v roce 1949 Sidonie Nádherná emigrovala do Anglie, kde podlehla smrtelné chorobě.

Přeložili Petr Dvořáček a Alena Wagnerová

Za přeludem svobody

Román českého autora, který se stal občanem Austrálie, vypráví příběh skupiny vykořeněných osob – Čechů a dalších emigrantů ze střední a východní Evropy, kteří se setkali v táborech Mezinárodní organizace pro uprchlíky a odsud byli posláni do Austrálie. Z původně tragického příběhu se vyprávění o jejich asimilaci v Austrálii stalo fascinujícím a rozmanitým popisem lidského chování za nových a neznámých podmínek, s mnoha pestrými kontrasty a myšlenkami. Je to rovněž příběh obyčejného migranta se všemi tragickými i směšnými stránkami, příběh lidí, kteří byli „hnáni větrem jako prach“, zcela zmaření tím, co se jim děje, ale nakonec se přizpůsobili životu v podivné nové zemi na druhé straně zeměkoule.

Přeložila Petra Diestlerová
Předmluvu napsal Eduard Burget

Život a láska v nacistické Praze Dopisy z okupovaného města

Město okupované nacisty v sevření vlády teroru Reinharda Heydricha. Židovská komunita čelí silící perzekuci, šíří se zvěsti o deportaci a neznámém, ale o to děsivějším osudu. V této situaci se šestapadesátiletá vdova Marie Baderová zamilovala do svého rovněž ovdovělého vzdáleného bratrance Ernsta Löwyho. Ernst uprchl do Řecka a s Marií si vyměnil řadu milostných dopisů, které přinašejí živý, dojemný a často i dramatický obraz života Židů v okupované Praze; ukazují, jak nacistické pronásledování zasahovalo do Mariina života, ale i do života širší židovské komunity v době, kdy Heydrich začal s organizovanou deportací židovského obyvatelstva.

Edičně připravili Kate Ottevangerová a Jan Láníček
Přeložili Ondřej Sekal a Martin Štefl
Předmluvu napsal Jan Láníček

Marie Baderová

Marie Baderová (1886–1942) prožila většinu svého života v Karlových Varech. Po německé invazi roku 1938 uprchla do Prahy, byla deportována do terezínského ghetta a odtud do východního Polska, kde byla zavražděna.

Kate Ottevangerová, Ph.D., je pravnučkou Marie Baderové. Přednášela francouzské dějiny 18. století na univerzitě v Leicesteru.

Jan Láníček, Ph.D., přednáší na University of New South Wales v australském Sydney.

Vzpomínky sedláka Od poddanství do dnešních dnů

Vzpomínky haličského sedláka Jana Słomky jsou mikrohistorickou sondou do venkovského života v okolí Tarnobrzegu na území Haliče, která v 19. století tvořila severovýchodní část rakouské monarchie. Dílo dokumentuje proměny selského stavu, především v souvislosti se zrušením poddanství, včetně hospodářských, kulturních a sociálních změn v každodenním životě. Słomkova vzpomínka představují cenný historický dokument, který svým plastickým zobrazením venkovského života pomáhá pochopit danou dobu. Nepopisuje jen každodenní stereotyp, ale i mimořádné okamžiky, stejně tak i cestu polského rolnictva k národnímu uvědomění.

Přeložila Markéta Páralová Tardy

Již vyšlo

Jan Słomka

Právo – etika – společnost

Jak pohlížet na eutanazii? Co to znamená respektovat práva zvířat? Za jakých podmínek má naše jednání dobré důsledky, a kdy naopak špatné? Edice reflektuje vysoce aktuální problémy dnešní společnosti z perspektivy filozofie, etiky, sociologie a práva.

Jan Kober

Mgr. Jan Kober, LL.M., působí v Ústavu státu a práva AV ČR. Zaměřuje se především na civilní právo a právní historii. Jeho odborná práce byla oceněna několika právníckými cenami (Monseho cena, Cena Randovy nadace, Cena lus et societas Vzdělávací nadace Jana Husa).

Kniha vychází v rámci Strategie AV21

Pojmenování a právo

Základní otázky právní úpravy jména, příjmení, pseudonymu a neformálních jmen

Právní otázky pojmenování náleží v českém právu k málo prozkoumaným oblastem, přestože se dotýkají každého z nás. Vždyť situací spojených s obtížným rozhodováním ohledně jména a příjmení může být v průběhu lidského života nemálo (narození dítěte, uzavření i rozvod manželství, úřední změny, osvojení). Autor pečlivě analyzuje tuto oblast práva, která prošla delším složitým vývojem, srovnává právní řešení s řešeními zahraničních právních řádů a vyslovuje řadu doporučení, jež jsou využitelná pro případné budoucí úpravy v právní regulaci. Publikace se zabývá i souvisejícími problémy úpravy pseudonymu a neformálních jmen. Knihu dobře využijí právníci, kteří se věnují občanskému, rodinnému, správnímu a ústavnímu právu, soudci, matrikáři i jiní úředníci, jakož i další zájemci o problematiku z řad laiků.

Průvodce

Nechme se provést temnými i radostnějšími etapami naší historie. Knihy této edice mapují netradičním způsobem nejrůznější oblasti naší moderní historie a kultury. Síla těchto knih tkví především v obrazovém materiálu, který je doplněn stručným popisem.

Křížové cesty v Čechách a na Moravě

Kniha je dílem patnáctičlenného autorského kolektivu historiků, památkářů, odborníků z oblasti dějin umění a etnologie. Publikace v úvodu seznamuje s křížovými cestami jako s pozoruhodným historickým a uměleckým fenoménem, ukazuje jejich místo v náboženském a kulturním životě širokých společenských vrstev od 17. století do současnosti. Dále obsahuje sto medailónků významných křížových cest v České republice. Jedná se o reprezentativní výběr, který zahrnuje především cesty památkově chráněné. Ke každé cestě jsou uvedeny historické údaje o jejím vzniku, popis současného stavu, její přístupnost, případně legendy a pověsti s ní spojené. Součástí každého medailónku jsou také fotografie. Publikace je určena jak zájemcům o památky a dějiny náboženského života, tak také turistům, kteří hledají zajímavý cíl pro svá putování.

Jiří Mikulec
a kol.

Prof. PhDr. Jiří Mikulec, CSc., (1962) je vědeckým pracovníkem Historického ústavu AV ČR a vyučujícím na Pedagogické fakultě UK. Zabývá se českými dějinami ve středoevropském kontextu, zejména náboženskou, kulturní a politickou problematikou raného novověku. Je autorem řady knih a studií na tato témata.

Radek Diestler

Radek Diestler (1972) vystudoval historii a archivnictví. V roce 1991 začal přispívat do hudebních časopisů a vzniklé schizofrenie se už nezbavil. Zakládal pražské Popmuseum a dodnes v něm působí. Zabývá se především historií české populární hudby – ale jinak píše o tom, co ho baví a žije se tím, co ho baví. Překvapivě to jde.

Praha beatová

V druhé polovině padesátých let přišel do Prahy rock'n'roll. Následujících několik desetiletí, maskován termínem big beat (který posléze zmučoval v libozvučnou českou verzi bigbít), významně ovlivňoval kulturní život v metropoli. Až tak, že bychom těch několik dekád mohli – s jistou nadsázkou – nazvat big beatovým věkem, tak jako swingovou éru nazýváme věkem nylonovým. Praha beatová nabízí „Magical Mystery Tour“ po pražských lokalitách spojených ve druhé polovině 20. století (s mírným přesahem za rok 2000) s rockovou hudbou. Navštívíme kluby, sály, kulturáky, máničkovské hospody, otevřené byty i zkušebny. Vypravíme se za Bosou hlavou i Plechovým dědečkem, na rock'n'roll půjdeme do Merkuru i na Rokosku, na metal do Barikádovny. Odkryjeme tajemství popelářské bedny před New Clubem a uvnitř okusíme proslulou leteckou limonádu.

Jaromír Slomek

PhDr. Jaromír Slomek (1958) je literární kritik, publicista a editor. Absolvoval studia bohemistiky a pedagogiky na Filozofické fakultě UK, je mj. autorem knižních rozhovorů *Život snů a skutečnosti* (1997) s cestovatelem Jiřím Hanzelkou a Miroslavem Zikmundem a *Řeč neřeč* (2007) s básníkem Karlem Šiktancem. Na Fakultě sociálních věd UK v Praze přednáší externě kritiku v médiích.

Prahou Boženy Němcové a Karla Havlíčka Borovského

Literární bedkr nás zavádí na místa spojená se životem a dílem dvou velkých postav českého národního obrození, dvou vrstevníků a přátel, Karla Havlíčka a Boženy Němcové. Bohatě obrazově vybavená příručka věnuje pozornost pražským lokalitám, kde Havlíček a Němcová bydleli a pracovali (oba víckrát změnili adresu), na Žofíně si vzpomeneme, že tam mladá Němcová v roce 1843 okouzila na českém plese intelektuální elitu, nemíneme místa, kde bývaly redakce *Pražských novin* a *Národních novin*, jejichž redaktorem byl Havlíček, vstoupíme do salonu Františka Palackého, kam oba zacházeli, vydáme se také po stopách Josefa Jungmanna, Karla Jaromíra Erbena či Karolíny Světlé, zastavíme se před domy, kde Havlíček a Němcová zemřeli, na Olšanech a Vyšehradě postojíme u jejich hrobů.

Praha mordýřská a zlodějská

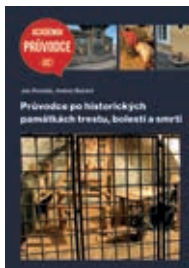
Průvodce po stovce míst v Praze, kde se to od středověku po rok 1989 hemžilo zlodějnou, násilím, vraždami i sebevraždami. Na nejružnější motiv, nejružnějším způsobem. Pro peníze, ze žárlivosti, z nešťastné lásky, z důvodů objektivních i subjektivních, rozumných i nerozumných. Kniha zabírá události neznámé a zapomenuté stejnou měrou jako ty nejvýraznější kauzy typu Kateřina z Komárova, Otýlie Vranská, Václav Mrázek, Olga Hepnarová nebo Jiří Straka. Zpracováním pak jde od dávných příběhů, které jsou dnes spíše legendou nebo morytátem, po případy pečlivě zdokumentované slovem a obrazem – prostě od literatury k realitě a zase zpět. A vždycky na pomezí „info“ a „tainmentu“, tedy seriózně zpracovaných podkladů a zábavného, čtenářsky chytlavého podání. Kniha je bohatě ilustrována: jednak z dobových zdrojů, jednak současnými fotografiemi vybraných míst.

Radim Kopáč,
Petr Stančík
(eds.)

Radim Kopáč (1976) píše knihy na témata z okraje literatury a kultury posledních století, často ve vztahu k lidské sexualitě a konzumaci alkoholu, jako *Praha erotická* (Academia 2017) a *Praha ožralá* (Academia 2021; s P. Stančíkem).

Petr Stančík (1968) je spisovatel knížek pro děti, mládež i dospělé, laureát řady cen (např. Magnesia Litera za prózu); je autorem ságy o jezevci Chrujdovi a klanu H₂O stejně jako románů *Mlín na mumie*, *Andělí vejce*, *Nulorožec* nebo *Pravomil*.

Průvodce po historických památkách trestu, bolesti a smrti

Středověké trestní právo patřilo k privilegii měst a šlechty. Tudiž se praktikovalo lokálněji než v dnešní době a zároveň i více veřejně. Do dnešních dnů se dochovala celá řada památek na výkon tehdejšího práva. Přímou ve městech a na hradech nalézáme vězení a šatlavy. K nejznámějším patří loketské vězení, nedávno archeology nalezená pouta ho dokládají i ve věži hradu Kumburk. Unikátně se dochovala katovna ve městě Brandýs nad Labem. V Kadani se nachází rekonstrukce lámacího kola a pranýře. Turisticky nejatraktivnější jsou v krajině doložené šibenice, což dokládají i místní názvy. K nejznámějším patří Horní Slavkov, Bečov nad Teplou či Slavkov u Brna. V některých částech Čech a Moravy (Česká Metuje, Kletečná) lze najít smírčí kříže upomínající na hrůzné činy v daném místě, ať už doložené ústní tradicí, nebo přímo nápisem na kameni.

Jan Rendek,
Andrej Bažant

Jan Rendek (1973) je profesionální fotograf se zaměřením na architekturu. Etnologii studoval na FF UK. V letech 2000–2011 pracoval jako fotograf v Národním muzeu.

Andrej Bažant studoval etnologii a archeologii na FF UK v Praze. Je dlouhodobým spolupracovníkem Národního muzea a věnuje se publicistické činnosti.

Spisy Jakuba Demla

Jakub Deml

Jakub Deml (1878–1961) je jedním z neoriginálnějších českých spisovatelů 20. století. Katolický kněz, který byl stále ve sporu s církevní vrchností; volný soupeřnick symbolismu, expresionismu, surrealismu i existencialismu; idylík i polemik; mystik i provokatér.

Prof. Mgr. Martin C. Putna, Dr., (1968) je literární historik, zabývající se především vztahem kultury a náboženství.

V Tasově a v Sokole Svazek 7.

Sedmý svazek Demlových spisů obsahuje tři knihy, vydané v témže roce 1926: *Těpna*, *Hlas mluví k slovu* a *Mohyla*. Deml v nich podává lyrický dokument mikrohistorie – jednak městečka Tasov, jednak své vlastní rodiny a jejich kořenů, za nimiž se vydává do tehdy německojazyčné oblasti Hřebečsko na severozápadní Moravě. Deml se tak vřazuje do širokého dobového proudu literárních „návratů na venkov“ i do ještě širšího, celoevropského proudu literárního regionalismu. Současně však je v jeho textech přítomná i tematika sokolská, byť stále konfliktnější. Sokolská nota slábně – regionalistická sílí. Proto se šestý svazek nazýval *V Sokole a v Tasově*, zatímco sedmý *V Tasově a v Sokole*. Svazek doprovází doslov, ediční poznámka, překlady všech cizojazyčných pasáží, vysvětlivky reálií, jmenný rejstřík a reprodukce ilustrací a obálek původních vydání.

Vydání Spisů Jakuba Demla řídí Martin C. Putna

Kajícnosti a zbožnosti Svazek 8.

Jakub Deml

Osmý svazek Spisů Jakuba Demla shrnuje texty z let 1928–1932, ve kterých se projevuje další fáze jeho vývoje: Po bojovném antiklerikalismu počátku dvacátých let a po nadšení pro Sokol z půle dvacátých let nastává jeho „katolické pokání“, návrat na názorové pozice tradičionalistické, ba ultramontánní. Tento posun souvisí jednak se zklamáním ze Sokola, jednak s opětovným sblížením s prostředím Staré Říše, v níž Deml kdysi svou dráhu začínal, a jednak také s Demlovým novým angažmá pro dominikánský časopis *Na hlubinu*. Svazek doprovází doslov, ediční poznámka, překlady všech cizojazyčných pasáží, vysvětlivky reálií, jmenný rejstřík a reprodukce ilustrací a obálek původních vydání.

V Sokole a v Tasově Svazek 6.

Jakub Deml

Šestý svazek představuje jeden z výkyvů Demlova duchovního i politického světa, totiž plody jeho angažmá v Sokole z let 1923–1925. *Sokolská čítanka* (1923) shrnuje články pro sokolské časopisy, vzniklé často na základě promluv pro sokolské akce. *Sestřím* (1924) shrnuje články adresované speciálně ženám – Sokolkám, čtenářkám časopisu *Sokolice*. *Česno* (1924) shrnuje prózy formálně „nesokolské“, duchem však stejnorodé. *Šlépěje IX* (1925) dokumentují Demlovy konkrétní lidské vztahy napříč sokolskou obcí, ale také počínající spory. Znejišťuje-li se Sokol – tím jistějším se jeví Tasov. Oddíl *Epilegomena* obsahuje zejména drobné sokolské články, nezahrnuté do příslušných knih. Svazek doprovází doslov, ediční poznámka, překlady všech cizojazyčných pasáží, vysvětlivky reálií, jmenný rejstřík a reprodukce ilustrací a obálek původních vydání.

Již vyšlo

Spisy Stanislava Komárka

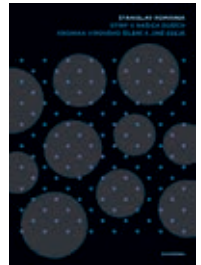

Stanislav Komárek

Prof. RNDr. Stanislav Komárek, Dr., (1958) vystudoval entomologii na PřF UK a působí na Katedře filozofie a dějin přírodních věd PřF UK. Zabývá se dějinami biologie, vztahem přírody a kultury, humánní etologií, biologickou estetikou, dílem A. Portmanna a C. G. Junga.

Stíny v našich duších Kronika virového šílení a jiné eseje

Osu knihy tvoří obsáhlý esej o fenoménu koronavirové pandemie, která se stala zlomovým momentem v moderních dějinách, srovnatelným s vypuknutím první světové války. V zásadě jde o jev protiběžný revoluci 1989/90, tedy nabytá svoboda se opět vytrácí a stává se „poznanou nutností“, kterou byla mnoho desítek let předtím. Jedná se také o celoplanetární vítězství čínského systému s jeho paternalismem, či spíše maternalismem, připomínajícím úzkostlivým a nekompromisním dozorem vykojenou mateřskou péči. Faktickou moc ve společnosti přejímá medicínsko-průmyslový komplex, vlastně nástupnická organizace církevního dozoru barokní éry nad životy lidí. Dávná fráze „Buď zdrav!“ se změnila v ostrý rozkaz, asi jako když psovi velíme „Lehni!“. Ač středověké mory byly zcela nesrovnatelně zhoubnější, společnost zdaleka tak hluboce nezměnily. Život je tak všestranně zajištěn, že se jej brzy pro rostoucí znehybnění nevyplatí žít.

Spisy Vladimíra Macury

Dopijem a půjdem Vybrané spisy 7

V přítomném svazku je představen reprezentativní výbor z Macurovy poezie (vedle rané ismuistické sbírky *Nehodný kos* další verše z šedesátých a sedmdesátých let), který doplňuje Macurovy vzpomínky, psané od poloviny osmdesátých let na neformálních setkáních přátel. Macura v nich připomíná své dětství v Ostravě, vznik ismuistické básnické skupiny i jeho příchod na vysokou školu. „Proti oficiálnímu a serióznímu umění hodlal ismuismus nabídnout poezii, se kterou by byla sranda.“ Nejedná se o souvislé vzpomínky, ale spíš o lehce anekdotické a pointované příběhy, reflektující intelektuální dění v poválečném Československu.

Michal Jareš (ed.)

Mgr. Michal Jareš, Ph.D., (1973) je literární historik, lexikograf, editor a básník, pracovník Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Dlouhodobě se věnuje české a slovenské literatuře 20. a 21. století v celé její šíři (od populární literatury až po experimentální poezii).

Vladimír Macura

PhDr. Vladimír Macura, DrSc., (1945–1999), literární historik a teoretik, sémiolog, překladatel a beletrista, autor celé řady studií, esejů, fejetonů a recenzí.

Šťastný věk a další studie o literatuře a kultuře dvacátého století Vybrané spisy 3

Svazek přináší šest souborů studií, v nichž Macura postupně cizeloval své pojetí modernistické a socialistické kultury. První čtyři oddíly obsahují práce o světové literatuře a teorii (např. Joyce, Tvardovskij, Lotman), studie o českém marxismu (Fučík, Nejedlý, Štol) a stati o Macurových básnických a prozaických vrstevnících (např. J. Šimon, K. Sýs, D. Hodrová nebo J. Frais). Zbýlé dva oddíly zahrnují disertační práci *Otázky poetiky české socialistické literatury* (1986), v níž Macura shrnul své lingvoliterární studie, a také titulní soubor sémiotických esejů *Šťastný věk* (1992). V ucelené podobě jsou tu tak představeny Macurovy práce o kultuře, v jejíž tradici vyrůstal a kterou s kritickým odstupem objektivně reflektoval.

Sestavil František A. Podhajský
Edičně připravila Milena Vojtková

Vladimír Macura

Občan Monte Christo a další prózy Vybrané spisy 6

Šestý svazek vybraných spisů Vladimíra Macury představuje autorovy prozaické texty vyrůstající z autentické – a mnohdy i přiznaně autobiografické – zkušenosti se soudobou českou znormalizovanou přítomností, kterou nejen dokumentují, ale také rozkrývají a demaskují. Román *Občan Monte Christo* (1993) a povídkové sbírky *Něžnými drápkami* (1983) a *Hra na něco* (1995) tak tematizují hrdiny, kteří se ze všech sil snaží prostřednictvím rozmanitých sociálních a komunikačních her ovládnout vlastní život, leč tato jejich snaha je přechasto dostává do bizarních a groteskních situací naznačujících absurditu světa, v nichž je jim dáno žít a být. Kniha je doplněna do slovem Martina Lukáše a kolážemi Miroslava Huptycha.

Již vyšlo

Společnost

Kam směřuje dnešní společnost? Odpověď na tuto a další otázky můžeme hledat v dílech renomovaných českých i zahraničních autorů, která reagují na změny jak ve společnosti samé, tak na nové myšlenky v širokém oboru lidského myšlení, zvaném prostě společenské vědy.

Hadi v oblecích Psychopati na pracovišti: jak je rozpoznat a jak se jim bránit

Psychopati mohou ze začátku působit jako vycházející hvězdy či spasitelé firem, záhy se však ukáže, že obratně zneužívají důvěry kolegů, manipulují nadřízenými a na pracovišti po sobě zanechávají spoušť. Právě na psychopaty ve firmách je zaměřen titul *Hadi v oblecích*. Kniha popisuje závěry dlouhodobého vědeckého výzkumu psychopatie a vyzrazuje, jak psychopaty prohlédnout a odhalit jejich manipulativní způsoby.

Přeložila Jana Krtková

Paul Babiak,
Robert D. Hare

Paul Babiak je psycholog v průmyslovém sektoru a v organizacích. Zabývá se budováním a řízením manažerských oddělení a také výzkumem korporátní psychopatie. Žije v New Yorku.

Robert D. Hare je emeritní profesor na Univerzitě Britské Kolumbie ve Vancouveru. Byl průkopníkem empirických studií psychopatie a vyvinul způsob jejího hodnocení (PCL-R).

Druhé, doplněné vydání

Iddo Landau

Iddo Landau, Ph.D., je izraelský filozof, působící na Haifské univerzitě v Haifě. Věnuje se filozofickému zkoumání smyslu života.

Hledání smyslu v nedokonalém světě

Tato pozoruhodná kniha je napsána stylem typickým pro analytickou filozofii, ale čerpá poučení i z krásné literatury. Autor k tématu nepřistupuje pouze jako nezúčastněný filozof; z každého řádku knihy je cítit, že je to moudrý člověk, který si hledání smyslu života nejen důkladně promyslel, ale také prožil. Jeho závěry, že navzdory nedokonalosti světa, a i nás samotných, má lidský život smysl, mohou pomoci všem, kteří smysl života hledají či se chtějí ujistit, že nežijí v přeludu a smrtelnost, utrpení, determinismus a další faktory činí naše životy bezvýznamnými.

Přeložil David Černý

Frank Furedi

Dr. Frank Furedi (1947) je maďarsko-kanadský spisovatel, emeritní profesor sociologie na Kentské univerzitě v Canterbury. Je autorem více než dvaceti knih a většinu své práce v posledních letech věnoval rozvoji sociologie strachu.

Jak funguje strach

Proč v dnešní společnosti získal strach morálně dominantní postavení a jak se náš dnešní strach liší od obav, které jsme prožívali v minulosti? Furedi argumentuje, že jednou z hlavních hnacích sil kultury strachu je rozpad morální autority. Předpovídá, že dokud společnost nenajde pozitivnější postoj k nejistotě, politizace strachu bude dál vzkvétat. Jaké jsou hnací síly strachu, jaká je role médií v jeho prosazování a kdo má vlastně prospěch z kultury strachu? To jsou některé otázky, kterých si Furedi všímá, aby vysvětlil současnou složitou situaci. Je přesvědčen, že když lépe porozumíme tomu, jak strach funguje, můžeme prosadit postoje, které nám pomohou žít v budoucnosti, kde se nebudeme tolik bát.

Přeložila Jana Odehnalová

Lepší andělé Proč ubývá násilí

„Kam ten svět spěje?“ ptají se mnozí, když sledují zvěrstva a zločiny kolem nás. Už se ale neptají, jak na tom byl svět v minulosti. Mnohem hůř, dokazuje psycholog a kognitivní vědec Steven Pinker. Kmenové boje byly devětkrát smrtelnější než války a genocidy 20. století. Míra vražd ve středověké Evropě byla třicetkrát vyšší než ta dnešní. Otroctví, sadistické tresty, popravy nevinných či týrání zvířat provázely lidský život po milénia. Vyspělé země už mezi sebou neválčí a ve třetím světě při válkách umírá zlomek lidí oproti dřívějšku. Díky rozšíření vlády a státu, gramotnosti, obchodu a kosmopolitismu jsme se naučili krotit své pudy, soucítit s ostatními, vyjednávat a vyvracet toxické ideologie. Násilí je, ač se to nezdá, na ústupu; nad našimi vnitřními démony převládli lepší andělé v nás.

Přeložil Jan Krist

Přepis pravidel evropské ekonomiky

Autor vychází z faktu, že dnešní Evropa, a tedy i projekt Evropské unie, bojuje s krizí, jejíž počátky spojuje s finančním propadem v roce 2008. Rozebírá příčiny této krize, dopady i možnosti řešení, přičemž si klade otázku, do jaké míry jsou všechny tyto faktory propojeny s funkcí myšlenky evropské integrace. Nepopírá prospěšnost Evropské unie v určité fázi jejího vývoje, kdy fungovala jako záruka stability, prosperity a míru Evropanům, ale platí to i v 21. století? Stiglitz odpovídá záporně a upozorňuje, že v mnoha zemích je ekonomický růst jen pozvolný a naopak všeobecný propad v příjmech a recese mají vážné politické i společenské důsledky. Kniha nabízí konkrétní plány obnovy, včetně vzkříšení projektu evropské integrace, a to jak z pohledu makroekonomického, tak mikroekonomického.

Přeložili Martin a Blanka Kovářovi

Steven Pinker

Steven Pinker (1954), kognitivní psycholog, jazykovědec, antropolog, filozof a pedagog, je autorem řady odborných i populárně-naučných publikací o jazyku, myslí a vnímání a v posledním desetiletí také o vývoji a stavu lidské společnosti.

Joseph E. Stiglitz

Joseph E. Stiglitz (1942) je americký ekonom oceněný Nobelovou cenou, profesor na Kolumbijské univerzitě a autor řady ceněných publikací (*People, Power, and Profits, The Euro, Rewriting the Rules of the American Economy, The Price of Inequality, Globalization and Its Discontents* atd).

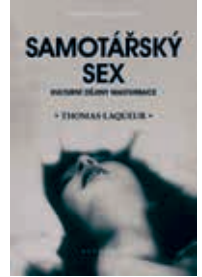
Thomas W. Laqueur

Thomas W. Laqueur (1945) je historik, sexuolog a spisovatel. V současné době působí jako profesor historie na Kalifornské univerzitě v Berkeley.

Samotářský sex Kulturní dějiny masturbace

Kniha *Samotářský sex: Kulturní dějiny masturbace* je pokusem o analýzu zřejmě jednoho z posledních kulturních tabu. Začíná jeho prehistorií v Bibli a antice, kdy se tento nejméně škodlivý a nejuniverzálnější způsob sexuálního uspokojování pěstoval prakticky bez zájmu náboženských i vědeckých autorit, a končí třetí vlnou feminismu, konceptuálním uměním a online světem dnešní doby, kdy se masturbace stále považuje za něco trapného a nevhodného. Počátky tohoto postoje vidí Laqueur v osvěcenství – konkrétně na počátku osmnáctého století, kdy se stal tématem mnoha morálních i lékařských debat anonylní traktát s názvem *Onania*.

Přeložila Sylva Ficová

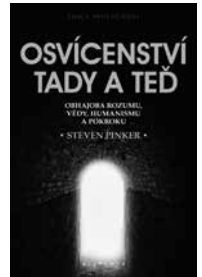
Steven Pinker

Osvícenství tady a teď Obhajoba rozumu, vědy, humanismu a pokroku

Psycholog, lingvista a vědecký popularizátor Steven Pinker si vytyčil ambiciózní cíl: Oživit neprávem zapomenané i zatracované osvícenské ideály rozumu, vědy, humanismu a pokroku, znovu je zformulovat v jazyce a pojmech 21. století a připomenout, že právě těmto ideálům lidstvo vděčí za nebyvalý rozkvět v posledních 200 letech. Řadou překvapivých statistik opět dokládá, že navzdory všeobecné skepsi prožíváme nejskvělejší éru lidské historie; svým typickým svěžím stylem s množstvím zábavných citací napříč dějinami filozofie, kultury i popkultury se však zamýšlí i nad aktuálními hrozbami a nad osvícenským přístupem k jejich řešení.

Přeložil Leo Hanuš

Již vyšlo

Studentské práce

Studentská soutěž Nakladatelství Academia je určena studentům a absolventům vysokých škol a probíhá ve třech kategoriích: Vědy o živé přírodě a chemické vědy, Vědy o neživé přírodě a Humanitní a společenské vědy. Vítězné práce vycházejí v této edici.

Tobiáš z Benešova Biskup – hospodář – politik

Krátce po sobě ztratily Čechy krále a svatovojtěšský stolec biskupa; Tobiáš z Benešova (1278–1296) tak nastoupil na biskupský stolec za stěží záviděníhodných podmínek braniborské správy Čech. Přesto (či snad proto) se mu podařilo nejen posunout reformu pražské diecéze v záležitostech duchovní správy, ale rovněž uspořádat hospodářské záležitosti jednotlivých biskupských distriktů. Jak název naznačuje, tato práce nahlíží Tobiášovu osobnost zejména ze tří podstatných hledisek – jednak jako správce diecéze a svatovojtěšského stolce zodpovědného za stav svěřeného kléru, jednak jako odpovědného správce rozsáhlé majetkové domény a konečně jako politicky činnou osobu. Přičemž pozice biskupa jako hlavy místní církve se nutně odvíjela od jeho politického kapitálu, finančního zajištění a schopnosti prosadit své zájmy a pozice.

David Trojan

Mgr. David Trojan (1997) absolvoval studium starších českých dějin v Ústavu českých dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, nyní je doktorandem Katedry církevních dějin a literární historie Katolické teologické fakulty téže univerzity, kde se zaměřuje především na středověké církevní a hospodářské dějiny českých zemí.

Daniela Runcziková

Ing. Daniela Runcziková vystudovala bakalářský a magisterský studijní program Stavební inženýrství na Fakultě stavební ČVUT v Praze. Následně nastoupila na doktorské studium na téže fakultě.

Vodní hospodářství na kosmických misích

Práce podává multidisciplinární vhlad do specifického odvětví vodního hospodářství spojeného s kosmickými misemi a pobytem lidské posádky v kosmických plavidlech. Shrnuje vývoj a současný stav vodních systémů, které jsou nedílnou součástí systémů zabezpečení životních podmínek. Je v ní řešeno využití vody posádkou, potřeba a kvalitativní požadavky na pitnou vodu včetně vyhodnocení kvality pitné regenerované vody na Mezinárodní kosmické stanici v rozsahu několika let. Zároveň jsou zde popsána hygienická zařízení používaná na různých kosmických stanicích. Práce se dále zabývá jednotlivými způsoby čištění a úpravy vody a možnostmi jejich využití k regeneraci vody na dlouhodobých kosmických misích, například na Měsíc nebo na Mars. Obsahuje také lingvistickou část s českou terminologií.

Tereza Zezulová

Ing. Tereza Zezulová (1995) je absolventkou oborů Zahradní a krajinná architektura a Realizace a správa zeleně na Zahradnické fakultě Mendelovy univerzity v Brně. Zajímají ji souvislosti (i ty v krajině) a dnes pracuje jako zahradní a krajinný architekt.

Vypracování studie ochranného lesního pásu

Tato práce se komplexně zabývá problematikou ochranných lesních pásů. Jako modelové území byl vybrán katastr obce Petrov v Jihomoravském kraji. Z velkého výčtu rozmanitých funkcí těchto krajinných prvků se práce zaměřuje především na funkci ochrany půdy vůči erozi. Teoretická část cílí na vývoj ochranných lesních pásů, jejich zakládání a pěstování a začlenění těchto prvků v krajině. Analytická část prostřednictvím inventarizace a terénních průzkumů prezentuje současný stav vybraných prvků. Praktická část se věnuje vypracování studie rozmístění ochranných lesních pásů v řešeném území a návrhu diferenciované fytotechniky na ukázce modelových úseků.

Šťastné zítřky

Vliv totalitní ideologie na kulturu, vědu a život celé společnosti analyzuje edice prostřednictvím textů vzniklých jednak během komunistického režimu, jednak po roce 1989. Jednotlivé tituly zobrazují na první pohled vlídnější, ale o to zruďnější a nebezpečnější tvář totalitního režimu, ať již nacistického nebo komunistického, totiž tvář režimní každodennosti.

Mezi státním plánem a badatelskou svobodou

Kniha je prvním přehledovým zpracováním dějin české etnologie (etnografie a folkloristiky, národopisu) a příbuzných oborů v letech 1945–1989. Kolektiv autorů se v ní zaměřuje na dějiny konkrétních vědeckých institucí, životní osudy významných osobností, ale průkopnický tematizuje i otázky plánování vědy, aplikace a popularizace vědy, i využívání a zneužívání etnologického bádání totalitním režimem. Nevyhýbá se tak ani některým kontroverzním tématům (spolupráce vědců s StB na straně jedné a „pozitivní deviace“ badatelské svobody na straně druhé). Autoři se pokusili stanovit i zcela novou periodizaci vývoje poválečné etnologie vycházející z institucionálních i teoreticko-metodologických proměn oboru, který se ve 2. polovině 20. století postupně odkláněl od výlučného studia „lidové kultury“ a stále více se zaměřoval na problematiku etnicity, migrací nebo městské prostředí.

Lydia Petráňová,
Marie Bahenská
(eds.)

Doc. PhDr. Lydia Petráňová, CSc., (1941) je vědeckou pracovnící Etnologického ústavu AV ČR. Zabývá se výzkumem dějin lidové kultury, zejména stravováním, zvyky, obyčejů a rituálů. Dlouhodobě se věnuje dějinám etnologie v českých zemích v 19. a 20. století.

PhDr. Marie Bahenská, Ph.D., (1970) působí jako vědecká pracovníce a zástupkyně ředitelky v Masarykově ústavu a Archivu AV ČR. Věnuje se dějinám ženského hnutí v českých zemích a dějinám vědy, vědeckého myšlení a institucí v 19. a 20. století.

Vladimír Just,
Barbara Topolová,
Martin Pšenička,
Julie Kočí,
Tereza Havelková,
Lenka Šaldová,
Petr Blažek

Prof. PhDr. Vladimír Just, CSc., (1946), divadelní historik, kritik a publicista. Je laureátem Ceny F. X. Šaldy a Ceny Kristián za uměleckou kritiku.

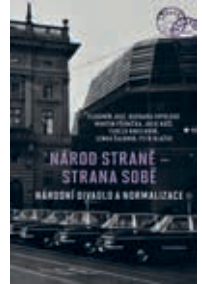
PhDr. Barbara Topolová, Ph.D., (1964) vystudovala teatrologii na FF UK. Zabývá se českým divadlem a dramatem 19. a 20. století, lexikografií a ediční prací.

Václav Šmidrkal

PhDr. Václav Šmidrkal, Ph.D., (1983) přednáší moderní dějiny střední Evropy na Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a působí jako historik v Masarykově ústavu a Archivu Akademie věd ČR. Zabývá se komparativními dějinami střední Evropy, kulturními dějinami násilí ve 20. století a historií masových médií.

Národ straně – strana sobě Národní divadlo a normalizace

Monografie se pokouší na vybraných případových studiích, uvozených přehledovými vstupy, postihnout fenomén Národního divadla v širších uměleckých i společenských souvislostech („inscenace“). Vedle samotné divadelní tvorby činoherního, operního i baletního souboru je předmětem analýzy i její systémové pozadí. Nomenklaturní kádrová politika, dramaturgické přizpůsobování se stranické linii, vrcholící v halasných aktech konformity („rituály“). Cílem je identifikace příznačných mechanismů a strategií, jimiž systém manipuloval s kulturním dědictvím, národní tradicí i lidskými a uměleckými osudy.

Něžné zbraně Múžická umění a socialistická armáda

Armádní umělecký soubor Víta Nejedlého nebo Ústřední hudba Československé lidové armády patřily mezi nejznámější múžické instituce socialistických ozbrojených sil. Socialistická armáda od nich však neočekávala jen komunikaci s veřejností, ale s jejich existencí spojovala také hlubší ideologické cíle při vojenské výchově i celkové proměně společnosti. Múžické instituce reagovaly na tuto poptávku ze strany armády úpravou svého repertoáru i transformací sebe sama jako kulturní formy. Právě v této transformaci se odrážely jak lokálně podmíněné vývojové fáze státního socialismu, tak obecné napětí mezi ideologickými nároky, vojenskou funkčností a uměleckou svébytností. Kniha zkoumá tento rozporný vztah múžických umění a socialistické armády na příkladu Československa, Polska a východního Německa v době od 40. do 90. let 20. století.

Optimální cenzurou bude kádrová politika Tisková politika v období tzv. normalizace

Kolektivní monografie komplexně pojednává o tiskové politice v českých zemích v období tzv. normalizace. Autoři analyzují politické koncepty a přístupy ústředních politických a úředních orgánů vůči periodickému tisku, a to v obsahové (cenzura a propaganda), personální (kádrová politika) i materiální rovině (centrální plánování ekonomiky). Pomocí intenzivního studia archivních pramenů se jednotliví autoři zaměřují na zachycení dynamiky a funkcí institucionálních struktur zasahujících do systému informování – aparátu Komunistické strany Československa, cenzurních orgánů (ČŮTI, FŮTI) a bezpečnostních složek v letech 1968 až 1989.

Petr Andreas,
Martin Štefek
(eds.)

Mgr. Petr Andreas, Ph.D., (1985) je literární historik, novinář a editor. Vystudoval estetiku a literární vědu na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Je autorem monografie *Vybírat a posuzovat. Literární kritika a interpretace v období normalizace* (2016).

Mgr. Martin Štefek, Ph.D., (1985) je politolog a historik. Působí v Ústavu politologie FF UK a Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR. Zabývá se komparativní politikou, intelektuálními dějiny a historií KSČ. Je autorem monografií *Za fasádou jednoty* (2014) a *Kádry rozhodují, ovšem* (2019).

Radostí ku síle

Americká historička Shelley Baranowski analyzovala ve své knize *Radostí ku síle* na základě rozsáhlého archivního výzkumu nacistickou agenturu pro volný čas a cestovní ruch Kraft durch Freude. Ta se prostřednictvím zkrášlování továren, organizování sportovních aktivit, kulturních akcí i masového cestovního ruchu snažila zlepšit postavení dělníků, získat je pro režim, a tím se lépe připravit na válku a získání „životního prostoru“. Své služby nicméně poskytovala pouze rasově vhodným Němcům, navíc se neubránila protežování nacistických funkcionářů. Kniha seznamuje čtenáře s nejnámějšími turistickými destinacemi, hodnocením klientů i zprávami agentů tajné policie, která dovolené bedlivě sledovala.

Shelley Baranowski

Americká historička Shelley Baranowski působí jako profesorka historie na University of Akron ve státě Ohio. Dlouhodobě se věnuje výzkumu třetí říše, především protestantským církvím, elitám, životu na venkově a spotřebitelské kultuře v moderní Evropě a Severní Americe.

Přeložila Šárka Stellnerová

Sheila Fitzpatricková

Sheila Fitzpatricková (1941) je australská historička, specializující se na dějiny Sovětského svazu, a to zejména na dobu Stalinovy vlády. Dále publikovala mj. pojednání o rolnickém odporu vůči kolektivizaci či o každodenním životě v SSSR třicátých let.

Stručné dějiny Sovětského svazu

Stručné dějiny Sovětského svazu Sheily Fitzpatrickové přináší populárně laděný přehled hlavních etap vývoje SSSR a portréty jeho předních představitelů od Lenina po Gorbačova. Po stručném nástihu stavu carského Ruska před první světovou válkou autorka provází čtenáře bolševickou revolucí, občanskou válkou, tzv. novou hospodářskou politikou až po stalinský teror. Následuje druhá světová válka, poválečný vzestup SSSR do pozice supervelmoci a od nástupu Leonida Brežněva (1964) pozvolné slábnutí režimu, který se pokusil politickými reformami zachránit M. Gorbačov. V doslovu Fitzpatricková načrtla bouřlivé období devadesátých let za Jelcina až po nástup a první léta vlády Vladimira Putina. Text provází řada instruktivních map, fotografií, karikatur a anekdot.

Přeložil Aleš Valenta

Martina Ptáčnicková

Mezi Stalinovou třídou a Husákovým tichem Kapitoly z pražské toponymie

Monografie se zabývá toponymií hlavního města Prahy v období od konce druhé světové války do roku 1989. Na výzkum jmen pražských veřejných prostranství aplikuje mezioborový přístup, využívá rozmanité metody a přináší komplexní pohled na městskou toponymii dané epochy. Vývoj soustavy jmen městských veřejných prostranství je v knize sledován prostřednictvím honorifikačních jmen, na jejichž základě lze nejlépe popsat formování pražské toponymické krajiny jako politizovaného prostoru, reagujícího na dějinné zvraty i mocenské nároky vládnoucích elit. Prostor dostávají v knize nejen jména, která lze vidět na uličních tabulkách na nároží domů, ale i ta, která nikde zaznamenána nejsou a obyvatelé města je přesto dobře znají a používají.

Již vyšlo

Theatrológica

Edice Theatrológica zpřístupňuje odborné práce z oblasti teorie a dějin českého i světového divadla a dramatu. V edici vycházejí jak původní česky psané divadelněvědné monografie, tak překlady významných theatrologických děl ze zahraničí. Edici připravuje Tým pro výzkum moderního českého divadla Ústavu pro českou literaturu Akademie věd ČR.

Moderní česká divadelní hra 1896–1945 Mezi textem a inscenací (slovník děl)

Komplexní lexikografická publikace soustřeďuje základní informace o klíčových dramatických dílech (textech i jejich inscenacích), která podstatným způsobem zasáhla do literárního a divadelního vývoje a která spoluutvářejí obraz české literární a divadelní kultury. Jde o slovník takzvané dílocentrické povahy, jehož úkolem je zaplnit podstatnou mezeru v českém výzkumu v dané oblasti, a přinést tak odborné veřejnosti publikaci, která formou cca 100 slovníkových hesel podává ucelenou zprávu o vývojových proměnách českých divadelních her první poloviny 20. století.

Aleš Merenus (ed.)

Mgr. Aleš Merenus, Ph.D., (1979) pracuje v Oddělení 20. století a literatury současné Ústavu pro českou literaturu AV ČR. Badatelsky se zaměřuje na výzkum historie českého moderního dramatu, literární a divadelní teorii a českou prózu 20. a 21. století.

**Koedice s Ústavem
pro českou literaturu AV ČR**

Marek Lollok,
Aleš Merenus
(eds.)

Mgr. et Mgr. Marek Lollok, Ph.D.,
(1985) pracuje v Ústavu pro českou
literaturu AV ČR, kde se zaměřuje
na současné české drama a českou
prózu.

Mgr. Aleš Merenus

←

Aleš Merenus,
Iva Mikulová,
Jitka Šotkovská
(eds.)

R.U.R. 100 Čapkoví roboti doma a ve světě

Divadelní hra Karla Čapka *Rossum's Universal Robots*, neboli *R.U.R.*, je bezesporu nejznámějším a nepřekladanějším českým dramatem, jež záhy po svém vzniku překročilo hranice českého divadla a stalo se součástí světové kultury. Sto let, které nedávno uběhly od divadelní premiéry *R.U.R.*, jsou příležitostí a výzvou nově nahlédnout tuto dodnes živou hru z několika možných zorných úhlů. V úvodním oddíle kniha nabízí interpretační kapitoly, které stopují inspirační a myšlenkové zdroje hry a zasazují ji do dobového kontextu. Další části představují její inscenace na domácích i světových jevištích, jakož i překlady a nejrůznější mediální adaptace. Záměrem kolektivní monografie *R.U.R. 100* je především připomenout stálou přítomnost tohoto Čapkova díla v evropské kultuře a ukázat nesmazatelnou stopu, kterou zanechalo v české i světové dramatické literatuře.

Text a divadlo

Kolektivní monografie *Text a divadlo* je projevem aktuálního uvažování řady českých a slovenských literárních a divadelních vědců, kteří se zaměřili na vztah textu a divadla, respektive na vztah literární a divadelní komunikace. Knihu uvádí rozsáhlá studie „Divadlo a text jako průnik fuzzy množin“, a dále je publikace rozdělena do šesti tematických oddílů: 1. Teorie současného dramatu/ divadelního textu; 2. Poetiky dramatické a režijní; 3. Dobové fenomény – publikování a recepce díla; 4. Intertextové vztahy – v operním libretu a dramatinizacích literárních textů; 5. Dramatičtí autoři; 6. Performeři a písničkáři.

Již vyšlo

Umění

Řada Umění je platformou různých přístupů k výtvarnému umění, od monografických publikací významných uměleckých osobností až ke knihám soustřeďujícím se na teorii umění a na nové přístupy zkoumání výtvarného umění a jeho smyslu.

Hynais

Monumentální dvoudílná monografie malíře Vojtěcha Hynaise s bohatou obrazovou přílohou si klade za cíl zaplnovat mezeru v dosavadním bádání o českém a evropském umění přelomu 19. a 20. století. Proto je v první části podáván náhled na Hynaisův život v kontextu soudobého kulturního dění. Kromě kapitol zaměřených na způsob malby, stavbu kompozic a práci s modely jsou těžištěm knihy tematicky členěné bloky. Zázemí života, kontakt se světově významnými osobnostmi či práce s žáky na Akademii přibližuje vhléd do autorovy korespondence. Druhý díl knihy zahrnuje soupisový katalog Hynaisových olejomalb a pastelů, přičemž bohaté přílohy přibližují životopisná data, soupis výstav, cen a vyznamenání, adres ateliérů a bydlíšť a ukázky Hynaisových podpisů.

Marie Mžýková

Doc. PhDr. Marie Mžýková, CSc., (1945), historička umění, vysokoškolská pedagožka, kritička a kurátorka výstav, se při zaměření na české a francouzské umění 19. století cíleně věnuje tvorbě Vojtěcha Hynaise. Knižní cenu roku získala již její první monografie pro nakladatelství Odeon (1989/90) i monumentální dvoudílná pro Galerii Rudolfinum (2000/01).

Koedice s Galerií Kodl

Zoologické klíče

Základní podmínkou pro studium živé přírody je správná identifikace objektu zájmu. U naprosté většiny bezobratlých je zapotřebí pro určování použít i pro začátečníky srozumitelné, zároveň však vysoce odborně a moderně zpracované klíče. A právě ty přináší tato edice.

Otakar Holuša

Prof. Ing. Otakar Holuša, Ph.D. et Ph.D., (1973) vystudoval obor lesní inženýrství na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně, po praxi v Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, kde se zabýval stanovištní klasifikací a lesnickým plánováním, dnes pracuje na Lesnické a dřevařské fakultě Mendelovy univerzity v Brně, kde přednáší lesnickou entomologii, základy ochrany lesa či základy lesnické typologie.

Pisivky (*Insecta: Psocoptera*) České a Slovenské republiky / Psocids (*Insecta: Psocoptera*) of the Czech and Slovak Republics

Kniha se věnuje nepřiliší známému řádu pisivek (Psocoptera). V obecné části popisuje řád, anatomii a morfologii pisivek, ale i základní způsoby preparace a uskladnění nasbíraného materiálu. V publikaci je uveden aktuální checklist s českými názvy. Vlastní klíč je přehledně sestaven na základě nejnovějších poznatků s popisem významných determinačních znaků, které jsou dokumentovány na obrázcích či fotografiích. U každého druhu je popsáno biogeografické rozšíření s uvedením biotopů výskytu, respektive mikrobiotopů jednotlivých druhů.

Vážky (*Insecta: Odonata*) České a Slovenské republiky / Dragonflies (*Insecta: Odonata*) of the Czech and Slovak Republics

Kniha se zabývá jedním z nejstarších řádů hmyzu – vážkami (*Odonata*). V obecné části je popsána charakteristika řádu včetně bionomie, dále zvláštnosti řádu, základní způsoby preparace a uskladnění nasbíraného materiálu. V publikaci je uveden aktuální checklist pro jednotlivé země. Vlastní klíč je přehledně sestaven na základě nejnovějších poznatků s popisem významných determinačních znaků, které jsou dokumentovány na obrázcích či fotografiích. U každého druhu je popsáno biogeografické rozšíření v Evropě či ve světě, rozšíření a početnost v České a Slovenské republice, preference biotopů, zařazení mezi chráněné druhy či potenciální ohrožení.

Otakar Holuša

↑

Sekáči (*Opiliones*) České republiky / Harvestmen (*Opiliones*) of the Czech Republic

Determinační klíč poskytuje přehled současných poznatků o našich sekáčích. Úvodní kapitoly shrnují informace o morfologii a anatomii, rozmnožování a vývoji, potravě a nepřátelích, areálech a biotopech středoevropských sekáčů. V systematické části jsou vedle determinačních klíčů stati o všech druzích středoevropských sekáčů, shrnující jejich morfologii, rozšíření, biotopy a biologii. Představeni jsou také vybraní zástupci ostatních evropských čeledí.

Milan Řezáč

RNDr. Milan Řezáč, Ph.D., (1978) je český biolog a popularizátor vědy. Ve Výzkumném ústavu rostlinné výroby se zabývá biodiverzitou pavoukoviců a cévnatých rostlin v zemědělské krajině a její ochranou.

Živá a neživá příroda

Živá a neživá příroda přináší vědecké i populárně-naučné studie. Na jedné straně se zde setkáte s obory zabývajícími se organismy a vším, co s nimi souvisí, tedy od chemických dějů až po celé ekosystémy, na straně druhé bude předmětem zkoumání planeta Země od nejstarší minulosti až po její zařazení v rámci sluneční soustavy. Zvláštní pozornost bude věnována vztahům mezi organismy a jejich prostředím a vztahům organismů navzájem.

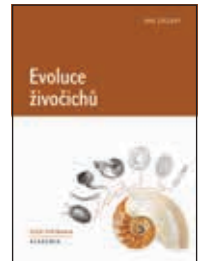

Jan Zrzavý

Prof. RNDr. Jan Zrzavý, CSc., (1964) je zoolog a evoluční biolog z Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Zabývá se evolucí živočichů a člověka. Je autorem či spoluautorem knih *Jak se dělá evoluce*, *Proč se lidé zabíjejí* a *Fylogeneze živočišné říše*.

Evoluce živočichů

Kniha předkládá přehled evolučních vztahů mezi všemi skupinami živočichů, dnešních i vymřelých – tak, jak si je představujeme právě teď, v okamžiku, kdy obraz začíná být úplný. Od běžných učebnic zoologie se liší důslednou aplikací fylogenetického přístupu – tedy šplhání po stromu života od kořenů po jednotlivé větve, nikoliv statické popisování izolovaných „kmenů“ a „tříd“. Tu a tam už dospíváme k velmi komplexním hypotézám o vzniku a evoluci velkých evolučních větví živočichů, především členovců a obratlovců, v nichž se integrují poznatky fylogenetické, paleontologické, genomické a embryologické. Kniha chce ukázat zoologii jako velkou hru hypotéz, tak trochu jako detektivku, jako popis debaty o historii živočišné říše: co víme a co ne, co si myslíme a proč a co už si nemyslíme a proč.

Evoluce organismů

Kniha předkládá přehled evolučních vztahů mezi všemi skupinami buněčných organismů i virů počínaje vznikem života na naší planetě. Ukazuje, jak ze sobeckých genetických elementů dávných buněk vznikaly různé skupiny virů; jak ze složitých symbiotických vztahů mezi nepříbuznými buňkami vznikly dnešní komplexní buňky rostlin či živočichů; jak v různých evolučních liniích vznikaly velmi odlišné typy mnohobuněčných organismů; jak se původně složité organismy dokážou zjednodušit skoro až k nebytí; či jak naše poznání diverzity organismů ovlivňuje poznání „temné hmoty“, tedy čtení DNA dosud neznámých organismů z přírodních vzorků. Kniha ukazuje současnou evoluční biologii především jako velkou hru hypotéz o historii života.

Jan Zrzavý

↑

Hydrologie a kvalita vody

Kniha originálním způsobem shrnuje poznatky z oblasti hydrologie a hydrochemie (kvalita vody). V části zaměřené hydrologicky je detailně popsán cyklus vody na Zemi včetně energetických bilancí (srážky, odtok, výpar), proudění vody v korytech řek, hydrologické modely, hydrologické prognózy, problematika povodní a sucha atd. Hydrochemická část pak podrobně pojednává o kvalitě srážkové, povrchové a pozemní vody, koloběžích živin ve vodě, znečišťujících látkách, samočisticích procesech atd. Nechybí ani kapitoly týkající se nakládání s vodou (pitná voda, odpadní voda, recyklace vody) či geografický pohled na kvalitu povrchových a podzemních vod v ČR. Kniha je pojata jako vysokoškolská učebnice s množstvím doplňujícího textu v cíleně zaměřených boxech, obrázků, grafů a souhrnných tabulek.

Martin Pivokonský,
Václav Šípek

Doc. RNDr. Martin Pivokonský, Ph.D., je environmentální chemik, hydrochemik a vodárenský technolog. V současnosti je ředitelem Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR a přednáší na Přírodovědecké fakultě UK. Zabývá se výzkumem v oblasti znečištění a úpravy vody. Je autorem řady publikací i příspěvků na mezinárodních konferencích.

RNDr. Václav Šípek, Ph.D., je zástupcem ředitele v Ústavu pro hydrodynamiku AV ČR. Odborně se věnuje hydrologickým modelům a půdní hydrologii a přednáší na Přírodovědecké fakultě UK.

Popularizace vědy

K popularizaci vědy a jejích výsledků nejširší veřejnosti se snaží Nakladatelství Academia přispívat nejen vydáváním přírodovědného časopisu *Živa*, ale také popularizačních edic *Věda kolem nás* a *Strategie AV21*. Obě edice jsou pro zájemce o současnou českou vědu, ale i její historii k dispozici v tištěné i elektronické podobě zdarma.

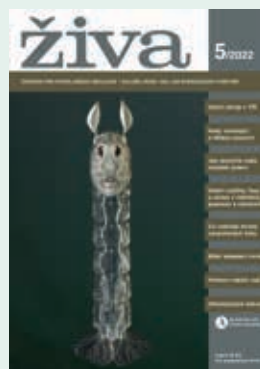
Přečtěte si více na následujících stranách.

Živa

Časopis založil roku 1853 Jan Evangelista Purkyně. Mnohé myšlenky či ideje se ztratily v proudu času, ale přes celé věky přetrvalo Purkyňovo odhodlání vydávat časopis, jenž by přispíval k poučení svých čtenářů v oblasti přírodních věd. V každé době byla *Živa* moderním časopisem, který popularizoval biologické obory. S tímto kulturně-historickým dědictvím oslovuje své čtenáře i dnes.

Strategie AV21

Strategii AV21, *špičkový výzkum ve veřejném zájmu*, prezentovala Akademie věd České republiky v prosinci 2014. Brožury této edice představují jednotlivé programy Strategie AV21 a jsou k dispozici zdarma v síti knihkupectví Academia a volně ke stažení na webových stránkách Nakladatelství Academia.

V současné době probíhá 15 výzkumných programů:

Anatomie evropské společnosti, historie, tradice, kultura, identita	Udržitelná energetika
Společnost v pohybu a veřejné politiky	Potraviny pro budoucnost
Dynamická planeta Země	Záchrana a obnova krajiny
Odolná společnost pro 21. století.	Vesmír pro lidstvo
Potenciály krize a efektivní transformace	Preklinické testování potenciálních léčiv
Genová a přesná terapie – nová naděje v léčbě lidských chorob	Světlo ve službách společnosti
Průlomové technologie budoucnosti – senzorika, digitalizace, umělá inteligence a kvantové technologie	Město jako laboratoř změny: stavby, kulturní dědictví a prostředí pro bezpečný a hodnotný život
	Voda pro život
	Virologie a antivirová terapie

Věda kolem nás

Současnou českou vědu i významné osobnosti a objevy z její minulosti představují sešity této edice. Studenti i učitelé stejně jako nejširší veřejnost se zde mohou seznámit s činností pracovišť Akademie věd České republiky. Brožury jsou k dispozici zdarma v síti knihkupectví Academia nebo volně ke stažení na www.academia.cz a www.vedakolemнас.cz.

Jak se proměnila česká literatura po roce 1989? Jaké jsou nejstarší zkmenečiny Čech a Moravy? Jak se dělí buňky? Odpovědi na tyto a řadu dalších otázek najdou čtenáři v řadě Co to je..., představující jednotlivé vědní obory, metody a pojmy.

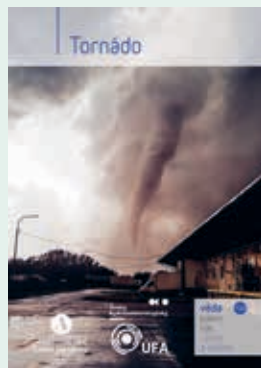
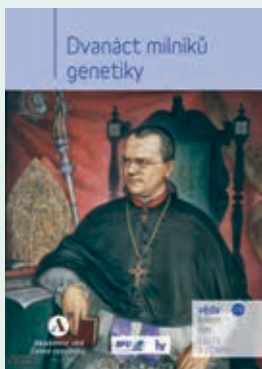
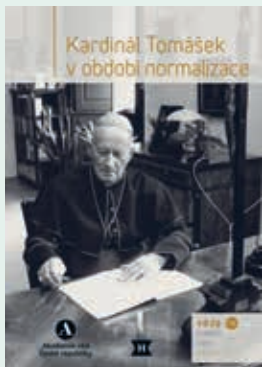
Řada Osobnosti seznamuje čtenáře s velikány české vědy, badateli, kteří se zapsali do historie, a to mnohdy v celosvětovém měřítku. Přináší jejich životní příběhy, jež byly často nečekaně dobrodružné.

Objevy učiněné českými vědci jsou někdy známější ve světě než doma. Tato řada se pokouší to napravit. Čtenáři se díky ní mohou seznámit například s vláknovými lasery.

Výzvy a otázky seznamují čtenáře s aktuálními výzkumnými problémy i infrastrukturami vytvářenými k jejich řešení. Proč se musí změnit úprava pitné vody? Jak využít vyhořelé jaderné palivo? Jak se bude v blízké budoucnosti měnit počasí? Jaké další výzvy stojí před týmy českých vědců?

Prostory společné paměti bádají ve vědách historických a sledují stále aktuální poselství minulosti – té vzdálené i zcela nedávné.

Pro všední den je řada zaměřená na to, jak je věda aplikována v každodenním životě, i na jeho zkoumání. Jak předcházet šikanování na školách? Jak se kouzla a čáry promítly do českých nářečí? Jak mezi sebou mluví vězňové?

A

Altman Karel 71
Andreas Petr 108
Arbiter Titus Petronius 65
Aš-Šahrastání Muhammad 85
Augustová Zuzana 87

B

Babiak Paul 100
Baderová Marie 90
Bahenská Marie 56, 106
Balík Vojtěch 57
Baranowski Shelley 108
Bauman Zygmunt 50
Bažant Andrej 94
Bednaříková Jarmila 66
Beneš Jan 12
Beran Zdeněk 70
Biernot David 78
Blažek David 23
Blažek Petr 107
Blechová Lenka 66
Bojda Martin 15, 23, 72
Bok Václav 57
Boušek Daniel 77
Brabcová Kateřina 72
Bravermanová Milena 26
Brinton Hana 51
Březáčková Petra 34
Březina Stanislav 40
Březinová Helena 26
Bugge Peter 70
Buchtelová Aneta 68
Bureš Leo 36, 45
Bureš Víchová Jana 26
Burget Eduard 70, 89

C

Cajthaml Jiří 10
Cibulská Theléma 61
Crary Jonathan 51

Č

Čapek Filip 76
Čech Pavel 76
Čermák Václav 31
Černý David 49, 101
Černý Marcel 31
Čiháková Barbora 87

D

Danto Arthur C. 52
Deml Jakub 95, 96
Diestler Radek 93
Diestlerová Petra 89
Dirga Lukáš 34
Dobiáš Dalibor 70
Doležal Adam 49
Doskočil Zdeněk 5
Drbal Vlastimil 76
Dvořáček Petr 89
Dvořáčková-Malá Dana 71
Dvořák Jan 31
Dvořák Tomáš 54

E

Elster Josef 35

F

Fedrová Stanislava 51
Ficová Sylva 103
Filipová Marta 52
Fitzpatricková Sheila 109
Frank Vojtěch 63
Frynta Daniel 44
Fulínová Eliška 4
Furedi Frank 101

G

Gabajová Zuzana 50
Gibas Petr 45
Godfrey-Smith Peter 67
Goethe Johann Wolfgang 62
Grygar Jiří 87

H

Hadravová Alena 22
Hálek Jan 56
Haluzík Radan 29
Hanišová Viktorie 60
Hanuš Leo 103
Hare Robert D. 100
Hasil Jan 28
Hašková Dana 21
Hausmann Raoul 59
Havelková Tereza 107
Havlíček Jan 44
Heczková Libuše 56
Heidegger Martin 65
Heller Jan M. 10
Hinkmar z Remeše 66

Holubec Stanislav 16, 19
Holuša Jaroslav 54
Holuša Otakar 113, 114
Hrbata Zdeněk 62
Hříbek Tomáš 48, 49
Hubený David 11
Hudíková Soňa 66
Huelsenbeck Richard 60

CH

Charypar Michael 70
Chlebina Anna 31
Christov Petr 59
Chrtěk Jindřich 38
Chvatík Ivan 65

I

Ionesco Eugène 63

J

Janoušek Pavel 58
Jareš Michal 98
Jonášová Milada 11
Judson Pieter M. 72
Jung Carl Gustav 64
Jünger Ernst 60
Jungmannová Lenka 58
Just Vladimír 107

K

Kaas Pavel 22
Kaláb Oto 54
Kanipe Jeff 68
Kaplan Zdeněk 38
Karpenko Vladimír 6
Kavanaghová Julia 62
Kejmarová Ludmila 5
Kessler Vojtěch 70
Kindlerová Rita 75
Kitzlerová Jana 63
Klápště Jan 73
Klír Tomáš 73
Klosová Markéta 57
Know Lee 68
Kober Jan 16-20, 91
Kocánová Barbora 15
Kočárek Petr 54
Kočí Julie 107
Koestler Arthur 86
Kohoutová Kamila 78
Kohut Andrij 31

Kolmačka Pavel 64
 Komárek Stanislav 64, 97
 Komenský Jan Amos 57
 Kopáč Radim 60, 61, 94
 Kovář Martin 102
 Kovařík Petr 68
 Kovářová Blanka 102
 Kracauer Siegfried 66
 Krahulec František 40
 Krist Jan 102
 Krtková Jana 100
 Kubín Tomáš 34
 Kučerová Andrea 53
 Kúchler Max 76
 Kuřavová Kateřina 54
 Kuře Josef 49
 Květ Jan 53
 Kvíčalová Anna 4
 Kysučan Lubor 66

L

Landau Iddo 101
 Lániček Jan 90
 Laqueur Thomas W. 103
 Ležák Borin Vladimír 89
 Liščák Vladimír 84
 Lochmannová Alena 28
 Lojdová Šárka 52
 Lollok Marek 111
 Lukáš David 69
 Lukáš Martin 70
 Lyčka Zdeněk 35

M

Macura Vladimír 98, 99
 Magincová Dagmar 74
 Macháček Václav 62
 Macháčková-Riegerová
 Věra 62
 Machalíková Pavla 9
 Mairl Václav 70
 Majakovskij Vladimír
 Vladimirovič 63
 Marek Pavel 8
 Marhoul Pavel 54
 Maršálek Zdenko 88
 Masařík František 88
 Masařík Ivo 88
 Matějková Věra 88
 Merenus Aleš 110, 111
 Mikuláš Radek 54

Mikulec Jiří 92
 Mikulecký Jakub 82
 Mikulová Iva 58, 87, 111
 Mitlenerová Silvie 67
 Močíčková Jitka 10
 Mokryk Radomyr 9
 Moravec František 44
 Moravec Jiří 42
 Morhun Anna 31
 Moskovič Boris 56
 Murár Tomáš 52
 Musilová Dana 56
 Musiolek David 54
 Mžýková Marie 112

N

Nagy Ladislav 64
 Našinec Jiří 63
 Navrátilová Jana 53
 Neškudla Bořek 80
 Nithard 66

O

Odehnalová Jana 101
 Ostřanský Bronislav 84, 85
 Otčenášek Jaroslav 5
 Ottevangerová Kate 90
 Ůzel Volfová Gabriela 85

P

Padevěť Jiří 1, 9, 14
 Páralová Tardy Markéta 90
 Pavlíček Tomáš W. 56
 Pecháčková Sylvie 40
 Pelikán Čestmír 74
 Pernes Jiří 74
 Pešek Jiří 24
 Petráňová Lydia 106
 Petrasová Taťána 9
 Pfäfflin Friedrich 89
 Pinker Steven 102, 103
 Pivokonský Martin 116
 Plháková Alena 30
 Podhajský František A. 99
 Polák Michael 74
 Poskočilová Eva 29
 Prokš Petr 88
 Přebáň Michal 30
 Pšenička Martin 107
 Ptáčnicková Martina 109
 Půček Michael 60

Purš Ivo 6
 Putna Martin C. 61, 65, 95

R

Rabelais François 61
 Rada Stanislav 54
 Rákosník Jakub 8
 Rampley Matthew 52
 Rendek Jan 94
 Runczková Daniela 105
 Rychlík Martin 8

Ř

Řezáč Milan 114
 Řezníková Lenka 57

S

Segi Stefan 82
 Sekal Ondřej 90
 Semotanová Eva 10
 Shelleyová Wollstonecraft
 Mary 64
 Schama Simon 29
 Schwarzová Zuzana 47
 Siemann Wolfram 15
 Silagiová Zuzana 25
 Skálová Hana 40
 Skwarska Karolína 31
 Slačálek Ondřej 74
 Sládek Ondřej 81
 Sládek Pavel 79
 Slavíková Marcela 57
 Slomek Jaromír 93
 Słomka Jan 90
 Smil Václav 22
 Stančík Petr 94
 Starý Jiří 79
 Steiner Martin 57
 Stellnerová Šárka 108
 Stiglitz Joseph E. 102
 Storchová Lucie 57
 Svoboda Jiří 54

Š

Šafir Miroslav 28
 Šáhín Nisim ben Ja'akov ibn 77
 Šaldová Lenka 107
 Šepták Miroslav 11
 Šípek Václav 116
 Šmidrkal Václav 107
 Šolcová Kateřina 57

Jmenný rejstřík

Šotkovská Jitka 111
Šourek Petr 65
Špinka Marek 44
Štefan Ivo 73
Štefek Martin 108
Šteff Martin 62, 90
Štěpán Václav 25
Štěpánková Jitka 38
Štipl Zdeněk 83
Štofaník Jakub 56
Šumberová Kateřina 53

T

Těthalová Markéta 47
Topolová Barbara 107
Trávníčková Markéta 25
Trojan David 104

U

Urbánek Vladimír 57

V

Valenta Aleš 109
Valenta Petr 55
Vichnar David 86
Višek J. 66
Vjatrovyč Volodymyr 75
Vlček Pavel 32
Vlk Robert 54
Vojtková Milena 99
Volek Tomislav 11
Voráček Emil 11
Vršecká Kateřina 75
Vytačil Lukáš M. 21

W

Wagnerová Alena 89
Warburg Aby M. 52

Witzany Jiří 20
Witzeová Alexandra 68
Wohlmut Petr 61
Wolfson Elliot R. 78

Z

Záruba František 71
Zelenka Jan 71
Zezulová Tereza 105
Zrzavý Jan 115, 116
Zwicker Stefan 47

Ž

Žáček Pavel 46
Žáková Michaela 73
Žonca Milan 78

A

Alchymické laboratorium
v obrazových a textových
pramenech 6
Antropocennosti.
Malý průvodce
antropocénem 4
Arktida 35
Atlas rozšíření kobylek
a sarančí České
republiky 54

B

Bahno společnosti 86
Biografický slovník českých
zemí – Hom–Hoz
(26. sešit) 5

Č

Česká knižní kultura
na cestě od rukopisu
ke knihtisku 80
České lidové pohádky 3.
Kouzelné pohádky II 5
České protektorátní
drama 58
České světy 70
Český strukturalismus
v exilu 81
Člověče, ty nic nevíš 87

D

Dada kurýr 59
Dědictví českého
trampu 71
Dějiny Komunistické strany
Československa I
(1921–1939) 8
Dějiny skalpování.
Zakrvácené kšticce, trofeje
a významy 8
Dělník. Hegemonie
a figura 60
Děvímáhátmja: Oslava
bohyně 83
Dílo a proměna myšlení
v české kultuře 19.
století 9
Doktor Billig v koncích 60
Dopijem a půjdem. Vybrané
spisy 7 98

Dvě století v životě
pozorovatele 87
Dvory a rezidence
v proměnách času 71

E

Eseje, poznámky
a přednášky 52
Etologie. Mechanismy,
funkce, ontogeneze
a fylogeneze chování
živočichů 44
Evoluce organismů 116
Evoluce živočichů 115

F

Fenomén Velká kotlina 1.
Flóra, vegetace, fauna 45
Fenomén Velká kotlina 2.
Geodiverzita, biodiverzita,
ochrana přírody 36
Filosofie německého
osvícenství 72

G

Gargantua. Překlad a výklad
Cibulské Thelémy 61

H

Habsburská říše 72
Hadi v oblecích. Psychopati
na pracovišti: jak je
rozpoznat a jak se jim
bránit 100
Hebrejské vyprávění mezi
středověkem a raným no-
vověkem. Devadesát devět
příběhů z Jeruzalémského
rukopisu 79
„Heydrich byl střelen
neznámým útočníkem”.
SOE a příprava
paraskupiny „Anthropoid”
na pozadí operační
vlny 1941–1942. Edice
dokumentů 46
Hledání smyslu
v nedokonalém světě 101
Hovory o Ukrajině 9
Hydrologie a kvalita
vody 116

Hynais 112

CH

Chodci zeleně 61
Chudé aristokratky?
Strategie šlechtičen
k uchování společenského
postavení v „dlouhém” 19.
století 73

I

Italská cesta 62

J

Jak být dobrý i bez
pánaboha a další eseje
o náboženství, morálce
a vědě ve svobodné
společnosti 48
Jak funguje strach 101
Jan Kryštof Müller. Barokní
kartograf 10
Jeruzalém. Příručka
a kulturněhistorický
průvodce Svatým
městem 76
Jiné myslí 67

K

Kajícnosti a zbožnosti.
Svazek 8. 96
Karel VI. Schwarzenberg.
Deníky 1921–1947 10
Kniha náboženských
a filosofických sekt
a škol 85
Kniha úlevy po veškerých
trápeních 77
Koldům v Litvínově 12
Konec války a začátek míru.
Rok 1945 z deníkových
záznamů pamětníka 88
Krajina středověké Prahy 73
Križe a stát. Na příkladu
Československa
v meziválečném
období 11
Kronika třetí republiky 14
Kryslíčková „teroristická
skupina”. Proces Talík
a spol. 47

- Křížové cesty v Čechách a na Moravě 92
Květena České republiky 9 38
- L**
Lepší andělé. Proč ubývá násilí 102
Léto a zima v Království obojí Sicílie 62
L'opera come un evento festivo 11
Louky. Dobrodružství poznávání 40
- M**
Meteorologie a předpovídání počasí ve vzdělanosti středověkých Čech a Moravy 15
Metternich. Stratég a vizionář 15
Mezi disentem, undergroundem a šedou zónou. Neoficiální bulharská literatura 1944–1989 82
Mezi Stalinovou třídou a Husákovým tichem. Kapitoly z pražské toponymie 109
Mezi státním plánem a badatelskou svobodou 106
Mezi životem a snem 63
Mitochondrie a medicína budoucnosti 68
Moderní česká divadelní hra 1896–1945. Mezi textem a inscenací (slovník děl) 110
- N**
Na prahu socialismu. Československo v letech 1956–1960 74
Nanovláčna 69
Národ straně – strana sobě. Národní divadlo a normalizace 107
- „Národní mučedníci“: Albert Leo Schlageter a Julius Fučík. Hrdinský kult, propaganda a kultura vzpomínání 47
Návrat. Česká rodina na útěku ze Sibiře do vlasti v letech 1919–1920 88
Nebud' jako tvoji otcové: Židovství, křesťanství a hebrejská Bible v díle Profayta Durana 78
Nekončící příběh. Narativy vzniku Československa v měnícím se čase a prostoru (1918–1992) 56
Nekorektní literatura. Politická korektnost v české literatuře a literární komunikaci 82
Něžné zbraně. Múzická umění a socialistická armáda 107
- O**
Občan Monte Christo a další prózy. Vybrané spisy 6 99
Obnova, sanace a rekonstrukce historických staveb 20
Opera omnia 26/II 57
Optimální cenzurou bude kádrová politika. Tisková politika v období tzv. normalizace 108
Osobnosti emigrace z území ruské říše v meziválečném Československu (1918–1945). Biografický slovník 21
Ostrov v plamenech 68
Osvícenství tady a teď. Obhajoba rozumu, vědy, humanismu a pokroku 103
- P**
Philometrid nematodes parasitic in fishes 44
Pisivky (*Insecta: Psocoptera*) České a Slovenské republiky / Psocids (*Insecta: Psocoptera*) of the Czech and Slovak Republics 113
Po konci umění. Současné umění a oblast mimo dějiny 52
Počátky Československé republiky I.–III. 16
Poemy, svazek II. 63
Pojmenování a právo. Základní otázky právní úpravy jména, příjmení, pseudonymu a neformálních jmen 91
Poslední člověk 64
Pozapomenutí lidé prvních let Československa. Právo – politika – sociální záležitosti 16
Praha beatová 93
Praha mordýřská a zlodějská 94
Prahou Boženy Němcové a Karla Havlíčka Borovského 93
Pražský Mahalar mezi tradiční aškenázskou učeností, mystikou a filozofií 78
Principes de la Flute. Jacques Hotteterre a jeho Zásady hry na příčnou flétnu, zobcovou flétnu a hoboj 21
Proměny anarchismu (1793–1939) 74
Průvodce po historických památkách trestu, bolesti a smrti 94
Přepis pravidel evropské ekonomiky 102
Psychologie nevědomých procesů. Přehled moderních teorií a metod analytické psychologie 64
Putování po Hedvábné cestě. Cesta staletí mezi Čínou a Evropou 84
- Q**
Qušajrího Pojednání o nauce sůfismu (1. díl) 84

- R**
 R.U.R. 100. Čapkoví roboti doma a ve světě 111
 Radosti ku síle 108
 Republika mezi rovností, růzností a jednotou 17
 Republika uchovávací a tvořivá 18
 Republika ve změnách a trvání 17
 Richard Dotzauer. Podnikatelský příběh z doby počátků kapitalismu v Čechách 55
 Richard Wagner a jeho *Židovství v hudbě* 79
 Robofilozofie. Vědomí, autonomie, kreativita, emoce a utopie 49
 Růst. Od mikroorganismů po megapole 22
- Ř**
 Řecké mýty v literární a výtvarné tradici. Dvoudílná monografie 22
- S**
 Samotářský sex. Kulturní dějiny masturbace 103
 Satyricon. Zbytky latinského románu 65
 Scénická poznámka středověkého náboženského dramatu. Liturgické a pololiturgické hry 75
 Sekáči (*Opiliones*) České republiky / Harvestmen (*Opiliones*) of the Czech Republic 114
 Schillerova estetika humanity 23
 Slovinsko-český slovník 23
 Slovník středověké latiny v českých zemích (sv. 24) 25
 Snadnější smrt? Filozofické a právní předpoklady asistované smrti 49
 Společnou silou. Aktéři společenské změny v českých zemích 1918–1925 19
 Stavovské divadlo 1824–1862. Českojazyčný repertoár 25
 Stíny v našich duších. Kronika virového šílení a jiné eseje 97
 Století republikánských metropolí. Praha – Vídeň – Varšava 1918–1989 24
 Stoletý včerejšek. Československé texty z let 1918–1925 19
 Stručné dějiny Sovětského svazu 109
- Š**
 Šťastný věk a další studie o literatuře a kultuře dvacátého století. Vybrané spisy 3 99
- T**
 Techniky pozorovatele. Vidění a modernismus v 19. století 51
 Tekutá láska. O křehkosti lidských pout 50
 Text a divadlo 111
 Textilie z archeologických výzkumů na Pražském hradě. Památky po českých panovnících, jejich rodinných příslušnících, světcích a církevních hodnostářích / Textiles from archaeological research at Prague castle. Relics of Czech rulers, their family members, saints and Church dignitaries 26
 Ti, kteří se rozhodli 28
 Tobiáš z Benešova. Biskup – hospodář – politik 104
 Tři etudy z archeologie moderní společnosti 28
 Turbo-venkov 29
 Tvář Británie. Příběhy za národními portréty 29
- U**
 Učebnice obecné psychologie 30
 Ukrajinské 20. století. Utajované dějiny 75
 Umělecké památky Prahy – Praha na starých pohledech 32
 Umění života 50
 Utváření republiky 18
 Úvahy II–VI. Černé sešity 1931–1938 65
- V**
 V různosti je síla. Exilová nakladatelství Sixty-Eight Publishers a Index nejen ve vzájemné korespondenci 30
 V Sokole a v Tasově. Svazek 6. 96
 V Tasově a v Sokole. Svazek 7. 95
 Václav Hanka – vlastenecký vědec, či slovanský snivec? 3
 Vážky (*Insecta: Odonata*) České a Slovenské republiky / Dragonflies (*Insecta: Odonata*) of the Czech and Slovak Republics 114
 Velký teror na Ukrajině 1937–1938: perzekuce české menšiny 31
 Vězeň na útěku 34
 Vodní a mokřadní rostliny České republiky 53
 Vodní hospodářství na kosmických misích 105
 Vypracování studie ochranného lesního pásu 105
 Vzpomínky sedláka. Od poddanství do dnešních dní 90
- Z**
 Za neznámými tvory amazonských lesů 42

Rejstřík titulů

- Za přeludem svobody 89
Zahrada po ní zůstala aneb
konec střední Evropy.
Sidonie Nádherná: Dopisy
Václavu Wagnerovi
1942–1949
v souvislostech válečné
a poválečné historie
kraje 89
Zahrádky 45
- Zahrady toskánských
velkověvodů mezi
Toskánskem a Čechami 34
Zaměstnanci. Z nejnovějšího
Německa 66
Zkamenělé stopy živočichů
v Čechách a na
Moravě 54
Zrušení šlechty 20
- Ž**
Ženy bojující, ženy trpící 85
Ženy v české a českosloven-
ské vědě v první polovině
20. století. Kariéry, osudy,
úspěchy 56
Život a láska v nacistické
Praze. Dopisy
z okupovaného města 90
Život Karla Velikého
a jeho nástupců 66

Nakladatelství Academia
Středisko společných činností
AV ČR, v. v. i.
Vodičkova 40, 110 00 Praha 1

Jiří Padevět

ředitel
padevet@academia.cz

Viktorie Gjurisířová
manažerka velkoobchodu
a zástupkyně ředitele
gjuristicova@academia.cz

Michaela Procházková
šéfredaktorka
prochazkova@academia.cz

Kateřina Brožová
manažerka výroby
brozova@academia.cz

Marie Povýřilová
manažerka marketingu
povyřilova@academia.cz

Šárka Hakenová
manažerka maloobchodu
hakenova@academia.cz

Jana Šrotová
šéfredaktorka časopisu *Živa*
srotova@ssc.cas.cz

Seznam členů redakční rady Nakladatelství Academia

Předseda:

prof. RNDr. Ivo Kraus, DrSc., FEng., dr. h. c.,
Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská ČVUT

Členové:

RNDr. Miloř Anděra, CSc.,
Národní muzeum Praha
doc. RNDr. Jan Černý, Ph.D.,
Přírodovědecká fakulta UK
doc. RNDr. Lubomír Hrouda, CSc.,
Přírodovědecká fakulta UK
Mgr. Michal Jareš, Ph.D.,
Ústav pro českou literaturu AV ČR
RNDr. Eduard Kočárek, Ph.D.,
2. lékařská fakulta UK
Dipl. Biol. Jiří Mikovský, CSc.,
Národní muzeum Praha
RNDr. Jiří Moravec, CSc.,
Národní muzeum Praha
PhDr. Petr Nejedlý, Ph.D.,
Ústav pro jazyk český AV ČR
PhDr. Leo Pavlát,
Židovské muzeum v Praze
Mgr. Michaela Procházková,
Nakladatelství Academia, SŠC AV ČR
Mgr. Ivo Purš, Ph.D.,
Ústav dějin umění AV ČR
prof. PhDr. Eva Semotanová, DrSc.,
Historický ústav AV ČR
PhDr. Martin Steiner,
Filosofický ústav AV ČR

ZÁMEK TŘEŠŤ

Konferenční a hotelová
centra Akademie věd ČR

ZÁMEK LIBLICE

VILA LANNA V PRAZE

HOTELY S PŘÍBĚHEM

HOTELS WITH A STORY

WWW.HOTELYSPRIBEHEM.CZ

KLUB ACADEMIA

**STAŇTE SE ČLEMEM KLUBU
A UŠETŘETE PŘI NÁKUPU KNIH AŽ 20 %**

PODMÍNKY A INFORMACE O ČLENSTVÍ V KLUBU ACADEMIA:

Členem Klubu Academia se může stát každý, kdo v Knihkupectví Academia uskuteční jednorázový nákup v hodnotě min. 1000 Kč, předloží účtenku a zažádá o vydání členské karty.

Členská karta Klubu Academia poskytuje slevu 20 % na nákup knih z produkce Nakladatelství Academia a 10% slevu na knihy ostatních nakladatelů. Sleva se nevztahuje na časopisy s výjimkou Živy.

Členství v Klubu není časově omezené. Členská karta je přenosná a pro její vydání není potřeba uvádět osobní údaje. Slevy lze uplatnit pouze v Knihkupectví Academia, a to v Praze a Brně.

Slevy nelze kombinovat a nelze je uplatnit na již zlevněné zboží.

Praha: Václavské nám. 34 | Národní 7 | Na Florenci 3
Brno: nám. Svobody 13

www.academia.cz

AUKCE | NÁKUP A PRODEJ | VÝSTAVY | ZNALECKÉ POSUDKY
EXPERTIZY | RESTAUROVÁNÍ | ODBORNÉ RÁMOVÁNÍ

BOHUMIL KUBIŠTA: STAROPRAŽSKÝ MOTIV - olej na plátně, 1911, 98 x 84 cm • vyvolávací cena: 25 000 000 Kč
dosažená cena: 123 600 000 Kč; **nejdráže prodaný obraz v České republice**

Národní 7, Praha 1 | otevřeno po–pá: 10–18 hod.
galerie@galeriekodl.cz | tel.: +420 251 512 728, +420 602 117 440

www.galeriekodl.cz

zdarma

Knihkupectví Academia

Praha – Václavské nám. 34 / Národní 7 / Na Florenci 3

Brno – nám. Svobody 13

V Ostravě nabízí knihy z Nakladatelství Academia
Univerzitní obchod a knihkupectví Ostravské univerzity.

www.academia.cz

www.vedakolemnas.cz

www.ivankraus.cz

www.ivanklima.cz

www.shakespeare-academia.cz

<https://soutez.academia.cz>

<https://ceny.academia.cz>

<http://ziva.avcr.cz>

www.twitter.com/NaklAcademia

www.facebook.com/nakladatelstvi.academia

www.instagram.com/nakladatelstvi_academia

Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.

ISBN 978-80-200-3435-9

